

**Vom muri
și vom
vedea!**

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL
DE OPINIE,
POLITIC,
SOCIAL ȘI
CULTURAL
● fondat 1911

Anul I (Serie nouă) ● Nr. 32 ● Miercuri 8 august ● Ediție internațională : 8 VIII — 15 VIII 1990



La Săpînța e veselie doar în cimitir?

Fotografie de VICTOR RĂDULESCU

TEAMA DE PORTRET

M-am dus la un prieten, cu o ramă și cu o fotografie mare făcută sul.

— Te rog să-mi înrămezi fotografia asta, i-am spus. E pentru biroul meu.

Prietenul s-a îngălbenit la față.

— Cum ? Iarăși ? a îngăimat el.

O clipă nu i-am înțeles crîșparea. Apoi, abia stăpînindu-mă să nu rîd, am intrat în joc.

— Da, i-am răspuns eu.

— De cînd ?

— De azi.

— Cine-a spus ?

— De la guvern.

— E obligatoriu ?

— Pentru toți.

— Sigur ?

— Mai mult ca sigur. Vouă nu v-a dat telefon ?

Prietenul meu s-a repezit la ușa biroului unde lucrează, a deschis-o și mi-a zis sec :

— Pleacă !

A trebuit să desfășor în grabă sulul ca să-l conving că vreau să înrămez o fotografie de dimensiuni mari a lui Eminescu. Altfel, cine știe ce mi-ar mai fi auzit urechile...

GEORGE ARION

LOVITURI DE TEATRU ÎNTR-UN PROCES

pagina 3

GANGSTERISM LA ACUMULATORUL S-A CERUT SPRIJINUL GUVERNULUI

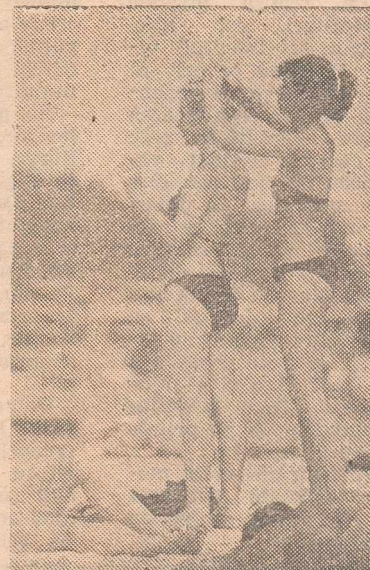
pagina 6'

DINCOACE DE GRATII, VIOLETA ANDREI SE DESTĂINUIE (III)

pagina 10

Litoralul n-a ieșit încă la mal

paginile 8 — 9



Capătul de care să tragi

Cu privire la un miting organizat la Satu Mare de Vatra Românească, „Magyar Nemzet” scria recent: „Participantii au amintit de niște privilegii de care s-ar bucura în România maghiarimea din Transilvania, privilegii care-i lezează pe români în drepturile lor elementare și, oricum — după părerea lor —, nu mai există vreun loc în lume unde învățămîntul să nu se desfășoare în limba oficială a țării și unde cetățenii să nu fie obligați să vorbească foarte bine limba țării în care trăiesc. Un «amănunt» important a fost omis mereu de către responsabilii culturali ai Vetrei: actuala populație maghiară din Transilvania nu este formată din emigranți”. Față cu aceste aserțiuni, unele observații se impun. Mai întâi, răspunsul la chestiunea dacă ungurii din Transilvania sînt sau nu emigranți (mai corect ar fi fost să se fi spus imigranți) depinde de limita, cu totul arbitrară, în timp pe care o luăm ca bază în definirea termenului. Dacă-i socotim emigranți numai pe cei care și-au părăsit locurile de baștină și s-au stabilit în alte țări în ultimii 500 de ani, atunci americanii sînt emigranți, iar ungurii nu. Dacă însă avem în vedere aceleași fapte în ultimii 1 500 de ani, atunci și americanii, și ungurii sînt emigranți. Dar să considerăm că secolele de vîietuire, alături de români, în Transilvania, le conferă și ungurilor calitatea de autohtoni. Ei, și? Urmează de aici că ei nu trebuie să învețe limba țării unde trăiesc, limbă dată de populația autohtonă majoritară? Dar limba oficială a țării trebuie cunoscută de toți cetățenii ei, indiferent de vechimea, mai mare sau mai mică, pe care o au pe teritoriul statului respectiv. Ce-ar fi, de pildă, dacă în Statele Unite triburile de indieni n-ar vrea să învețe limba țării? În realitate, în SUA învață engleza și-i fac studiile în școli și facultăți de limbă engleză — fără să ridice nimeni nici un fel de obiecții — și cei care au venit acolo de cîteva zile, și cei cu o vechime de cîteva luni, și cei a căror spîță are la spate ani, decenii sau secole, și cei care nu-și mai aduc aminte cînd au venit. Și așa se întîmplă în toate țările. Orice pretenții de alt fel sînt absurde.

La noi însă, în România, absurdități de acestea se întîlnesc cu duimul. Ce s-a întîmplat în ianuarie, cînd copii și profesori români au fost alungați din școli — în propria lor țară! — este cred un caz unic în istoria universală. Unele din manifestările naționaliste, antiromânești ale minorităților din țara noastră sînt cunoscute, foarte multe nu, pentru că mass-media română a fost prinsă aproape cu regularitate pe picior greșit. În schimb, în propaganda maghiară, de pretutindeni dar mai ales din Occident, au abundat falsurile, prezentarea pe dos a faptelor (de exemplu, românul maltratat și aproape omorît de unguri cu bitele, în plină stradă, în plină zi, la Tirgu-Mureș a fost dat drept ungur, iar bandele de ciomăgași — drept români). Nu vom face acum liste ale celor întîmplate, ale anomaliilor din țara noastră în legătură cu minoritățile,

cu pretențiile și acțiunile acestora, ale agitațiilor de peste hotare. Însă este obligatoriu să ne întrebăm: de ce au apărut toate acestea și cum să procedăm pentru ca totul să intre și să rămînă în normal?

După opinia noastră, izvorul de bază al dificultăților pe care le întîmpinăm astăzi în legătură cu minoritățile se află într-un șir de greșeli ale guvernării feseniste, începînd chiar de la venirea ei pe lume. În multe probleme, F.S.N.-ul a fost depășit de evenimente, a scăpat frînele din mînă și a făcut gafe peste gafe, iar după ce și-a dat seama că a greșit, pentru a îndrepta lucrurile a găsit din nou. Așa s-a întîmplat și cu problema naționalităților. După 22 decembrie, minoritatea ungurească de la noi s-a repezit să apuce cît mai mult, să apuce tot ce se putea apuca. F.S.N.-ul ar fi avut posibilitatea să pună lucrurile la punct, dar n-a făcut-o. Și astfel anomaliile au proliferat. După ce vestea despre ele a pătruns și în palatul din Piața Victoriei, readucerea situației la normal s-a dovedit o operațiune foarte dificilă, stîrnind proteste și nemulțumiri. Din acest fapt maghiarii din România au învățat că săvîrșirea de către ei de acte arbitrare (darea afară a românilor din școli, punerea de inscripții în limba ungurească, împărțirea pămînturilor unor i.a.s.-uri și c.a.p.-uri și altele) aduc un folos garantat: ori rămîn așa, și atunci înseamnă că acțiunea „a prins”, ori sînt anulate, și atunci se ivește prilejul de a protesta, de a face agitație și gălăgie.

Printre greșelile feseniste de marcă se numără și posibilitatea de-a participa la alegeri dată unor formații alcătuite pe criterii naționale, nu politice. Și astfel organizații cum este U.D.M.R., care ar fi trebuit să aibă profil și rol cultural, singurele care se potrivesc celor asociați pe bază națională, s-au văzut ridicate la rangul de partide politice. Cum așa? Toți ungurii din România au exact aceleași opțiuni politice? Dacă da, care? Liberale? Tărăniste? Socialiste? Liber-schimbiste?

Totuși, soluții bune și durabile trebuie să ne apărut găsire. Starea de încordare pe criterii naționale, în bună măsură întreținută artificial, este anormală și nu aduce decît prejudicii și minorităților, și națiunii majoritare. Cu bunăvoință, cu pricepere și tact, normalizarea se poate realiza repede. Judecînd însă după modul cum a acționat pînă acum, este pentru noi cu totul îndoielnic că actuala echipă din fruntea României va izbuti să găsească — deși am dori foarte mult acest lucru — capătul de care să tragă pentru a depăna ghemul incilcit (în cea mai mare parte incilcit cu rea voință și rea credință de către unii și alții din România și din străinătate, care urmăresc să-i compromită pe români și să le facă greutăți, dar în bună măsură incilcit și de nepriceperea cirmacilor de azi) al problemei minorităților la noi.

ION D. GOIA ■

Termenul s-a generalizat. Enunțat de președintele republicii în diverse ocazii, de episcopi, preoți, cetățeni de rînd în comentarii de familie sau restaurant, repetat pe toate vocile și explicat în fel și chip riscă să devină o fatalitate. Da, domnilor, sîntem în plină criză morală (cîtește deteriorare sau degradare morală). Asta e situația! Dacă țara s-a prăbușit într-o asemenea nenorocire, ce pretenții să mai avem de la unul sau altul? Se descurcă și el cum poate. La umbra marilor imorali-profitori, cei mici și-au pierdut sentimentul vinovăției, cîștigînd pe cei al siguranței că nu vor fi pedepsiți. Dacă pentru repartizarea unui spațiu comercial se cere șpagă o cameră de luat vederi (150 000 mii lei) sau este acceptată mită doar în dolari și mărci vest germane, ce mare nenorocire că un oarecare ciupește și el cîteva mii-de lei furînd la cîntar cu firfita sau vînzînd pe ușa din dos cu sacul celor care revînd cu kilogramul. Că doar n-om trăi toți din C.A.R. Are și el fonduri limitate. Mîine, poimîine vine privatizarea și ne prinde fără capital.

Este generalizată criza morală? Se mai poate face ceva împotriva ei sau o acceptăm cu resemnare?

Criza morală se manifestă într-un grup oarecum restrîns. Mărima lui a crescut pentru că miza a devenit mai semnificativă. Înainte, să dai lovitura însemna să cumperi cîteva kilograme de carne, o pereche de pantofi din piele, să-ți asiguri niște priorități. De valută nici nu se vorbea. Mai de grabă îți aducea necazuri decît bucurii. Acum poți să te îmbogățești peste noapte și la vedere. E drept că puțini pot s-o facă. Cei mulți, educați în respectul legii și al muncii, cei dispuși să aibă încredere în promisiuni și asigurări stau încă la coadă răbdători și vor mai sta încă multă vreme.

Ne plîngem condiția la televizor, în ziare și prin oralitatea noastră ineficientă. De ce e generată criza morală? Are urmările unui cataclism natural cu care nu poți lupta și în fața căruia nu-ți mai rămîne decît să sperî în mila lui Dumnezeu ori poate fi contracarată cu cîteva măsuri simple, la îndemîna oricui, cu singura condiție de a fi cinstită?

Comerțul e la pămînt. Se fură sub diverse forme cu frenezia și sub lozinca: Acum, cît se mai poate. Vînzătorii sînt dezinteresați, dacă nu sînt aroganți, preferă să vîndă prin spate profitînd de

criza economică într-adevăr generală. Nu se găsește nimic, de la becuri, șireturi, hîrtie igienică, încălțăminte, detergent, pînă la televizoare, frigidere și mașini. Amatori să le speculeze sînt destui.

Soluția: Lucrătorilor din comerț să li se dea o legitimație de serviciu asemănătoare cu permisul de condu-

CRIZA MORALĂ

cere auto. Abaterile, constatate de Inspectia comercială de stat, după gravitatea lor să fie înscrise în legitimație și să atragă după sine amenzi sau suspendarea dreptului de a mai lucra în comerț doi-trei ani. În două, maximum trei săptămîni, situația se va ameliora.

Corupția, pe banii statului bineînțeles, a proliferat și proliferază. Aprobările de spații comerciale și autorizații au îmbogățit nu oameni de rînd, ci funcționari de vîrf, primari indeosebi, oameni ai puterii provizorii sau definitive. Criterii n-au existat. Bunul plac, capriciul și șpagă au fost sin-

WALKIE-TALKIE



„Fără adevăr noi nu putem trăi”

Cîți să fi fost? O sută cincizeci? Risipiți în aula Facultății de drept, îl așteptăm. Vorbim în șoaptă. Mi se spune că e slăbit, obosit, marcat.

Mărturisesc. Nu l-am urmărit niciodată îndeaproape. Am vorbit despre el în Franța. Mai mult decît despre Petre Roman. Știam că asta voiau. Un mit. Un erou. Preiau povestea și o amplifică. Îmi sorbeau cuvintele. Erau mulțumiri.

Conferința a început de mult. Simt că mulți ziaristi au venit aici să-și admire creația. Eroul le este recunosător. Putem să înțelegem ce înseamnă pentru cineva aflat în închisoare, un ziar care își asumă riscul de a-i lua apărarea, de a-i duce mai departe, de a-i desăvîrși gestul?

I se aruncă flori. „Vă iubesc”. „Te iubim”. Mi se strînge inima. Sala este în picioare. Aplaudă. Nu știu dacă să mă ridic. Venisem la o conferință de presă, nu la un spectacol.

„Calea pe care mergem este una singură. Este calea democrației, a libertății. Ea este fără întoarcere. În ceea ce mă privește, nu am de gînd să mă opresc niciodată”. Vocea devine gravă, penetrantă. O recunosc. Aplauze.

Întrebările curg. „Nu. Nu sînt un om politic. Dar societatea civilă are un rol foarte important. Ea trebuie să vegheze, să întrețină un dialog

cu puterea. Interesul este al tuturor, inclusiv al guvernanților. Mai cred că orice om care își asumă responsabilitatea conducerii unei țări trebuie să știe că este mai importantă liniștea acesteia decît menținerea unei funcții politice”. Dar gîndul se oprește aici. Ne lasă pe noi să ghicim. Și uite așa recunosc că în cauză nu este studentul M.M., ci o stare de fapt, o injustiție, o imagine fabricată, o legendă. O forță? Mă întreb ce se ascunde sub acest calm aparent, religios, sub jumătățile de cuvinte, sub privirile înlăcrimate dar fericite.

„De salvat, m-a salvat Dumnezeu!” Restul este tăcere. Deocamdată.

SORINA MANUELA MAN ■



gurele. Nu i-a dat nimănui prin mîntie ideea cinstită să le atribue prin licitație. N-avea nici un interes pentru că totul trebuia să se petreacă în spațiile ușilor închise, în separe-uri de restaurant sau dormitoare. Nu trebuie să ne sfiim să facem anchete vizînd îmbogățirea din astfel de activități. O altă anchetă care ar oferi multe surprize: Cui și cum i s-a vîndut pămîntul statului? Nu cumva sînt oameni care au cumpărat pe numele tuturor rubedeniilor, chiar și a nepoților minori zeci de hectare cu prețul de 0,5 lei metrul pătrat? Uite așa o să avem și noi moșierii noștri.

Prin 1968, cînd au început să se vîndă apartamente cetățenilor, funcționa un sistem foarte corect de optare și contractare: planuri, detalii de finisaje, machete, poziție, preț ferm. S-a renunțat repede la el. Era necesar să devină abscons, incilcit, misterios tocmai pentru a favoriza serviciul și contraserviciul, mita, ciubucul.

Nu sê muncește, calitatea produselor e sub orice limită. Din motive electorale, din timiditate sau nepriceperes-au dat salarii integrale ba chiar și prime pentru activitate nulă. Au muncit doar cei care munceau și înainte și nici măcar toți. Criteriul muncii,

al valorii trebuie repuse în drepturi. Asta n-o poate face omul de rînd, ci puterea.

Ne-am făcut de ris în străinătate prin bișnița cea mai degradantă. Vameșii, sperăm că nu chiar toți, au fost incoruptibili sau au mers mină-n mînă cu bișnițarii, la lumina zilei, fără frica de a fi pedepsiți?

Să nu dezarmăm! Criteriile, legile, aplicarea lor fermă ne vor ajuta să depășim într-un timp foarte scurt starea deplorabilă în care sîntem. Protecția cetățeanului cu asta trebuie să înceapă. Puterea să-și exercite puterea nu să se lamenteze. Dacă într-un domeniu sau altul e dezordine, lipsă de criterii, porțițe peîtru fel de fel de iliciți, să fim convinși că starea asta e întreținută. Orice om cîstit cu o pregătire medie ar putea să facă ordine numai să fie lăsat. Nu știm cum se face însă că spre zonele astea tulburi se îndreaptă doar cei care au o singură rugăciune: Dă-I, Doamne, să mă mituiască și pe mine cineva și dacă se poate în valută.

Criza morală este într-adevăr o criză de educație, de civism, dar în aceeași măsură și una de putere.

OPREA GEORGESCU ■

GENOCID ÎN FELII

INTERVIU CU DOMNUL TIBERIUS NICU, AVOCATUL LUI NICOLAE GIOSAN

Precizăm că această convorbire a avut loc cu o zi înaintea decesului lui Nicolae Giosan. Evident, timpul era suficient pentru înlocuirea interviului cu un alt articol. Am considerat însă că aprecierile domnului Tiberius Nicu nu și-au pierdut citiși de puțin interesul atît în ceea ce-l privește pe Nicolae Giosan, cit și procesul în ansamblul său.

— Dle. avocat, cum ați luat acest proces? Ați fost angajat de familia inculpatului sau din oficiu?

— Am fost contactat de soția profesorului Nicolae Giosan, profesoară de drept la ASE, fost avocat pledant, care m-a întrebat dacă mă pot ocupa de cazul dînsului, spunîndu-mi că acesta se află în anchetă. Ca să fiu foarte sincer, primul lucru care m-a interesat au fost relațiile cu familia dictatorului. A fost singura condiție pe care am pus-o atunci cînd am început să discutăm. Doamna profesor mi-a explicat că n-au avut nici un fel de relații apropiate. Ba, mai mult, în calitate dînsa de cadru universitar nu era agreată de soția dictatorului.

— Cum a decurs prima întrevvedere cu Nicolae Giosan la penitenciar?

— Primul contact l-am avut în perioada anchetei. Am discutat aproape două ore. Mi-a făcut impresia unui om puternic, cu un moral bun. Un om care-și dădea seama de situația în care se află, dar nu dezarma. Profesorul Giosan a condus agricultura românească, înainte de revoluția agrară, înainte de apariția titlului de erou al revoluției agrare. În 1981 cînd, la o conferință pe țară a agriculturii, profesorul Giosan, împreună cu colaboratorii dînsului, a încercat să explice dictatorului situația reală a agriculturii, care sînt limitele ei în condițiile existente atunci în țară, a fost îndepărtat din sistemul în care a lucrat și a fost numit președinte al MAN. În virtutea acestei funcții a devenit și membru supliment al comitetului politic executiv. El nu s-a simțit niciodată un om politic. A fost un cadru universitar și a trăit cu nostalgia acelei munci. Funcția aceasta de președinte al MAN, organism care n-a existat așa cum a existat la noi, n-a prea contat. Cu toții știu că adunarea națională nu hotărîa, ci aproba. Dar și în această perioadă a continuat să lucreze la catedră. A condus

în continuare lucrări științifice, lucrări de doctorat. Părea-mea mea este că profesorul Giosan n-a putut să refuze această funcție pe care n-a dorit-o niciodată. El este membru al mai multor academii agricole din Europa, este premiat de unele din aceste academii. Aceste lucruri nu constituie un element decisiv în proces. Decisive vor fi probele pe care le vom administra nemijlocit în legătură cu ceea ce i se reține în sarcină.

— În ce condiții a făcut acel infarct care face imposibilă prezentarea în fața instanței?

— Infarctul l-a făcut la cutremur, aflîndu-se în locul de deținere. A fost transportat la clinica spitalului de urgență unde a stat aproape trei săptămîni, cît a durat faza de criză. Apoi a fost transferat la Spitalul penitenciar Jilava. Era în permanentă preocupare de situația soției sale la catedră, cum este văzută la Academia în urma mișcărilor studentesci. S-a bucurat cînd a aflat nu numai că studenții n-gu contestat-o, dar că au fost și alături de dînsa. Era îngrijorat de situația copiilor pentru că familia Giosan nu e o familie de bogătași. Nu vreau să fac comparații, dar să știți că familia Giosan i s-a ridicat un carnet de CBC cu o sumă de aproape trei sute de mii de lei, dar banii au fost depuși în 1963 sau '65, cînd a fost remunerat pentru o activitate științifică și nu de altă natură.

— Vi s-a plîns de tratamentul din perioada anchetei, așa cum a făcut-o Ion Radu, în prima sedință?

— Nu. Din ce am constatat eu, pot să spun că s-au respectat toate dispozițiile legale, ancheta desfășurîndu-se în condiții normale.

— Pentru întrebarea lăme care a urmărit prima zi a procesului, cererea de recuzare formulată de unul dintre avocați, a constituit o adevărată lovitură de teatru. Dar pentru dv.?

— Cituși de puțin. Și am să

mă explic. Mă găseam în arhiva Tribunalului Militar Teritorial București împreună cu un distins coleg și studiam dosarul. L-am întrebat: Maestre dragă, nu credeți că s-ar impune o cerere de recuzare? Deci și eu mă gîndeam la acest lucru. Și nu numai eu. Vedeți, așa cum ați mai auzit, această infracțiune de genocid este o noutate prin intrarea ei în circuitul infracțional. Această infracțiune a apărut într-un moment deosebit, în condițiile existente după cel de al doilea război mondial.

— Dle. avocat, pentru că am ajuns aici eu discutăm, vă propun să definiți noțiunea de genocid, condițiile în care s-a produs incriminarea lui, în lume și la noi.

— Sfîșșitul celui de al doilea război mondial a găsit omenirea puternic traumatizată de urmările lui concretizate în milioane de oameni uciși, dispa-ruți sau mutilați, distrugerea unor monumente ale civilizației umane de valori inestimabile, de atrocitățile lagărelor, camere de gaze și cup-atoarele morții. Aceste înfrî-toare consecințe au dus la un prim consens al Națiunilor Unite materializat în incriminarea și pedepsirea infracțiunii de genocid, consfințindu-se astfel că pacea lumii, relațiile de conviețuire pașnică sînt bunurile cele mai de preț ale omenirii. În executarea rezoluției 96/11 decembrie 1948, a Adunării Generale a Națiunilor Unite, la 9 decembrie 1948 este adoptată Convenția pentru prevenirea și pedepsirea genocidului, convenție ce intră în vigoare la 12 ianuarie 1951 în conformitate cu dispozițiile art. XIII din Convenție.

Deși această Convenție din 9 decembrie 1948 adoptată de O.N.U. a fost ratificată și de țara noastră în decembrie 1950 prin decret 237, incriminarea genocidului în legislația noastră penală s-a făcut în anul 1960.

Actuala incriminare a genocidului prin art. 357 cod penal, este o reproducere fidelă a

Convenției din 1948, ad litem, infracțiunea de genocid fiind:

„Săvîrșirea în scopul de a distruge în întregime sau în parte o colectivitate sau un grup național, etnic, rasial, sau religios, a vreunui din următoarele fapte: a) uciderea membrilor colectivității sau grupului; b) vătămarea gravă a integrității fizice sau mintale a membrilor colectivității sau grupului; c) supunerea colectivității ori grupului, la condiții de existență sau tratament de natură să ducă la distrugerea fizică; d) luarea de măsuri tinzînd la împiedicarea nașterilor în sinul colectivității sau nașterii; e) transferarea forțată a copiilor aparținînd unei colectivități sau unui grup, în altă colectivitate sau grup”.

De ce vă spun toate acestea? A fost procesul celor doi Ceaușești, a urmat după aceea procesul celor patru, trimiși în judecată pentru complicitate la genocid și după cum se știe schimbată încadrarea, la cererea organelor de procuratură, în coautorat la genocid. Judecăm acum un al treilea dosar cu implicații directe cînd, așa cum spuneau colegii mei, națiunea avea nevoie de un singur proces și nu de aceste felii de procese. În legislația Europei a apărut acest genocid în România. A ieșit o hotărîre prin care se reține infracțiunea de genocid. Iar elementele de la care se pleacă în analiza acestei activități sînt comune pentru toate cele trei dosare. Și, atunci, credeți că era în interesul justiției românești ca magistratul care s-a pronunțat odată și s-a pronunțat cu caracter definitiv, care și-a exprimat convingerea că ceea ce s-a întîmplat a fost genocid, trebuia să continue această activitate? Cred eu că nici dl. general, președintele Tribunalului Militar Teritorial București, n-a vrut să mai continue acest dosar. Dar, zic eu — și instanța care a soluționat cererea de recuzare a găsit-o îndreptățită — este cazul ca în acest dosar să se pronunțe niște oameni care n-au mai participat la nici un astfel de dosar. Ca să dăm posibilitatea juriștilor din România, pentru că România nu deosebește de minte luminate, să-și spună punctul de vedere. Ceea ce s-a realizat prin aceste dosare este un început. Este o punere în practică, dacă vreți, a unor dispoziții legale.

— Ce este foarte greu pentru avocat în acest proces?

— Nu e ușor s-o spun. S-ar putea chiar să fiu acuzat de cei cărora le asigurăm asistența, afirmînd următoarele: ei au totuși calitatea de inculpat.

— Se împacă greu cu ea?

— Foarte greu. Dar îi vîd fermi să se apere, să producă în fața instanței dovezi din care să rezulte că ei nu pot fi incriminați pentru această infracțiune. Pe mulți i-am văzut schimbați fizic, dar din punct de vedere moral sînt încă tari în convingerea că sînt nevinovați în ceea ce privește genocidul. Nu pentru altceva. L-am văzut pe profesorul Totu. Mi-a fost profesor. Un om de o capacitate profesională deosebită. Cursurile dînsului erau o adevărată incintă. La el la cursuri nu se putea lua notițe, pentru că era captivat. L-am văzut acum pe profesorul Totu schimbat. Dar același caracter puternic. Aceași inteligență. Acești oameni sînt foarte hotărîți să dovedească instanței că sînt nevinovați în ceea ce privește genocidul.

— Credeți că s-au terminat surprizele în acest proces?

— Noi nu le numim surprize, ci incidente procedurale. Nu s-au terminat, după opinia mea.

— Procesul anterior, al celor patru, modul cum s-a desfășurat, a fost o surpriză pentru dv.?

— Nu, dar la un moment dat nu l-am mai urmărit. Surpriza dacă vreți, o surpriză neplăcută, a constat în calitatea oamenilor din boxă. Nu mă așteptam la răspunsurile pe care le-au dat.

— Atunci cum vă explicați că Dincă a reușit să impresioneze pe unii prin sinceritate?

— Vedeți, Dincă nu este un aimeni. Este un om cu o anumită pregătire, cu anumită structură. Pe mulți i-au revoltat multe din acțiunile sale, dar el a fost singurul care a avut puterea să spună ce-a spus. În comparație cu ceilalți trei. Pentru că în acel proces, veți constata și cînd vom ajunge la acea fază, în procesul de care ne ocupăm, au mai fost exprimate anumite lucruri foarte importante.

RAZVAN BARBULESCU

P.S. Profesorul dr. doc. Nicolae Giosan a fost înmormîntat vineri, 3 august, la Cimitirul Bellu, locul de veci, aflat pe Aleea academicienilor, fiind pus la dispoziția familiei de Academia Română.

Acțiunile umanitare n-au culoare politică

La NEUPRE, aproape de LIEGE, localnicii își iau rămas bun de la familia CHIOREAN, din satul Popești, județul Cluj.

Învățătorul ALEXANDRU CHIOREAN, soția sa, MAURA, și FLORIN, fiul lor, se întorc în țară după o scurtă vacanță de două săptămîni. Mă adresez domnului POL AIMONT:

TATIANA BENCHEA PARASCHIV: Spuneți-mi, domnule primar, care au fost acțiunile cele mai importante ale comunei în care vă aflați?

P.A.: Încă din martie 1989 ne-am asociat inițiativei OPERATION VILLAGES ROUMAINS adoptînd unilateral satul POPEȘTI din comuna BACIU de lângă Cluj. După Revoluție, vreo 25 de persoane au format un comitet care a mobilizat multă lume la colectarea ajutoarelor pentru România. Am uitat oboseala, risipa de timp și bani. Ni s-a părut că eroismul tinerilor români merită efortul. Am pregătit călătoria spre POPEȘTI cu mare grijă. Nu intru în detalii. Vă pot spune doar că a fost o reușită. Distribuția coletelor s-a făcut într-o co-

laborare perfectă cu tinerii din sat. Am simțit că, pe lângă ajutorul material, le-am adus și multă speranță. Și, mai ales, siguranța că, orice s-ar întîmpla, nu mai sînt singuri.

T.B.—P: Care au fost etapele următoare?

P.A.: Convoiul următor a fost pentru școală. Copiii noștri au pus cite un bilețel în cărțile trimise, așa că, în mod firesc, s-a stabilit o corespondență cu colegii lor români. Iată cum dubla săgeată, simbol al „operațiunii”, poate intra în funcțiune.

T.B.—P: Înțeleg că între copii există relații de prietenie. Dar între adulți? Intervine domnul JEAN-CLAUDE BARBIER: Și eu am fost printre primii mesageri ai comunei noastre. La cel dintîi contact cu oamenii din sat aveam impresia că sîntem niște marțieni. Dar românii ne-au primit cu inimile deschise. Am înțeles, de exemplu, că simpla noastră prezență era suficientă ca să confirmăm că libertatea și democrația despre care auziseră există adevărat.

Călătoria asta ne-a schim-

bat și pe noi, ne-a înrobogăți sufletește, ne-a unit. Înainte de Revoluție, unii dintre noi nici nu ne cunoșteam.

— Ba mai mult, adaugă domnul CARLO BENEDETTI, trei din grupul celor zece „marțieni” erau lideri locali a tot atîtea partide politice. Unii s-au temut să nu apară între ei rivalități politice dăunătoare. Dimpotrivă! Confrunțați cu situația gravă în care se afla România, au uitat că sînt oameni politici și au fost pur și simplu OAMENI. De atunci formăm cu toții o echipă unită și mai ales eficientă.

Nu mă pot abține să vă spun însă, că entuziasmul nostru a primit o lovitură teribilă din partea minerilor care au aplicat la București o demonstrație de tip necunoscută nouă. Simpatia pentru România în general s-a pierdut. Noi însă, ne-am înrudit cu cei din POPEȘTI, așa că pe ei vom continua să-i ajutăm.

T.B.—P: Stimată doamnă HEIDEBROEK, sînteți o femeie curajoasă, mamă a unei familii de șapte copii. Ce părere aveți despre toate acestea?

Doamna HEIDEBROEK: Din ianuarie pînă acum eu am fost de trei ori în România, fie cu soțul, fie cu băieții mei. Cred că trebuie să ne respec-

tăm promisiunile și să realizăm proiecte concrete. Eu, de pildă, împreună cu doamna HUBERT am colectat mai mult de 450 kg. de medicamente și material medical pentru dispensarul din BACIU. Acum sîntem bucuroși să găzduim familia CHIOREAN.

T.B.—P: Domnule învățător, ce v-a impresionat cel mai mult aici, la NEUPRE?

A. CHIOREAN: Eu și soția mea, MAURA, am fost invitați de programul variat pe care ni l-au făcut gazdele în aceste două săptămîni. Plecăm cu o imagine globală despre viața de aici. Impresia cea mai puternică este că se muncește mult, dar oamenii sînt liberi să se bucure de munca lor.

Tot ce-am văzut nu voi ține secret. Am multe de povestit și în sat, dar și elevilor mei. Ei, mai ales, trebuie să înțeleagă că depinde de generația

Democrație! Libertate! Demnitate!

Sub acest titlu, tinerii din Popești au adresat o scrisoare tinerilor beligeni din Neupre. Iată finalul scrisorii:

„Am primit cu plăcere delegația comunei voastre, care a adus primele ajutoare. Sîntem impresionați de gestul vostru umanitar, și sîntem fericiti de a vă ști prieteni. Voi știți deja ce înseamnă cuvîntul libertate.

Vă invităm să reveniți, să vizitați satul nostru și țara noastră. Nu veți fi niciodată dezamăgiți, pentru că veți fi totdeauna primiți cu bucurie. Puteți petrece vacanțe minunate în România”.

Semnează, în numele tinerilor din sat, CIGHIR CORNEL și VASILE COCIȘ

ÎN TRE SĂRĂCIE ȘI MIZERIE

Piine, bere și circ — sau numai una ?

Azuga e un oraș trist. Deși aici se găsește mai multe întreprinderi (specializate pe produse din sticlă, postav, etc.), deci un „sector suflete” bine populat, nu se găsește în acest oraș nici piine, nici bere. Cîteva zeci de oameni, stînd la rînd, obosiți și epuizați, în fața magazinelor goale de piine, așteptînd ore în șir ca aceasta să vină, constituie un peisaj realmente dezolant. Ca să nu se mai spună despre noi, românii, că nu am inventat ceva ! Am inventat coada la ceva ce nu există. O altă revelație, la fel de tristă, am avut-o în fața Alimentarei din localitate. Nu numai că nu se găsea bere, dar, chiar dacă s-ar fi găsit, n-am fi putut cumpăra un strop. De ce ? Explicația s-ar putea afla într-o adresă dată de primărie, care sună cam așa :

jud. Prahova, Primăria orașului Azuga
Str. Victoriei, nr. 61. Tel. 26 300

Nr. 2 155 din 9 07 '90
Către Alimentara 101 :
În urma ședinței Biroului Executiv din data de 28 06 1990 s-a hotărît, că din data de 02 07 1990, veți livra bere către consumul populației numai pe bază de tichet, eliberat de Primăria orașului Azuga. Cantitatea de bere se va livra eșalonat către populație în baza tichetului.

În caz de nerespectare a prezentei dispoziții veți fi direct răspunzător, conform hotărîrii organului administrației de stat Azuga.

Primar,
Ing. ALEX. DEBREȚI

Secretar,
GHE. BOGASIU

**Sărăcia nu mai există.
A rămas doar mizeria.**

Așa deci, s-au înjumătățit șansele noastre de a bea din berea autohtonă, care, să fim bine înțeleși, nu e un lux, vara, la 30 de grade Celsius, ci o necesitate firească, băutura săracului în altă parte, dar la noi săracii nu mai sînt de mult, încă din epoca de aur... La noi nu mai e sărăcie, sărăcia a fost lichidată, a rămas mizeria. Unde e imaginea neamului, (sărac, ori mai modest la pînză), care rade cîteva halbe cu bere și cîntă în cor cu ceilalți comesei, legănîndu-se în ritmul cîntecului ? La birt, deci haidem la birt ! Însă aici nu poți fi servit, ca turist în tranzit, cu bere, decît la Popasul Azuga, și aici, numai dacă providența divină îți suride, de două ori pe săptămînă, cînd se aduce berea, care se enuizează într-o oră ! Mizeria e în regulă. Instituționalizată. Și în această privință primăria s-a gîndit

să dea o hotărîre, mai înțeleaptă ca prima :

jud. Prahova
Primăria orașului Azuga
Str. Victoriei, nr. 61, Tel. 26 300

Nr. 2 151 din 02 07 1990

Către Restaurantele Azuga

d-lui șef de unitate

În urma hotărîrii ședinței Biroului Executiv din data de 28 06 1990, livrarea berii în localul Restaurantului Azuga se va face decapsată. Se interzice livrarea berii pentru consum acasă, iar în caz de nerespectare a prezentei dispoziții, veți fi deci răspunzător, conform hotărîrii organului administrației de stat Azuga. Menționăm că berea pentru consumul acasă se face pe bază de tichet prin Bufetul Bradul și Cantina Restaurant, iar pentru tranzit prin Popasul Azuga. Prezenta dispoziție intră în vigoare din data de 2 07 1990.

Primar,
ALEX. DEBREȚI

Secretar,
GHE. BOGASIU

**Dacă mizerie nu e,
nimic nu e...**

Pînă la urmă, singurul lucru care ne rămîne e mizeria. Mizeria pe cartelă. Iar pentru cei mai bogați ca noi, sărăcia onorabilă sau de lux. Fiindcă videocasetofon, mașină personală, vilă — pentru noi sînt un lux. Luxul nostru este sărăcia altora.

Oprim un bătrîn (cam pe la 60 de ani), rustic după îmbrăcăminte, nebarbierit de cîteva zile, cu clasică pălărie „de la taica Lazăr” pe cap, moromețiană, care își taie și el, duminică 15 iulie, drum prin orașel, împreună cu nevasta... Îl întrebăm cît înseamnă un tichet lunar la bere. „Apoi, cam cînspe beri, la jumătăți, și numai la cei care au votat cine-i trecut pe tabel la sfat că după ei te ia... La restaurant mai poți lua cînd și cînd da' numai decapsate...” „Și v-ajunge?” — îl întreb. „Apoi șapte kile de bere pe lună-i cam puțin, că numai simbetele și duminicile-s opt la o lună, da' n-avem ce face...” Însă, culmea, orașul Azuga e orașul berii, vestit pentru berea sa în toată țara. În afară de asta, deși puternic industrializat, Azuga rămîne o stațiune montană din probabil, cea mai circulată și vizitată zonă de agrement din întreaga țară, Valea Prahovei. Ce ne-am face mîine, dacă, după modelul azugean (mai aproape ca modelul suedez), toate orasele ar carteliza berea ? Și tocmai orașul cu una din cele mai vechi fabrici din țară ? Atunci,

orașelor care nu au fabrică de bere ce le mai rămîne ? „Cartelă la bere — în orașul berii” — iată un titlu senzațional pentru un reportaj, dacă nu ar fi cu mult prea trist...

De unde izvorăște berea ?

Ajungem, fără să căutăm prea mult, la Fabrica de Bere Azuga. La poartă ne întâmpină d-na (probabil) Orzan (!) (nu s-a recomandat, însă, după spusele unor colegi, așa s-ar numi), portar de serviciu. După ce ne legitimăm, dînsa ne spune clar „Cu FLACĂRA nu stăb de vorbă...” „De ce ?” — îngaim timorat. „Fiindcă scrieți contra lui Iliescu. Păi, pe cine vreți voi, mă ? Pe Cîmpeanu, care și-a omorît nevasta (? !), și-a plecat în p.m. (urmează două cuvinte pe care nu le veți găsi în dicționar, n.a.). Pe Rațiu ? Pe Iliescu, că a stat aici, cu noi... De ce n-am fost io în Piața Universității ? Așa, notați, notați, că io tot mai am două săptămîni pînă ies la pensie... Să le spun io vreo două la ăia din piață, care nu muncesc...” revine dînsa la subiect. „Da' de unde știți ce fac ăia din Piața Universității, că nu muncesc ?” Încerc eu, să curm un dialog care amenința să devină monolog dramatic. „De la T.V.”, vine răspunsul prompt. Ei, bravos, Televiziunea, îmi zic în gînd. Intru în birourile conducerii, unde am o discuție cu d-na inginer-șef Bucșă și cu d-nul Bunea, șeful Biroului Desfacere, care se dovedesc amabili și deopotrivă circumspecți și iscoditori. Eu am un scop precis : să pun patru întrebări mari și late și încapătinate, nici una mai puțin. Dialogul a fost consemnat, lapidar, în caiet. Transcriu de acolo, cu limbul comprimat și elocvent al bloc-notesului reportericesc :

1) Care e producția zilnică ?
Răspuns : În medie 1 300 — 1 400 hectolitri îmbuteliați la sticle, adică 260 000 — 270 000 (aprox.) sticle și 150 — 200 hectolitri, livrată în butoaie + cisterne.

2) Cît e pentru Azuga ?
R : 8 160 sticle după plan zi — și se livrează chiar mai mult. Se depășește planul Pentru Busești = 2 866/zi, dar livrăm 2 900.

3) Unde se desface ?
R : În jud. Prahova, Dîmbovița, vara pe Litoral (sezon mai-iunie), sîntem unica fabrică de bere pe jud. Prahova, alte județe, Brașov, de ex., nu au.

4) Ce limitează (plafonează) producția ?

R : Practic, nimic. Doar distribuția — limitată de lipsa de ambalaj, sticle, butoaie, unele defecțiuni (banale) + utilaje vechi la secțiile „fermentare — fierbere”. La plecare mă conduce d-nul Bunea care desfășoară un lung lament : că e bine, domle, cu

rație, c-așa mai scăpăm de ei, că veneau, domle, brașovenii ăștia, făceau aici o coadă de kilometri în fața intrării, cu mașinile, și stăteau pe capul nostru, mai cu sâruri'mina, cu tot felul de chestii, nu se lăsau pînă ce nu-și umpleau portbagajul, și-apoi, să vezi, duminica, berea Azuga, cum se vinde în talcioac la Dîrste cu 25 de lei pe puțin, luau cu navetele, domle, de nu mai apuca nici un localnic, de ieșeau ăștia la bătaie...

Plec convins că tichetul de raționalizare nu e o soluție. El consfințește Mizeria.

Și totuși, primarul are și el dreptatea lui...

Ajung la d-nul primar al orașului Azuga, Alex. Debreți, căruia îi aplic aceeași formă a interviului concis, fără menajamente. Este un bărbat înalt, cam la 45 de ani, prezentabil, plin de sine într-un fel neostentativ, „azugean de-o sută de ani, cum să vă spun, și tot aici mă găsiți peste o sută” cu o eleganță vivace a replicii, care face tranșant o impresie bună. Reporterul întreabă iarăși (transcris din caiet, pentru conciziunea stilului) :

1) Cese întâmplă cu piinea ?

R. 1 : Domnule nu mai e piine în România. Uitați, vedeți avizierul, am adus grîu pentru animale, orz, am găsit cereale, să le bag prin AGROCOOP ; să nu mai dea oamenii piine la : porc, găini, orătănii...

Alte motive : nu se rezolvă (asigură) retribuția muncitorilor ; nu se mai macină ; situație specifică jud. Prahova. Pe tot jud., la fel. Am discutat cu prefectul. Abia obțin cinci tone pentru zona industrială.

2) Care e situația fondului funciar în zona Azuga ?

R. 2 : Sînt 98 de cereri în prezent, pentru pămînt. Nu am aprobat nimic. Consider că Legea Urbanizării e absolut necesară. Silvicultura ar trebui să dea 10 la sută, paștile să concesioneze 5 la sută, pentru a se crea un fond funciar disponibil de măcar 15 la sută pe orașul Azuga. Sînt peste 250 de cereri, la nivelul orașului, pentru teren de casă, pentru construcții, vile personale, etc. Nu am aprobat nici un cm. de teren. Nu există cadrul legal necesar.

3) Ce se întâmplă cu berea ?

R. 3 : Sistemul pe care l-am aplicat a rezultat din situația creată de comercializarea ilicită a berii — și invazia brașovenilor, care, vînd berea apoi la speulă, în talcioac, la Săcele. Acum două săptămîni, vineri, au oprit 75 de mașini cu brașoveni, au monopolizat 2 magazine unde era bere. Azugenii au ieșit cu bite, au vrut să le răstoarne mașinile și să le dea foc. M-am interpus în calea combatanților și cu greu (cu ajutorul poliției), am dezarmat situația. Putea fi un măcel al berii. Nu vreau ca la Azuga să se nîmpe ca la Tîrgu Mureș.

Pentru luna iulie, în Azuga, am avut repartizate 180 000 sti-

cle cu bere. Am împărțit-o în trei părți :

— 1/3 localnici
— 1/3 localnici + turiști
Azuga (cantitate incontrollabilă, n.a.).

Cînd localnicii au musafiri, îi pot invita la local, au acolo și ieși, la local, o rație alocată special.

— 1/3 — tranzit, turiști, numai la localul „Popas Azuga”

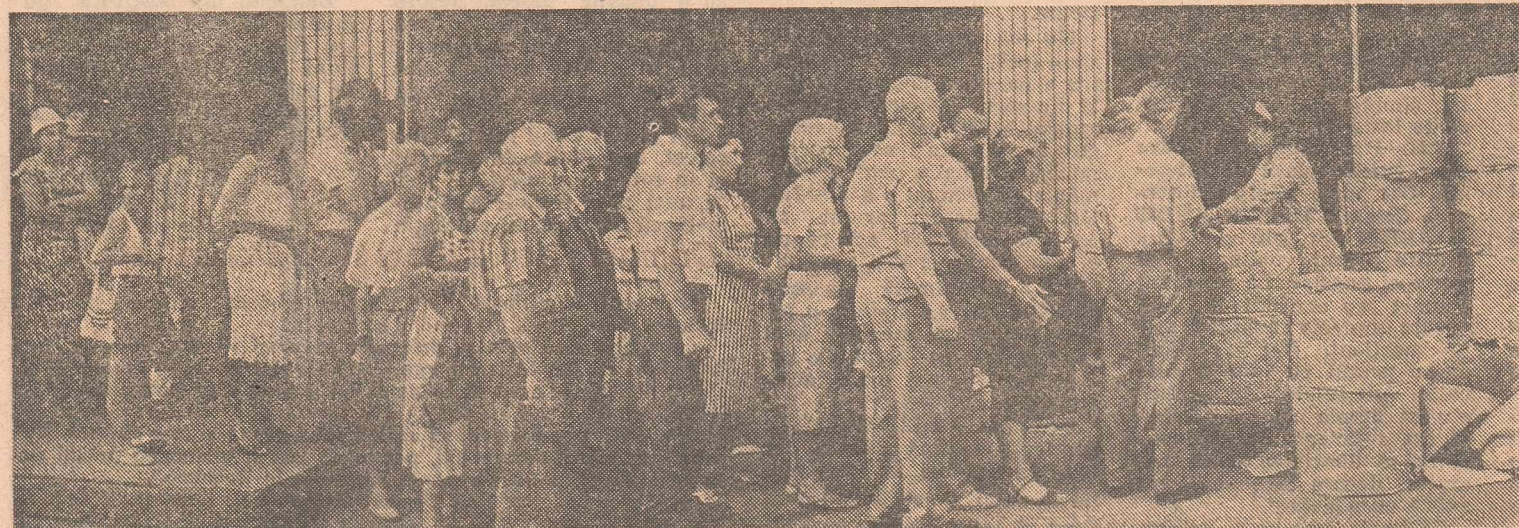
În privința cotei pentru localnici, am împărțit 60 000 de sticle la 4 000 votanți. Dacă aveți o soluție mai bună, oferiți-o, și eu o aplic !!

Despre primar putem afla că a fost inginer-șef la Fabrica de sticlă. Este îmbrăcat într-o salopetă și, înainte de a mă primi, arbitra un litigiu de pămînt între doi țărani localnici. În spatele său, pe o planșetă de proiectare, niște planuri la scară, în josul cărora scrie : „CABANA TELESCHEI — AZUGA”. Aflăm că sînt planurile domniei-sale și, că, după terminarea programului, se duce să participe la lucrările în construcție. A daug o întrebare suplimentară : „Ce ne puteți spune despre cabană ?” „Ce să vă spun — ne răspunde — decît că va fi a primăriei, cabana unui teleschi de 700 de metri, recent construit în Azuga, și că dăm zor la ea... Am mai construit pentru oraș și o sală de sport, după proiect personal. De Crăciun, sper să vă pot oferi un ceai la cabană...”

Cine destabilizează țara ?

În Busteni, la marele complex comercial de lîngă Hotel Caraiman, se stă la o coadă de (fără exagerare) 50—100 persoane. Piine se poate cumpăra numai între orele 3—9 dimineața, și 13—14. Am văzut bătrîne, cîrînd pe tren, de la Busteni la Azuga, de la Predeal la Azuga, sacose cu piine, făcînd drumul special pentru asta. Am urmărit atent „traficul” timp de o săptămînă. În plus, programul comercial al magazinelor, nu se respectă în Busteni. La magazinul 202 Alimentara (Str. Libertății 214, aparținînd de I.C.S.M. Sinaia), vînzătoarele (tura de dimineață : Conciu Elena, Mănescu Silvia), vin în tură după ora afisată, 9 dimineața, după ce coada este deja formată la intrarea în magazin (de exemplu, în dimineața, zilei de miercuri 10 iulie). În aceeași dimineață, la aprînzarul de alături (unitatea nr. 126, I.C.S. Legume-Fructe Prahova), programul începe cu 40 de minute mai tîrziu de ora 8,00, ora fixată. Cît despre BAZARUL HERMES (aparținînd IJECOOP Prahova, program 7—12 și 16—19) acesta are un program cu adevărat fantomatic, nerespectînd absolut nici un canon. În asemenea condiții, se pune întrebarea : Cine destabilizează situația ? Are cineva interesul s-o stabilizeze așa ?

MIHAIL GĂLĂȚANU



Dintre țările care au învățat să folosească hîrtia igienică avem probabil cel mai scăzut indice de sul/cap (mă rog !) de locuitor. Hîrtia igienică ! O domim, o pîdim să apară, stăm la cozi pe o caniculă de 36 grade ca s-o avem cu noi în încăperea unde și regii merg singuri. În fotografie (București, bd. 1 Mai), cîțiva din feliții viitori posesorii ai unor suluri. Deși prematur, pe fețele unora se poate citi satisfacția omului care a dus la bun sfîrșit o acțiune (O. G.).

Fotografie de
ELENA GHERA

Va mai fi vreodată, leul și cîrnatul?

S-au „boierit” românii

Pe Valea Jiului, la Moreni, în Satu Mare, există carne în cantități suficiente și în sortimente diferite (inclusiv carne de iepure). La Cluj, Tecuci, București, Constanța și în alte părți, există carne și produse din carne cu țirita. E un paradox la mijloc. În timp ce „Antefrigul” și depozitele frigorifice „mustesc” de carne, în magazinele de specialitate, pe teighele și în galantare, există carne puțină și uneori de calitate îndoielnică. Iar atunci cînd se găsește carne la vreun magazin, celebrele cozi, devenite o realitate a sistemului socialist, sînt interminabile.

Veți fi tentați să spuneți că oamenii s-au „boierit” și că acum aleg carnea, că nu e bună carnea de porc, cu o grăsime de 8—10 cm, că aceea de vită are nuanțe albastre și lumea se codește să o cumpere, că așa și pe dincolo. În complexe și fermele de animale există mii de porci care depășesc greutatea de tăiere (130—150 kg). Probabil că și de aici provine carnea de porc foarte grasă: grăsime care repede se „încinge” acum, pe timpul verii caniculare. Există, de asemenea, vitei, tone cu mii de peste greutatea de tăiere (420—450 kg). Unde merge carnea de vită, întrucît pe piață se găsește, de regulă, carne de vită bătrînă? Depozitele frigorifice, cînd nu sînt defecte, sînt și ele dolișoare de carne. Atunci? Mă tem că buba trebuie căutată în altă parte.

Comercianții s-au obișnuit cu un năv cit se poate de rău. Adică, să nu preia cantități mari de carne, să nuse deșale la descărcare, și să nu-și strice manichiura la tranșare. Avînd cantitate mică de carne, o distribuie preferențial și la suprapreț. Acesta e adevărul trist! Nici problema cu spațiile frigorifice defecte nu stă în picioare. Sperăm că frigotehniștii nu așteaptă să vină iarna pentru a le repara. Gospodarii din Satu Mare, de pildă, au plasat carnea felurită, în cantități mari, în spațiile destinate legumelor și fructelor (o parte din spații). Oricum, legumele și fructele au o mai bună rezistență la păstrare decît carnea. Nu mai vorbim că produsele din carne (inclusiv salamul de vară) sînt de mai proastă calitate ca în anii trecuți. În carnea de mici și în diversele salamuri se bagă tot ce vrei și ce nu vrei. Așa cum a apărut pe piață cafeaua cu înlocuitori și margarină (fără avizul Ministerului Sănătății), așa au apărut repede salamuri greu digerabile, cîrnuri slinoase, cu mirosuri irespirabile. Nici SANEPID-ul nu se sinchisește; poliția economică, nici atît. Drumul cîrnilor este presărat, deocamdată, de verigile unui lanț al slăbișunilor.

DORIN SĂLAJAN ■



Piața Dorobanți: Pe firmă scrie carne și înăuntru e lonel. Pe cînd invers?

Coada-i lungă, porcul gras

În piața Gorj, din b-dul Păcii, cartierul Militari, vinzoleala e în toi. Se-aude că vine bere la litru, sau poate vin, ba unii zic că se zvonește c-o să se bage mai spre prînz șampon la debit. Nu mai plec urechea, ofilită de reflexele patologice ale comerțului nostru socialist. Mă-ndrept spre hala de carne nr. 2, este ora 9,25 și cum dau colțul, mă apucă groaza. Rîndul la carne e format din cel puțin o sută de persoane. Pe fețele lor: tristețe, resemnare, sictir, îngrijorare, panică. Își fac vînt cu sacosele. Curios lucru, prăvălia e deschisă. Mă strecur înăuntru cu acceptul prealabil al majorității, pe care trebuie să o conving că nu am venit să cumpăr carne și arunc la repezeală prima privire. Sala e mărisoară, curățenie treacă-meargă, lume care cumpără, personal ce deservește. Vitrinele și frigoriferele par a fi pline, mai sînt și lăzi, și foșnetul hîrtiei de ambalat răzbate ritmic. Da, carne există! Văd cu proprii mei ochi — sînt chiar patru sorturi: mînzat (50 de lei/kg), carne de vită (35 lei/kg), carne de porc de două calități (de 19 lei/kg), și de 31 lei/kg).

Petre Stere, lucrător măcelar, locuitor al șefului de unitate: „Cu carnea, cel puțin cantitativ, stăm bine. Primim zilnic transporturi considerabile, însă abia facem față, deoarece nu avem personal suficient. Avem și spații frigorifice destule, clientelă, nu mai vorbesc, vedeți și d-voastră, însă cum să facem față 2 inși la treaba care e aici? Pe ceilalți, pe care îi vedeți, îi chemăm să ne ajute pe ici, pe colo, cu ce pot și ei; au statut de zilier. Pot eu să-i pun pe ei la tranșat, dacă nu-s calificați? În plus, nefiind oameni suficienți, nu putem servi la două-trei cîntare și se nasc cozile astea infernale. Azi, de pildă, am deschis la ora 9, cu o oră mai devreme, doar-doar va fi lumea mai mulțumită...” Întreb despre calitatea cîrnilor: „Ceea ce primim, relativ, la carnea de porc, e nesatisfăcătoare. Conform normelor în vigoare, grăsimea ar trebui să fie de 3—4 cm, nu de 10 cm. Carnea vine însă așa, la preț de carne superioară, iar noi trebuie să facem față protestelor justificate ale cetățenilor”. Un alt lucrător, mai în vîrstă, dornic să aducă lămuriri: „Să știți dvs. că totdeauna vor fi cozi (i-auzi, i-auzi! — n.n.) Acum lumea e pretențioasă, vrea s-aleagă, sucește bucățile pe toate părțile...” Explicația e stupidă și îngustă, așa că ies. Afară, oamenii se bronzează vrînd-nevrînd. Cetățeanul Marius Popa, locuitor din cartier, îmi declară: „Se plînge lumea de șomaj și ei n-au personal. Cine să se ocupe de asta? Demoazele care șterg toată ziua de praf borcanele „antice” de pe rafturile autoservirilor, ce fac, nu pot pune pe cîntar cite-o fleică și să încaseze banii? Se pare că tot negustoria particulară va fi soluția cea mai bună. Unde să mai pui că se ivesc tot felul de situații, cînd se refuză transporturile de carne din „n” motive: ba că-i grasă, ba că-i dor șalele, ba că-i ora înțirziată...”

Venus și măcelăria

Nici vorbă, „Venus” — centrul de carne din piața Dorobanți — nu-și propune să asigure hrana zeilor, ci pe a noastră, a bieților muritori, care pășim, foșnindu-ne plasa goală, pragul magazinului,

plin de speranță. Este ora 16,30 și pe ușă este iscat un du-te vino al amăgiților. Oamenii proaspăt ieșiți de la slujbe bîntuie transpirați după cumpărături.

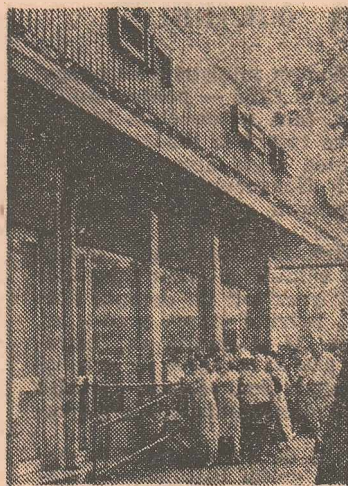
Anghel Șerbănescu, lucrătorul care (iarăși!) ține locul șefului, vine să mă lămurească: „Cantitatea de 3—4 tone pe săptămînă nu-i suficientă. Putem depozita zilnic 1500 kg carne, ceea ce ar fi suficient într-o zi. Avem o groază de probleme și noi (I.I.C. a sectorului 1 Amzei), ne livrează aproape constant carne, dar glazura de gheață de două degete, care atîrnă zdravăn la cîntar, nu se scade. Carnea de la Popești sosește uneori depreciată calitativ; pulpa spartă lasă să se vadă numai grăsimea. Cu personalul, situația e catastrofală. Doi-trei oameni nu pot face față cererii în creștere. Oamenii nu vin, fiindcă sînt prost plătiți. Uneori depășim planul (of, of! — n.n.) și mai sîntem ciupiți la leafă, chipurile, fiindcă alții din branșă nu și l-au îndeplinit. Nici programul de lucru, cu pauza aceea mare la mijlocul zilei nu ne avantajează nici pe noi, nici pe clienți. Între 9—17 ne-am descurca, zic eu, altfel...”

CRISTIAN PAVEL ■

Măcelarii funcționari

Începînd să răspund la întrebarea: cum este asigurată aprovizionarea cu carne a populației? — am făcut un raid-anchetă în cîteva unități de profil **Grosso modo**, rezultatul a fost că magazinele erau suficient de bine aprovizionate, așteptîndu-și liniștite cumpărătorii. E drept că, fiecare din aceste centre de desfacere a cîrnilor sînt unități mari, centrale.

Centrul de carne — Piața Amzei, 13. Jumătăți de porc spînzurate de cîrlige metalice, aliniate. Cam grași, dar asta nu e vina lor (nici a vinzătorilor, nici a porcilor). Întrucît șeful de unitate, Mircea Rădulescu, este plecat în concediu, discut cu locuitorul lui, Nicu Mihăilescu. În intervalul 3—18.07.90, au fost livrate unități: 28,4 t porc și 16,1 t vită. „Nu avem probleme cu lanțul frigorific și, în general, dacă există defecțiuni, este vina celor care îl exploatează. Trebuie respectate normele de utilizare și efectuate la timp reparațiile”. „Adevărata problemă este că, în materie de măcelărie, nu prea mai există meseriași. Aici, în unitate, sîntem în total opt vinzătorimăcelari, din care doar trei sînt meseriași cu vechime; restul sînt băieți tineri pe care îi calificăm aici, îi învățăm meserie”. „Vîndem 4—5 t. de carne pe zi. Dacă aș avea șapte vinzători meseriași, am vinde și 9 t pe zi!”. „Noi înșine am deschis o adevărată școală în prăvălia asta; sînt cinci tineri pe care-i învățăm. Meseria asta își are și ea tainele ei, pe vremuri, exista o tradiție. Am avut colegi excepționali, care au ieșit la pensie și pe care-i regretăm”. „Există și acum, după revoluție, birocrație. Prea multe vorbe și hîrtii care circulă! Adevăratele probleme nu se rezolvă însă, așa. Unii, din scaunele lor, așteaptă minuni peste noapte, cum ar fi personalul gata calificat. De unde?” „Aprovizionarea este bună și sper că va fi și în continuare. Important este să nu fie făcută haotic, să existe clarviziune în sistemul de păstrare, de vinzare și de tăiere”. „Înainte, pînă prin '78, aveam grijă și de vitrine. Făceam niște expoziții în ele,



Piața Amzei: Oare ce-o aduce?

de te tragea așa în magazin. Ți-era mai mare dragul să cumperi!” „Ce va fi cu privatizarea?... Păi, ce să fie: vor fi unități fie foarte bune, fie vor da faliment. Secretul succesului va fi bunul meseriaș; conștiincios, priceput, cinstit, muncitor”.

Centrul 101 carne — Hala Unirii, 2, șef unitate, Gheorghe Tănase. În aparență greoi, dar — curînd îți dai seama — este greutatea argintului viu. De 6 luni, aprovizionarea este foarte bună. Dovadă? Livrări în perioada 10—14 iulie '90: 40,7 t porc, 6,2 t vită, 2,3 t carne tocăță, 1,5 cap porc, 0,45 t pastă mititei și 0,4 t osînză porc. Vînzare: aproximativ 8 t pe zi. „Problema cea mai gravă pe plan național este lipsa personalului calificat. Eu am avut grijă din vreme, nu mă pot plînge: am o echipă bună. Am mai angajat și trei tineri, pe care îi calificăm noi. Nu le trebuie decît tragere de inimă”. Pentru un comerț bun, ar trebui sortate mai exact produsele și subprodusele, după calitate; ar trebui stabilit un sistem diferențiat de prețuri, ar trebui înființate centre de subproduse din carne. Omul mai nevoiaș nu cumpără aceeași calitate cu cel mai înstărit. Și, în primul rînd, ar trebui să existe concurență; în lipsa ei, calitatea va lăsa de dorit... Ori noi, unitățile e profil, avînd un singur furnizor, nu putem determina nici o concurență: totul este atova și, de proastă calitate”.

PAUL VINICIUS ■

Două soluții

Joi, 12 iulie a.c., ora 9. Unitatea nr. 1 „GOSTAT” din piața agroalimentară a orașului Motru (gestionară-vînzătoare Jeana Velea) oferă spre desfacere, la alegere, 9 sortimente din carne: cotlet vită, ficat de porc, rinichi, cap de porc, rasol vită, burtă, osînză, slănină. Clientelă puțină, aproape fără coadă. Servire în genere promptă, civilizată. Cu transportul de dimineață au sosit de la furnizorii din Tg. Jiu și Băilești aproape 400 kg de carne proaspătă. După-amiază este așteptată sosirea celui de-al doilea transport. Cu carne macră și de pui... Ce lipsește aici se găsește dincolo, la Complexul alimentar cu autoservire din centrul orașului, unde tocmai acum se desfac circa 1600 kg preparate din carne, lebar și salamuri îndeosebi, iepuri și carne de vită preambalată. Aici e coadă, dar nu prea mare. I.I.C. Drobeta-Tr. Severin își onorează firma.

Oamenii locului sînt în bună parte satisfăcuți. Uneori chiar mulțumiți de-a binelea. Ei preferă carnea de porc și de pui, crenvurști și cîrnați proaspeți. Puțini, foarte puțini solicită iepuri preambala-

ți, creier, ficați, burtă sau chiar carne macră de vită. Nu o dată asemenea sortimente spre disperarea vînzătoarelor ori gestionarelor, prisosesc și prezintă pericol de alterare, intrucît camerele și instalațiile frigorifice, mai toate, funcționează defectuos, în pofida insistenței în a le repara. Iar în iulie, ca totdeauna, e caniculă.

„La noi — e de părere gospodina Virginia Ciubotaru —, aprovizionarea cu carne proaspătă și cu preparate din carne nu mai e demult o problemă greu de rezolvat. Mai ales după Revoluție, am avut mereu astfel de produse. Mulți mineri au surse proprii de aprovizionare, dovadă fiind și microfermele de porcine de la poalele dealului din apropiere, unde fiecare crește cite un porc-dol pentru uzul familiei, obicei înrădăcinat din trecut. Asta nu, nu înseamnă că la Motru carnea și preparatele din carne se găsesc chiar pe toate cărările”. „Ele — adaugă minierul Mihai G. Mihai din Lupoia, susținut și aprobat cu convingere de lucrătorul de drumuri Gheorghe Mindru — există și la Gostatul din piața agroalimentară, și la Complexul alimentar cu autoservire și în alte cîteva unități de profil din incintele exploatărilor miniere, adică la Horăști, Leurda, Roșița, Ploștina, Mătăsari, Ripa, Lupoia etc., unități suficiente pentru a satisface, zilnic, cerințele celor cîtorva mii de mineri și ale celorlalți locuitori ai bazinului carbonifer din Valea Motrului. Să nu exagerăm, însă, și să nu ne facem iluzii. Chiar dacă uneori prisosesc unele sortimente, cum pe drept se plînge Ana Turoni, șefa complexului, asta nu din cauza cantității sau diversității prea mari a preparatelor, ci datorită proastei lor calități: sînt nu rareori urit-mirositoare, au mult prea multe zgirciuri, oase și grăsimi. Plina e de foarte proastă calitate. Preparatele din carne și carnea furnizată îndeosebi de I.I.C. Gorj, la fel. Oare noi, cei din bazinul carbonifer al văii Motrului, n-avem dreptul să ne bucurăm, măcar de 3 ori pe săptămînă, de produse de cea mai bună calitate? Că, slavă Domnului, avem destui bani să plătim. A venit, deci, vremea să pretindem nu numai cantitate, ci și calitate, o diversitate mai mare și o servire mai civilizată. Fără pierdere de timp, fără nervi și supărare! Condiția primă există. Nu la osînză sau cio-lane ne referim...”

La Motru, aprovizionarea cu carne și preparate din carne poate, într-adevăr, să nu mai fie o problemă. Deocamdată, doar cantitativ — se zice — carnea e asigurată. Calitatea, ca și condiția păstrării prospețimii produselor, trebuie să mai fie privite ca simple deziderate cotidiene. Privatizarea, ca și trecerea unor centre de desfacere în subordinea directă a Ministerului Agriculturii și Alimentație constituie, realmente, două soluții binevenite. Ele nu pot, însă, rezolva singure chestiunea bunei aprovizionări.

MIHAI STĂNESCU ■



Bitolia: Domnește armonia între clienți și vinzători

BREVET DE INVENȚIE GUVERNAMENTAL PENTRU ACORDAREA SALARIILOR

Se vede treaba că, abia numiți, domnii miniștri s-au apucat de o mare și salutară invenție, dată fiind — pentru mulți! — pregătirea inginerescă. Invenția, încă nebrețată într-un act normativ! (Aș fi mai lipsi!) se referă la modalitatea de salarizare a angajaților când unitatea unde aceștia muncesc nu-i mai poate plăti. Din ce motiv? „Neexecutarea obligațiilor asumate de furnizorii sau subfurnizorii săi”. Dramatică situație, nu?

În această împrejurare nefericită, zice luminatul nostru Guvern, spălându-și miștile în apa caldă a Comunicatului despre prima întâlnire a miniștrilor prezidați de domnul premier Petre Roman, din 5 iulie a.c., privind starea producției, a veniturilor și cheltuielilor pe trim. III al acestui an, „întreprinderea în cauză, pusă la rândul său în situația de a nu-și executa obligațiile de salarizare a angajaților, va avea deschisă calea acționării în justiție, solicitând despăgubiri egale cu valoarea salariilor neachitate”.

Iată o noutate absolută și radicală de a-i mulțumi pe oamenii muncii pentru care ar putea fi geloși Iustinian ori Napoleon!

Salariul nu se mai ia la casă, ci în fața porților Tribunalului!

Cu atât mai straniu sună „indicația” guvernamentală cu cît reglementarea în materie din legea contractelor economice prevede că despăgubirea se datorează numai în măsura în care prejudiciul nu a fost acoperit în întregime prin plata penalităților prevăzute în contract și privește atât paguba efectiv suferită, cît și beneficiul nerealizat.

Dar chiar dacă am accepta — măcar 48 de ore! — această „invenție” în acordarea salariului oamenilor muncii, realitatea, mai presus de voința noastră și a Guvernului, ne-ar pune imediat în circă cel puțin următoarele două situații.

Prima: o unitate economică beneficiară, un mastodont industrial cu personal tehnic, ingineresc, economic ori cu personal foarte numeros și care însumează lunar pe statele de plată zeci de milioane de lei ca salarii are contract economic cu o întreprindere ce livrează materie primă cu un preț modic ce nu se poate ridica la cuantumul salariilor personalului unității beneficiare în ceea ce privește livrările de aceeași lună de salarizare. În această situație, dacă se pretinde, prin cerere de chemare în judecată o sumă enormă, reprezentând salarii nu se realizează o îmbogățire fără justă cauză și care va duce, încetul cu încetul, la ruina economică a unității furnizoare neputincioasă în îndeplinirea obligației de livrare a materiei prime?

A doua situație: unitatea beneficiară are un personal redus ca număr ori ca nivel de retribuție față de un furnizor puternic cărui nu-i pasă că este acționat în judecată pentru recuperarea salariilor datorate nelivrării materiilor prime și, deci, neasigurării frontului de lucru pentru unitatea beneficiară. Volens-nolens, beneficiarul „dobîndește” statut de parazit, trăind bine merți pe spinarea puternicului furnizor. Dar ceea ce este grav constă în aceea că obiectul de activitate economico-socială al beneficiarului nu se mai împlinește, deși încasează, potrivit „invenției” guvernamentale, banii pentru culpa furnizorului de a nu-i fi expediat materia primă.

Resortul principal care face să „duduie” invenția Guvernului rezidă în următorul alineat: „Aceste despăgubiri vor putea fi folosite pentru achitarea salariilor”.

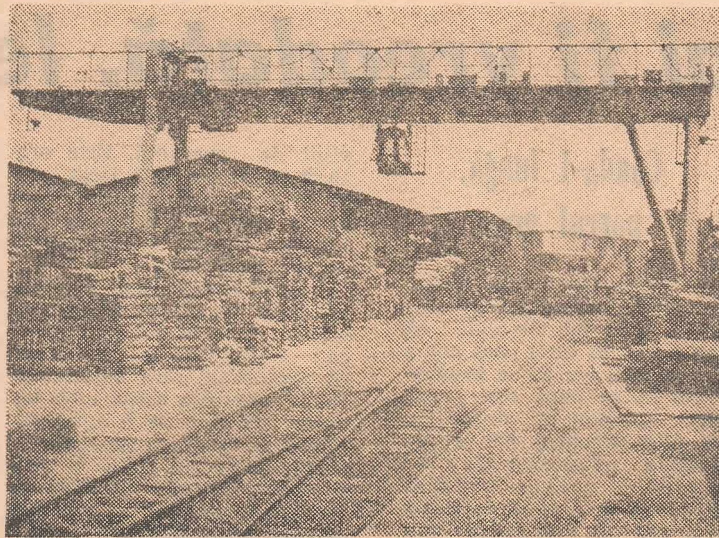
În mod hotărît, domnii miniștri ingineri nu cunosc hachițele îndelungatelor litigii economice privind pretenții bănești atât de ridicate! Avînd în vedere separarea puterilor în stat, nimeni nu va mai da — nici măcar Guvernul! — „indicații” prețioase judecătorilor să judece cît mai repede litigiile economice numai pentru a da salarii muncitorilor! Dar este cel puțin ciudat de ce nu s-a propus această „invenție” de a da salariu oamenilor muncii înainte de 20 mai! Căci dacă din acest comunicat va avea nenorocul să se nască un act normativ privind regimul acestor despăgubiri chemate de urgență în fața instanței să joace rolul salariilor muncitorilor, atunci ei trebuie să se înarmeze cu multă răbdare! Furnizorul, chemat în judecată de beneficiar se apără cu străznicie în fața unei instanțe de judecată, independentă de Guvern! Furnizorul poate invoca motivele sale ce pot merge uneori pînă la forța majoră și să fie absolvit de răspundere. Nu mai plătește despăgubiri și muncitorii beneficiarului de unde mai iau salariile!? În cazul cînd furnizorul va fi obligat la plata despăgubirilor, acest lucru se va realiza, în urma exercitării căilor legale de atac, mult mai târziu, după luni de zile ori poate chiar un an întreg. Dar atunci, ce facem cu muncitorii? Să-i înconlămăm și să asedieze Tribunalele pentru ca hotărîrile să fie pronunțate cu rezechiu cu care se întocmește un stat de plată? Bineînțeles, că nu mai poate fi vorba de așa ceva, pentru că se încalcă principiul separării puterilor în stat și înviolabilitatea judecătorească! Căci hotărîrile judecătorești nu se pot prefăce, cît ai bate din palme, în titluri de creanță care să determine banca să-și desfășoare bakierele pungilor!

Pe scurt, calea acționării în justiție folosită de Guvern pentru a-i plăti pe oamenii muncii reprezintă un fel de a scoate castanele din foc cu mina... juriștilor! Salarizarea este o problemă de stat în fața căreia domnii miniștri dau din colț în colț, neștiind pe unde să scoată cămașa!

Juriștii unităților economice ori judecătorii nu pot fi făcuți răspunzători pentru nervii pricinuiți de așteptarea prelungită de încasare a salariilor care își au izvorul nu în munca prestată ci — culmea! — în despăgubirile îndoelnice pe care le-ar datora cealaltă parte contractantă, despăgubiri care, în mod real, se stabilesc în instanță relativ greu, putînd fi mai mari ori mai mici decît valoarea salariilor, dar pe care onorabilul Guvern le cere ajustate la nivelul salariilor, ca într-un original pat al lui Procul. Un pat sărăcăcios și nu un baldachin de suveran. Un pat care nu poate decît să producă insomnii juriștilor — covîrșit de misiunea istorică pe care i-a dat-o Guvernul: de a-i plăti pe oamenii muncii prin hotărîre judecătorească! — dar și muncitorului de rînd care vede cu neliniște cum după 20 mai! — sărmana lui retribuție atîrnă de un fir de păr, de niște despăgubiri pe care furnizorul ar fi dispus — prin înțelegere amiabilă ori hotărîre judecătorească să le cedeze. Singura consolare pe care o poate oferi Guvernul constă în salarizarea cu 50 la sută a persoanelor „pentru care nu se mai poate asigura front de lucru”...

Dar și „invenția” aceasta costă pentru că, în limbaj popular ea se numește „a-ți fura singur căciula!”

PAȘCU BALACI



Lingourile nu mai încap într-un depozit care n-a primit niciodată atîta materie primă.

Întreprinderea Acumulatorul care protecția guvernului

În mai puțin de o lună de zile, de la Întreprinderea Acumulatorul s-au furat 50 tone de plumb în lingouri. Orice om cu simțul realității tresare. Un lingou e un lingou, el impune respect fie că este de aur, argint sau plumb. Furtul pare a fi rezultatul unei acțiuni de mare anvergură. Dar nu e. Dimpotrivă. S-a furat pe îndelete și nu cu mijloace care să stîrnească invidia, ci cu căruța. Țigani, pentru că ei sînt principalii autori, veneau dinspre pădurea Damache și, în legătură cu un șofer (Bacriță Marian, de la Acumulatorul) și un tractorist (Seyastian Constantin, de la Brigada 2 a Întreprinderii Republica) au tot cărat din depozitul întreprinderii, și numai întîmplarea l-a făcut să se oprească. Un polițist de la secția 7-a descoperă pe una din străzile din marginea Colentinei, niște lingouri de plumb. Și-a alertat colegii de la secția 8 și astfel căpitanii Dumitru Toma și Octavian Deleanu (serviciul economic) și locotenentul Didi Ludovic (de la cercetări penale), găsesc pe străzile Bujorului Alb nr. 83, Cremenița 49 A și B și Fructelor nr. 4 lingourile cu precizie. Dintre hoții unii au fost arestați, alții au dispărut. Cercetările sînt preluate la ora actuală de Poliția municipiului și dacă afacerea se întinde va trece în ancheta Inspectoratului General al Poliției.

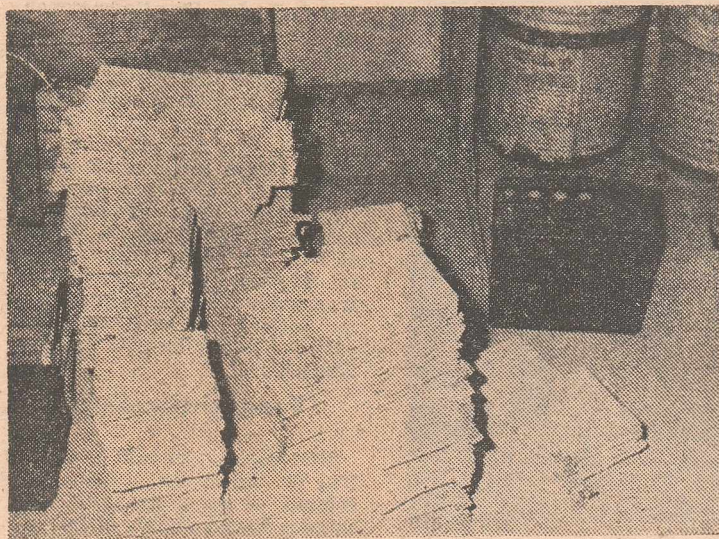
Din multe socoteli care se pot face privind cantitatea pomenită vă supunem atenției doar una: tona de plumb costă 1.000 de dolari. Ce fac însă țiganii cu plumbul? Directorul comercial al Acumulatorului, dl. Nicolae Viașu, a auzit că țiganii ar face fie sigilii pentru vagoanele CFR-ului, fie garnituri din tablă de plumb. Mă rog, poate fi și așa. Dar plumbul acesta era destinat să devină baterii pentru automobile, camioane, tractoare etc. Și fusese importat. De ani de zile nu mai primise Acumulatorul atîta plumb. Guvernul a aprobat un import important tocmai pentru a scoate întreprinderea din încurcătură. Dar iată că nu e pentru cine se pregătește, ci pentru cine se nimerește. Poliția a întors peste 30 de tone în fabrică. Dar asta nu ajunge. Și dacă vreți, nu-i nici un paradox, e chiar nesemnificativ. De ce? Pentru că Acumulatorul este o întreprindere șvaiter. Se fură de peste tot, dar mai ales dinspre pădurea Damache. Sînt 24 de paznici, în schimburi, mai sînt neacoperite vreo două posturi, dar oamenii aceștia au cu toții

ne și despre care toți spun că sînt o adevărată minune. Cît despre oameni, ce să mai spunem! O anchetă asupra stării de sănătate ar fi elocventă. Iar de muncit se muncеște cam ca în toată țara. În condițiile în care plumbul din import nu mai are loc în depozit. Pe acest fond al necazurilor, al problemelor ne-rezolvate în timp, pentru că ele nu se discutau nicăieri în țară, furturile din ultima vreme descurajează. Veniturile sînt direct afectate de hoție și desigur oamenii sînt revoltați. Dar nu toți. Există destui cărora climatul de furt le prieste. Aceștia sînt în legătură cu hoții. De ce nu sînt înlăturați, am întrebat. Pentru că nimeni n-are curajul s-o facă. Legal, referatele de desfacere a contractelor de muncă sînt avizate de cîteva persoane — maistru, șef de atelier, de secție etc — dar n-o fac de teamă. Răzbunările sînt cumplete. Majoritatea salariaților locuiesc în comunele din jur iar acolo cine să te apere de un cuțit? În-săși conducerea e timorată. Dl. Ionel Lăzărescu a găsit o pungă cu acid sulfuric pe capota mașinii. Desigur se alesese praful, dar capota s-a reparat. În-să cine mai este curajos după așa ceva?

Nu se fură însă numai lingouri și doar dinspre pădurea Damache. Se fură și plăci de plumb, și carcase, și ciment, și alte materiale de construcție. În fiecare zi lacătele de la magazii sînt găsite sparte. În plus fură și beneficiarii în colaborare cu unii oameni din secții. Pentru cîteva sute se înstrăinează marfă de zeci de mii de lei. E drept că paznicii mai prind și ei, mai ales cei de la poartă. Dar procentul e mic față de cele care dispar sub imperiul friei. Pentru că, într-adevăr, cea mai bună protecție a hoților este teama pe care au reușit s-o instaureze în jurul întreprinderii. O întreprindere care de-a lungul anilor a beneficiat direct, într-o importantă proporție, de decretele care au lăsat penitenciarele goale. Spune contabilul șef: „E o fabrică din care se poate pleca în condiții civilizate acasă, fără frică. Ar trebui să fim o fabrică de milioane”. Pînă una alta, milioanele ori nu se produc, ori se fură. Ce rămine explică de ce nu avem baterii la autoturisme sau de ce se plîng șoferii și tractoriștii că le stau mașinile.

P.S. Discuția de la Acumulatorul a mai relevat o problemă pe care revista noastră a abordat-o în cadrul unei anchete, la care cei vizați nici n-au răspuns. Așadar: „cine controlează resursele celor ce se privatizează? Cît mai trebuie așteptat pînă să se înceapă organizarea gărzii financiare? Sau poate că n-avem cu toții aceleași interese?”

RAZVAN BĂRBULESCU



Cîteva dintre puținele plăci de acumulator găsite în camioanele beneficiarilor veniți să cumpere marfă

Despre privatizare: căutarea de soluții

Semne bune

Privatizarea începe să fie înțeleasă corect: nu scop în sine ci mijloc pentru a se ajunge la o economie eficientă. Apoi: nu privatizare sută la sută ci un peisaj economic multicolor, favorabil competiției. Cât la sută ar fi optim, nu putem ști, se pare că nu există un optim constant în timp și spațiu; deci, văzând și făcând.

Terapia șoc ciștigă teren, este adevărat, fără să știm prea bine ce înseamnă. Nu avem nevoie de șoc în sine, dar expresia sugerează hotărâre, concomitență și front larg.

Lucru remarcabil, am început să discutăm; păreri împărțite sînt de preferat. Se pare că sînt, vom avea de unde să alegem.

Cu toate acestea...

Progresul pare lent. De ce? Ce trebuie să se întimplă pentru a grăbi pasul? Nu cred că parcurgem o perioadă fastă pe plan economic ca să o mai prelungim (Cum ar fi: producem mult și bine, mai avem puțin și ne plătim datoriile, încă puțin răbdare după care ne lansăm). Nu, din contră. Deci ce ne ține pe loc? Probabil procesul de gândire, conceperea noilor structuri, căutarea nu prea simplă a soluțiilor, toate acestea cer timp, sîntem de acord. Totuși, nu putem accelera? Cum se poate accelera procesul de gândire? Există temporizări nedorite?

Schimbul de idei, de informații nu este destul de intens; se știe că acesta poate grăbi lucrurile și ameliora rezultatele. Presa stimulează insuficient participarea specialistilor la cercetarea problemei deși, aparent, o face. Aproape fiecare publicație, în fiecare număr are cel puțin un articol, o informație despre privatizare. Dar, să luăm aminte, multe sînt insignifiante: aflăm că un primar nu acordă sedii, altul tergiversează eliberarea unor autorizații, iar niște onorabile doamne „s-au privatizat” deschizînd o prăvălie de hăinuțe șic. Rare abordările frontale, competente, serioase, succulente. Iată un paradox: se publică mai mult decît oricînd dar problema problemelor, soluția

soluțiilor și spaima spaimelor, privatizarea deci, este abordată tangent și timid. Un apel general trebuie adresat tuturor, și celor de care depinde mijlocirea schimbului de idei, și celor capabili să genereze ideile, dar nu în ultimul rînd și celor chemați să le evalueze și să decidă pe baza lor. Trebuie să ne concentrăm pe problemă, indiferent dacă am fost domni sau tovarăși, indiferent dacă am rămas sau nu ceea ce am fost.

Datele problemei

Privatizarea este o tranzacție: statul „vinde” unor agenți economici particulari mijloace de producție; cumpărătorii trebuie să dispună de capital. Dar cine ar putea fi cumpărătorii? Întreprinderi sau persoane particulare din țară sau din străinătate.

Toată lumea este de acord cu necesitatea atribuirii unui rol important capitalului autohton. Din păcate, acesta are câteva caracteristici care îl împiedică să joace rolul necesar. Astfel el este în cea mai mare parte capital de stat; or, statul vinde, nu cumpără. Pe de altă parte capitalul privat este: redus, parțial dubios, risipit și destul de „nehotărît”. În consecință, capitalul autohton privat trebuie mărit, reconvertit, purificat. Practic trebuie înființat protejat și stimulat.

Cum poate fi înființat un capital? Prin împrumut sau donație. Cum poate fi mărit? Prin înțeleaptă folosire. Cum poate fi protejat și stimulat? Prin măsuri economice-legislative adecvate. Cum poate fi purificat? Prin metodele prin care se combate „spălarea banilor necurați” pe care nu trebuie chiar să le inventăm.

Schița unei soluții

Donația de la stat către persoanele particulare poate fi o cale deosebit de productivă. Se ridică însă câteva probleme.

Este justificată în plan moral? Răspunsul este afirmativ: persoanele particulare au creat de fapt capitalul, ele reprezintă oricum, într-un mod nebulos, chiar statul.

Cine este beneficiar al donației? Cei ce au muncit efectiv. Dar au muncit cu toții în mod egal? Nu. Este greu de făcut o apreciere foarte

exactă; dar este suficient în plan etic general să alegem un criteriu simplu cum ar fi numărul de ani lucrați. Regula ar putea fi rafinată astfel (cu avantajul stimulării tineretului): primii 5 ani se înmulțesc cu 1, următorii 5 ani cu 0,9, următorii cinci ani cu 0,8 etc. Pentru pensionari se pot scădea anii de pensie din anii lucrați.

Care ar fi volumul donației? Există un optim de care ar trebui să știm să ne apropiem. Este evident că statul trebuie să nu doneze întregul capital. El trebuie să rămână încă o bună perioadă un partener important în economia de piață; tot el trebuie să joace (o să vedem) și rolul de creditor: de asemenea, statul trebuie să fie destul de puternic pentru a putea investi în: drumuri, școli, sănătate, apă potabilă, protecția mediului și protecție socială, cel puțin. Cota ar putea fi — să zicem — de 25—30 la sută în prima etapă. Apoi, văzînd și făcînd.

Există și o fracțiune de capital privat, „disponibilul populației”, care ar trebui mobilizat măcar parțial. Calculele indică un nivel mobilizabil de pînă la 10 la sută din valoarea capitalului social total rezultant în urma reevaluării patrimoniului. Acesta este capital „viu”, nu reprezintă hîrtii; este deci important deși este modest. În ce mod ar putea fi mobilizat? Problema este reală, nu ne putem aștepta la un entuziasm investițional excesiv din partea populației.

Ce se poate face? Întîi stimularea economică: creșterea donației statului pentru persoanele care investesc din disponibilul propriu (la o mie de lei investită, o donație suplimentară de 1000 lei). Pentru a preveni ofensiva capitalului ilicit, nivelul stimulării ar putea fi limitat tot în funcție de numărul de ani lucrați.

Apoi educarea și instruirea economică: convingerea oamenilor că sumele investite nu sînt erodate de inflație în măsura în care acest lucru se întîmplă cu sumele păstrate altfel; insuficiența spiritului de acțiune, ciștigarea încrederii în proprietatea privată productivă.

Mărirea capitalului privat autohton poate fi realizată prin creditarea pe termen scurt, cu restituirea datoriei fie prin rate lunare din retribuire, fie anual din dividende. Durata împrumutului ar fi de doi-trei ani, iar creditorul ar fi statul, fără a exclude băncile private sau mixte, autoh-

tone sau străine. Volumul creditului ar putea reprezenta circa 5 la sută din capitalul social total și ar putea beneficia de condiții avantajoase.

O mobilizare suplimentară a disponibilului populației se poate realiza acceptînd inițiativa celor ce doresc să-și investească economiile la nivele ce depășesc baremurile pentru care se fac donații sau se acordă bonificații. Și în acest caz infiltrarea capitalului ilicit ar putea fi prevenită prin limitarea investiției totale pe om și an la, să zicem, o sută de mii lei. Se estimează că, în acest mod, capitalul privat autohton antrenat va putea fi majorat cu încă 2—3 la sută.

Protejarea capitalului astfel constituit împotriva erodării lui prin vinzare în scopul consumului și al trecerii lui în proprietate necurată se poate face prin instituirea unui moratoriu asupra negocierii capitalului donat pe o perioadă de doi-trei ani, urmînd ca, la sfîrșitul acestei perioade, cea mai mare parte din persoanele beneficiare să fi înțeles avantajele deținerii de capital.

Făcînd suma procentelor de mai sus se constată constituirea unui capital privat autohton a cărui valoare reprezintă 42—48 la sută din capitalul social total rezultant în urma reevaluării patrimoniului.

Presupunînd că, în prima etapă, privatizarea ar viza 50 la sută din economie, capitalul necesar ar fi aproape asigurat; restul de 2—8 procente ar putea proveni din străinătate, nivel realizabil și lipsit de pericol, orice s-ar spune.

Dacă se consideră necesară privatizarea unei părți mai mari (70 la sută), fie se va mări cota donată (ceea ce nu pare nimerit), fie se va încerca atragerea unui volum mai mare de capital străin (22—28 la sută).

Toate cifrele de mai sus sînt doar bază de discuție, ilustrează un model posibil.

Efectele scontate

Constituirea unui capital privat autohton capabil să intre în competiție cu capitalul de stat și cu cel străin este rezultatul principal.

Atragerea unei părți din disponibilul populației pentru efortul de stimulare și re tehnologizare a economiei și concomitent reducerea presiunii inflaționiste reprezintă de asemenea un obiectiv benefic.

Un foarte mare număr de persoane intră în categoria nouă de acționari. Dintre a-

ceștia mulți vor lucra chiar în unitățile în care dețin acțiuni și, deci, vor munci eficient. După un timp, relativ scurt, populația va cunoaște direct fructul investiției, iar comportamentul auster va deveni pentru mulți voluntar și natural. Acest lucru va fi salutar pentru dezvoltarea economică în continuare.

În sfîrșit, se realizează eliminarea unei stări de inechitate, istoric determinată, cu efect pozitiv asupra păcii sociale.

În acest context problema „bonurilor de valoare” nu mai are decît o importanță tehnică și anume va permite libera alegere a unității în care fiecare va investi. Se înțelege că donația se adresează tuturor celor ce muncesc sau au muncit retribuiți, indiferent dacă unitatea în care lucrează va fi ori nu privatizată. Vor beneficia și funcționarii, și directorii, și poliștii, și șefii de gară; pentru achiziționarea acțiunilor în unitățile ce se vor privatiza vor avea prioritate angajații acestor unități.

Soluția schițată mai sus nu este — evident — singura; ea poate fi criticată, desființată, perfecționată sau înlocuită. Este necesar să cercetăm însă cu mai multă insistență, să schimbăm mai multe idei, să ascultăm cît mai multe păreri. Și să ne grăbim puțin. De ce? Pentru motivul simplu că prosperitatea noastră va depinde de legile generale ale competiției, între care viteza de reacție este decisivă. Să privim în jur: competiția a început.

Alte alternative

De fapt sînt doar cîteva opțiuni fundamentale diferite:

1. Cea de mai sus, sau o variantă a ei, bazată pe donarea unei părți din capitalul social de către stat către populație.

2. Apelul masiv la capitalul străin, cu observația că nu cunoaștem încă reacția acestuia: fie nu va reacționa, caz în care soluția nu este operantă, fie va reacționa, caz în care capitalul privat autohton va fi practic exclus, ceea ce ar fi cel puțin straniu.

3. Privatizarea bazată pe investițiile populației care va canaliza în această direcție o parte din veniturile sale modeste; un nivel de privatizare de 50 la sută se va realiza în circa 25 ani.

4. Renunțarea sine die la ideea privatizării. Trebuie să ne decidem.

ing. SILVIU ȘUTEU

Decor pentru o vacanță întîmplătoare

Tudor Vladimirescu a municipiului Tulcea, trebuie să treacă Dunărea cu bacul. Te costă patru lei. Aici locuiesc 60 de familii. Au gospodării frumoase, o biserică și curent electric. Localnicii, pentru a cumpăra o plină, dau 4 lei la bac, 4 lei pe plină din oraș și 4 lei la întoarcere, tot la bac. În total, 12 lei. Apa, însă, nu costă nici un leu. Oamenii se duc la ponton și-și fac plinul găleților. O beau neîfîrtă, pentru că butelia se schimbă o dată la trei luni. Din tată-n fiu s-au obișnuit să bea apă din Dunăre, chiar dacă pe celălalt mal, două conducte uriașe deversează, deversează... Suburbia este principalul producător de zarzavaturi pentru Tulcea, în schimb, primăria municipiului n-a încercat măcar să foreze un puț sau să deschidă un magazin alimentar. Adevăratul gînd al primăriei este de a demola Tudor Vladimirescu. O companie de turism italo-germană a fost dispusă — se laudă primarul Florin Hrițcu — să investească

50 milioane de mărci (?) într-o bază de agrement, ce urma să fie construită pe aceste locuri roditoare. Cînd au văzut fumul ce se ridica de la combinatul metalurgic, au renunțat.

Uzina de apă a orașului are o capacitate de 1000 de litri/secundă. Este singura uzină la la un oraș cu 100 000 de locuitori. Primarul știe că unitatea nu poate să asigure apă curentă populației și ne dă o explicație evazivă: se încearcă realizarea unei conducte ce ar capta apă de la un puț, dar nu sînt fonduri...

Aerul

Combinatul metalurgic este, fără-ndoială, principalul vinovat al poluării orașului. Angajații lui, însă, trebuie să-și ia banii, sporurile, combinatul nu poate fi închis de dragul... Deltei. Instalațiile de epurare ale cuptoarelor sînt învechite. Prin anul 1977 se mai foloseau saci filtranți din import. Un sac Carborund costa 34 de do-

lari și rezista patru ani. S-a renunțat, preferîndu-se o asimilare și s-au obținut saci filtranți autohtoni care durează în funcționare doar 3 zile. Dacă mai adăugăm faptul că pe vremurile dictaturii, datorită economiei de energie electrică, stațiile de epurare nu funcționau, ne putem imagina în Tulcea o ceață londoneză. Astăzi, instalațiile cu saci filtranți românești continuă să funcționeze cu foarte multe, scăpări. Firma Fiter-Media din Franța a sîrit în ajutorul combinatului, dar tratativele sînt firave, combinatul nu are valută și trebuie aprobarea Bucureștiului pentru continuarea „prospectărilor”...

În secția de siliciu metalic, trei cuptoare își aruncă gazele pe același coș proiectat de IPROMET București cu o înălțime de 110 m, dar construit cu 30 m mai mic. Dacă bulgarii au închis combinatul de mangan, preferînd să-l importe, noi nu ne putem permite să procedăm la fel cu o fostă citadelă socialistă. Mai bine

să muncim și să respirăm la întîmplare.

Îl informăm pe domnul primar Florin Hrițcu, că informația dînsului, precum că s-au importat saci de filtrare în valoare de 200 milioane lei din Japonia și aerul orașului este ferit de poluare, ori este o minciună (deșeu al raportărilor din vechiul regim), ori domnia sa este victima unor dezinformări grosolane. Somn ușor, domnule primar!

Cu picioarele pe pămînt

La popasul turistic Crîșan am descoperit un singur turist francez. Hotelurile Tulcei, în plin sezon, sînt pustii. Baza lor materială este deplorabilă: camere mizere, servicii inexistente. Cîte un autocar viu colorat staționează pentru o noapte în parcare hotelului Delta, apoi dispare. Să fie de vină instabilitatea politică din țară sau Coppa del Mondo? Ori apa și aerul paradisului verde își fac simțite prezențele prin deșeurile purtate fără voie? Turistul-robot doarme, încă.

PETRE BARBU

Bine e să pleci la mare, mai ales dacă te duci și în străinătate! Chiar dacă străinătatea asta o știi bine de la televizor, că e în Bulgaria. Spicuim din scri-soarea domnului Ștefan Munteanu, expediată din Mamaia la 21 iulie: „În can-tinele restaurant, se fură fie la gramaj, fie meniurile (de 82 sau 110 lei) sînt necomestibile. Apa minerală, apa tonică sau măcar sifonul lipsesc cu desăvîrșire (deși sînt plătiți). Ce să mai vorbim de pepsi-cola sau de bere? E drept, pe mese sînt sticle de 1 litru cu apă potabilă, dar nu sînt pahare. În 16 iulie, m-am în-scris, împreună cu soția, la o excursie în Bulgaria, programată pentru 20 iulie. Dimineața, la ușa mașinii (31—CT—7055, pare-mi-se), o cucoană ne solicită fie-căruia cîte 43 lei că s-a scumpit motorina. Nu se eliberează chitanță. În autocar, o altă doamnă (ocupanta locului 11) ne cere măcar cîte 10 lei pentru sofer. La vamă, așteptăm două ore, apoi autobuzul o ia direct prin pădure pînă la Nisipu-rile de Aur și nu pe traseul de pe litoral: Balcic — Albena — Nisipurile de Aur — Varna. După un prînz chiar mai prost ca-n România (servit la un local de mîna a treia — ciorbă de oase, pané cu carne tocată, 4 cartofi, o cană de 120 ml cu vin), ajungem la Varna. Staționare — 2 ore. Apoi — repede acasă, pentru că soferul (care nu a fost de acord cu traseul prin stațiuni — cum ne-a spus „ghidul”, domnul Ioan Cîmpeanu) își rezolvase, împreună cu o ne-poată, un nepot și doamna de pe locul 11, problemele de bișniță. La urcarea în autocar am dat 1720 lei. Cred că mai mult de 300 lei (plus costul motorinei) nu merita distracția. Iar noi, cei 40 de oameni care plecaserăm în Bulgaria ca să vedem, nu să facem bișniță, am fost, literalmente, înșelați. Asta e, turismul nos-tru nu doar că bate pasul pe loc, dar chiar dă înapoi”.



HAI ȘI NOI PE LITORAL!

Am fi pornit pe litoral chiar și fără epistola reprodușă mai sus. Nu atît ca să-i verificăm adevărul, cît pentru a ne face, așa, o „impresie generală”. Am încercat, în București, să cumpă-răm ceva de-ale gurii și chiar de băut pentru că era posibil, totuși, ca să aibă dreptate și corespondentul nostru. Am renunțat întrucît (știți bine!) apă mi-nerală, bere, mîncare pe care s-o poți transporta — în Capitală nu găsești.

PEPENI ȘI VINETE

Drumul de la București spre marea cea mare și nesfîrșit de albastră are cel puțin două variante: prin Slobozia sau prin Lehliu, pe autostradă. Băgați bine de seamă, de la Movilița la Urziceni veți găsi la cetățenii particulari roșii, ardei, vinete, pepeni. Nu vă uitați că dați 3—4 lei pe un ardei, 10 lei pe o vinătă și 40 lei pe kg de pepene. Să cumpă-rați negreșit, să vă umpleți portbagajele cu de toate. Tonetele de pe faleză sînt aproape goale. E adevărat că prețurile sînt ridicate la particulari, dar nici pe litoral nu sînt mai prejos. Dacă gă-sești. La tonetele CLF-ului e aceeași conservă ca mai an.

DE CE NU E PEPSI?

Pentru că — am aflat la Constanța, de la oameni de meserie de la poliție — pe vremea „odîoasei” la fabrica „Munca” din Ovidiu s-a încercat o creație „originală”. Adică pe linia de import care folosea materie primă de import s-a trecut la îmbutelierea unui lichid autohton și patriotic cam de a- ceeași culoare cu pepsi-cola. Mașinăria s-a stricat. Fabricanții au venit, au făcut cu degetul („nu e frumos să compromiți o firmă cu improviza-ții!”), linia merge acum schiopătînd cam cu 20 la sută-din capacitate și pepsi-al nostru e mai prost.

BRIFCOR CU 8 LEI

Mici privatizați (5 lei), brifcor pri-vatizat (8 lei) am găsit în Constanța la terasa privatizată VND-BRIFCOR, VND înseamnă Vizireanu Nicolae Dan, numele patronului. Un patron care a abandonat cariera de medic veterinar.

El cumpără brifcor de la fabrica parti-culară COLA-TOMIS cu 5 lei. Îl trans-portă, îl pune la rece, își plătește sa-lariații și impozitele și mai și ciștigă. Că de-ala s-a privatizat. Va deschide o unitate mai mare la Piața Grivița. Apă să fie că broaște se găsesc! Iar cu apa e mai greu, că de la fabrică nu le dă nimeni nimic, chiar dacă ei, particula-rii, sînt dispuși să plătească mai mult. De pildă, la pepsi. Dompul VND — a cărui firmă e de export-import — speră să poată exporta carne pentru a importa răcoritoare și bere de calitate. Oricum, chiar în vara aceasta va ofe-ri chebab, unul pe care-l va fabrica singur se-nțelege. Poate că pe lîngă „bacșiș” și „ciubuc” o să reintegrăm limbii române și cuvinte aproape dis-părute: ghiudem, babic.

ÎN ABSENȚA POLIȚIEI

Polițiștii de pe litoral au aproape toți uniforme noi. Și sînt aproape toți amabili. Chiar și cei veniți de unde nu te-astepti (l-am întîlnit în chiar mo-mentul „botezului” pe plutonierul Ion Ferezan din Sighișoara). Comandanții sînt, în general, alții, sînt mai tineri și le place meseria. Maiorul Cîrlig (coman-dant la municipiu) este dintre aceștia. La fel e și colonelul Efta, adjunct la județ. „Flacăra” a scris de curînd des-pre munca unora dintre ei. Și ne bucu-răm că prezența fotoreporterului nos-tru Gabriel Bugnar a folosit poliției constănțene. Căci infractorii surprinși în cadrul unui raid (dar care n-au pu-tut fi arestați) au fost identificați exact după fotografiile sale. De data aceasta însă, deși ne-am dat întîlnire, n-am putut să mai dăm ochii cu oamenii pe care doream să-i însoțim în munca lor. Sînt prea modeste? Au vrut să ne me-najeze? Nu știm. În cele vreo trei zile, am aflat — că tot se află — și despre faptul că un psihopat (neidentificat) a violat o fetiță de 5 ani, și că un cetă-țean cumpăra de la Măcin porumb pe care-l revindea la preț dublu, și că se fură din vapoarele acostate la chei cam tot ce se poate fura și că hoții din hoteluri își depășesc constant planul, ba am văzut (poate chiar mai bine în absența poliției) că prostituția e discret încurajată cam de toată lumea. Așa că a funcționat mentalitatea că e mai bine să nu se afle la București, ea a func-ționat prost. Oricum, poliția de pe lito-ral are de lucru. Am aflat și ceea ce probabil nu trebuia să aflăm — că la Eforie-Sud polițiștii s-au bătut cu chelnerii ca-ntr-unul dintre filmele care nu se dădeau pe vremea „odîoa-sei”. Și că păreri sînt împărțite atît în privința învingătorilor, cît și în aceea a dreptății fiecăruia.



De 7 luni se chinuie generalul Nuță să aterizeze

NU NE VINDEM L

„PE VREMEA LUI CEAUȘESCU, VĂ BĂTEAM MĂR ȘI VĂ ARESTAM IMEDIAT”

Aceasta se pare că a fost fraza care a declanșat explozia de la restaurantul „Cosmos.” Maiorul Atanasie, maiorul Roman, locotenentul major Voicu, de la poliția locală din Eforie Sud, îm-preună cu un confrate de-al lor din Oltenița, au început o verificare la a-mintitul restaurant tocmai la ora prînz-ului, cînd vreo 800 de turiști aștep-tau să mînce. De la cîteva replici foarte tăioase, oricum lipsite de tact, a început scandalul. Apoi, au venit pa-iele pe foc: „Nu trece o săptămînă și pun potera pe tine!”. Rezultatul? 800 de oameni au rămas nemîncați, 68 de ospătari dîndu-și demisia in corpore (au rămas doar 18 localnici). Să fie o dușmănie ascunsă împotriva „veneti-cilor”? Nu știm. Ceea ce știm de la domnul Alecu Tanu, detașat de 6 ani la rînd, ca asistent principal de igienă, de la București, este că ospătarii demi-sionați (toți sub 30 de ani) nu creau probleme deosebite unității (nici în ceea ce privește igiena, servirea, nici în ceea ce privește... gramajul). Oricum, nu vrem să-i încredințăm doar pe po-lițiști. Miezul amar al adevărului o fi pe undeva pe la mijlocul simbului. Viața e la fel de neclară, iar relațiile de tip socialist n-au dispărut.

CARMEN SYLVA ȘI OSCAR WILDE

„În zilele noastre, oamenii cunosc prețul tuturor lucrurilor, dar nu și va-loarea vreunui dintre ele”, scria Os-car Wilde. Așa și noi cu litoralul. Știm că e de preț, dar cînd îl luăm bucată cu bucată...

Denumirea „străveche” a orașului-stațiune Eforie Sud (botezat o vreme și Vasile Roaită) era Carmen Sylva, după numele reginei-poete. Domnul Alexan-dru Dinu, șeful biroului dispecerat-că-zare, unul dintre profesioniștii litoralul-ui, ne relatează cît de conducerea întreprinderii de turism cît și primăria do-resc să revină urgent la vechiul nume. Și nu doresc numai o schimbare toponi-mică oarecare. Căci stațiunea Carmen Sylva poate să devină un loc rîvnit și de noi, și de străini. Pentru a nu mai părea o stațiune părăsită, aici trebuie investiții. Cele 150 de unități, mai mari sau mai mici (sînt aproape 12 000 de locuri), trebuie modernizate, aduse la nivelul confortului contemporan. L-am întrebât pe domnul Dinu dacă „excursia” minerilor la București a prejudiciat turismul, venirea străinilor. Domnia sa n-a răspuns, nu face în general politică. I-a ajuns înainte, cînd o „pată” la dosar (o rudă în stră-inătate) a contat mereu mai mult decît valoarea profesională. Sau, mai exact singura politică pe care o face este una de ordin economic. Stațiunea s-ar putea apropia de valoarea Neptunului destul de repede. Ea are chiar un a-vantaj, datorită faptului că aici nu s-a construit (citește: nu s-a stricat) mult. Fondul de vile vechi (care ar putea fi vindute — clienți s-ar găsi! — întru-cît necesită mari investiții în reparații) ar trebui completat cu vile noi și foar-te moderne, cu spații de confort sporit, chiar de lux. Aici, la Eforie Sud, adică la Carmen Sylva, ar trebui să vină mulți dintre cei care-l cîtesc, în limba sa, pe Oscar Wilde. Gheorghe Blendea, șeful restaurantului „Splendid” (una dintre unitățile de pe litoral care se apropie de standardul internațional), spunea că e bine s-o luăm, totuși, ușurel, că am văzut cum reacționăm la șocuri.

ÎNAPOI LA CAZINO

Sub un cer înstelat am ajuns și la Cazinoul din Eforie Sud. Fostul Ca-zino, căci arată ca o cantină. Dar va arăta ca un cazino. Program de noap-

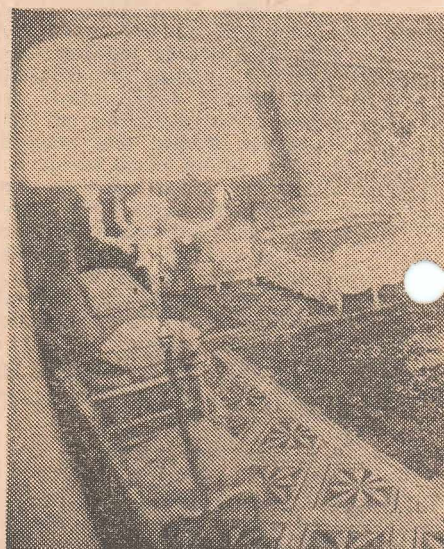
te la discotecă, oră omenească de chidere și la restaurant. Aglomera-de zile mari, mîncare, băutură, ser-ciu în „pas alergător”. Ajutor de aju-de ospătar — domnul Liyiu Lascu, ful unității. Cu ochi „de patron”, d-nu s-a privatizat, duce furculițe, p-hare... Aici se cam găsesc de toate, n-ă nici scump. De ce? Răspunsul e un zîmbet. Probabil că fiecare mese are taine. Domnul Lascu e bucureșteaz cînd se termină sezonul va deschide unitate particulară în Capitală. Îi sp-nem la despărțire: „veniți cu noi / programul doi!”.

BĂLĂLĂU DIN SCORNICEȘTI

Strada e pe jumătate plină (grădin-de vară e neîncăpătoare) căci cîr-Romica Puceanu. Marian, soferul no-tru, a și invitat-o la nuntă. Mai află-noutăți despre „Bălălău” de la Galaț-care „face copii cocoșăți” și „într-a-n de zile / umple casa de cămilet. Despre cum „trece trenul printre mur / încărcat cu deținuți” n-am auzit această variantă a celebrului cînt-prohibit pentru că, la un moment de-intervenea „Bălălău din Scornicești Lumea se distrează, vinul curge valur-berea nu curge de loc. Se cîntă meloc-din „Șatra”, ne-apucă dor de Basar-bia.

BASARABENII AU DESCHIS LA MARE

Spuneam că pe litoral nu prea era străini pentru că nu i-am socotit stră-ini pe basarabeni. Aceștia erau foar-te mulți, și e bine așa, iată-i din nou pri-tre noi, iată-i la ei acasă. Și nu sîr-numai turiști. Sînt foarte multe forme-ții de muzică ușoară și populară. descoperi ușor după dulcele grai mo-dovenesc. Am stat de vorbă cu cî-din formațiile „Ecol” și „Chișinău



Ioan Popa și Angela Ciurac (de la „Ecol”), Maia Florea (de la „Chișî-nău”) au cîntat împreună cu Ion Soro-ceanu, Anastasia Lazariuc, Olga Ciola-cu, dar și cu Pugaciova, Sabrina sau cu Dida Drăgan și Hrușcă. Ne-amintim împreună, despre localitățile pe care no-le-am bătut cu pasul în Basarabia sau Bucovina, despre locurile pe care e-le-au văzut între Pontul Euxin și Ma-ramureș. Avem aceiași prieteni: Gri-gore Vieru, Leonida Lari, Alexandru Druță, Ioan Alexandru, Ana-Blandiana Cezar Baltag. Recităm împreună din Blaga: „Nu cred să mă vorbească ci-neva, / căci basmul ar începe-așa: Pe-aici umbla și el se-ntorcea me-reu / contemporan cu fluturii, cu Dumnezeu”. Umbra marelui Eminescu alungă în afara timpului liniștea se-

DE LA POEZIE LA CIFRE

Dimineața gîndești altfel. În general faci socoteli. Chiar și reporterii se uită prin carnet, numără și pleacă mai de-parte. Adică la Neptun. Aici, „totul e ca înainte”. Adică oamenii nu s-au prea schimbat (nici între ei, ca în alte părți). Dar e și ceva bun în asta, pen-

DRALUL!

...că Neptunul arată mai cum trebuie. Mai curat, sînt mai multe mărfuri cît cozi. Oprim la complexul Galați. Rectoarea hotelului, doamna Ioana Ragomir, este aceeași de anul trecut. Are aceleași griji. Personalul e „cuinte“, își vede de treabă, stabilitatea spune cuvîntul. Se lucrează cu HR, OJT, cîteva firme particulare în București), singura firmă străină în R.D.G. — fosta R.D.G. ?) care-și unțase prezența a renunțat. Funcționează doar vreo 20 de televizoare și t atîtea frigiderare care sînt închiriate, cui are noroc. Restul sînt stricate, iar și cele în funcțiune au vîrste verabile și ar trebui înlocuite. Direcarea apreciază cu subtilitate și umor televizoarele nu erau cerute pe vremea „sinistrei“ pentru că n-aveai ce dea la ele. Acum, ar fi fost un boom. Oricum, frigiderarele nu tîn de dă. În rest, se muncește, mai ales de nd nu mai e ziua liberă dintre serii. Și la restaurantul „Galați“ (același de unitate — Ion Marin) lucrurile r neschimbate. Doar meniul a sărit (preț) de la 34 lei la 110 lei. Mîncarea e aceeași, adică bună, pentru cei eo 750 cu cartelă și restul pînă la 000 trecători. Am prins o zi cu un dect (lipsea drojdia, nu se putea prepara zza). Zilele astea sînt rare. E chiar apă minerală uneori. Amabilitate e timpul. Mașina de cuburi se repară, bere e mai rar, pepsi mai de loc. La un bufet de pe plajă, „Meduza“, Geaulea, proaspăt promovat, se sîrce și cu vinul, și cu apa, și cu răcitoarea. N-are bere, stă rău și cu ncarea (noroc de clătite). Nu înțeleg de ce n-are voie să facă și papanasi după epidemia de holeră de la Tulcea), ar fi cam tot aia cu clătitele.

Lucrătorii de la Neptun sînt mai lmi, mai disciplinați. Lucrurile merg „vechi“, dar merg totuși. În orice z, pentru omul de rînd nu e mult ai prost ca anul trecut. Dar pentru cei re stăteau prin vilele „acelea“? Cînd trebi, cei din Neptun se uită la e cu o neprefăcută candoare.

VILA LUI CEAUȘESCU
INSEAMNĂ FALIMENT

„O fi frumos, dar eu am slăbit vreo kile, nu-mi vine nici să mînc, nd mă plimb toată ziua pe unde-au at ăia“. Elena Bălosu, administratorul perbului palat de vară al fostei familii conducătoare, ne-a condus, sinceră amabilă, prin toate cotloanele reșenței aflate în spatele unor garduri și orte foarte bine și militarizat pîzite. Ici costă 50 lei (sau 5 dolari) dacă vrei vizitezi și trebuie să te programezi 7—10 zile înainte. Coadă ca la bere. -ai voie să fotografiezi sau să filmezi. -aproape toți străinii care mai a- pe litoral, au aparate, camere de at vederi. Dar domnul director a des- s că „nu ne vindem țara“ și nu-i lasă filmeze. Nu i-a trecut prin cap să ai ia o taxă pentru asta. Rata de a-ortizare a construcției e de vreo 7 ilioane pe an, cîștigurile (în actualul stem de vizitare ca la o biserică) se dică doar la vreo 1,5 milioane. Pentru treprinderea respectivă, vila lui Ceaușescu înseamnă faliment. Mulți dintre i cu care am vorbit (ne-au rugat în-

sistent să nu le dăm numele — frica e mare încă la Neptun — și iată că ne tînem de cuvînt) sînt de părere că o exploatare turistică a reședinței ar depăși fatidica sumă de 7 milioane. S-ar fi discutat ceva și cu o firmă din străinătate, dar nu s-a ajuns la nici un rezultat. „Decît să cîștige ei, mai bine să pierdem noi!“ Așa, lumea vine, pleacă (se încălță cu papuci peste pantofi, ca pe vremuri la Peleş, și ca în viitor la Cotroceni), atmosfera e de muzeu.

REPETIȚIE GENERALĂ
PENTRU PRIVATIZARE

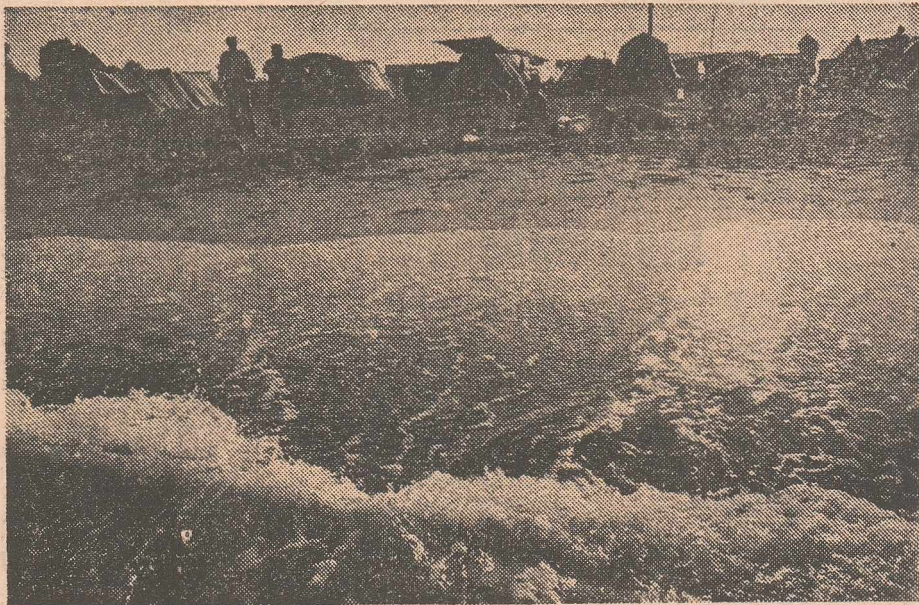
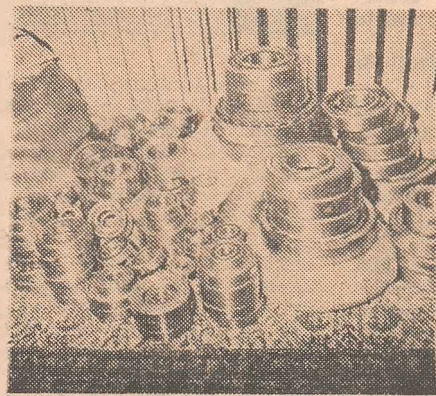
Lîngă „Paradis“, la Jupiter, e iadul unei mizerii de nedescris. Prin bufetul fără firmă, de pe plajă, bate vîntul unei sărăcii absolute. Foamea e mare, așa că ne oprim la bufetul Olimpic (o unitate cu perspectivă de restaurant). Fripturile aburesc, vinul curge, sucuri sînt, Havana-Club, coniac albanez, nu știi ce să alegi. Nu sînt prețuri afișate, hait! am dat de privatizare. 9 lei suc de lămiu, 50 de lei fripturi (nu e o vorbă de alint), alte băuturi nu luăm că n-avem curaj — și bine facem. Ospătarul ne lasă să înțelegem că afacerea e curat privată și nu protestăm. Patronul e Vasile Poenaru care e, de fapt, șef de unitate. A fost „mazilit“ după revoluție, „c-au fost alții cu pile“, așa că-și reface cariera, viața și veniturile la această unitate pe care o va dezvolta ca restaurant cu grădini și, după ce va avea și hirtile, se va privatiza. Din vorbă-n vorbă, mai ales despre prețuri, ne lămurim că o friptură de 50 lei ar trebui să aibă cam 250 grame (la preț de stat). Asta e — se face repetiție pentru privatizare. Oricum, am înțeles un lucru esențial: unde e ieftin, nu e marfă, iar unde e marfă, prețurile se privatizează chiar înaintea unităților.

LA BAZAR ȘI APROZAR

La „Venus“ oprim în bazar. Comerț în floare, de la „ace, brice“ la Adidas Torsion. Prețuri șugubețe: la consignația particulară „Eva“ — 1300 lei perechea de pantofi, 300 lei cutia de Ness. Alături de bazar, la aprozar — piersici. Coadă — „modestă“, doar de o oră. Fructele — coapte, zemoase, excelent ambalate, „refuzate la export“. Vinzătorul le aruncă din ambalajul original într-o mizeră ladă, de acolo le aruncă pe cîntar, mîncînd și plîngînd și te gîndești la Labis. În plus, cu năduf și precizie, fiecare din lădițele „de export“ e aruncată pînă se sparge într-un morman de lemne fărîmate. Măntreb dacă ntr-o viață anterioară negustorul a fost terorist.

VAMEȘII DIN VAMA VECHIE

Am avut noroc de o pauză „de sim-bătă după amiază“, astfel că am ajuns ușor la vama din Vama Veche. Gazdele noastre, polițiști și vameși, au avut astfel puțin timp să stăm de vorbă. Comandantul, căpitanul Ion Seric, locotenentul Florin Turturică, plutonierul adjutant Ion Vasile, revizorul principal Ion Selaru ne-au spus printre picături cîte ceva din „of“-urile lor. Unii — mai de-a dreptul, alții — mai cu fereală. În primul rînd, oamenii sînt foarte puțini, avînd în vedere că, tot românul avînd pașaport, cozile la ieșire și intrare sînt imense. Apoi, turismul ca turismul, dar bișnița ne omoară. O să revenim mai amplu — că merită — asupra citorva probleme care nu tîn de investigația noastră „litorală“. Am văzut bunuri (în special produse industriale) valorînd zeci și sute de mii de lei cu care „turiștii“ turci sau unii dintre concetățenii noștri vroiau să „viziteze“



lumea. Probabil că altfel vezi Istanbul cînd cari cîteva zeci de kilograme de rulmenți sau piese auto cît la un Service... Oricum, ne-a amuzat o inedită reclamă făcută ceasurilor românești OREX. Ghorban Keramatlan încercase, în 27 iulie, să treacă frontiera cu vreo zece asemenea ceasuri. Înseamnă că sînt bune.

LA „2 MAI“ — CEASURI RELE

Am nimerit „ora pîinii“ la „2 Mai“ cînd reveneam de la Vama Veche. Mai multe sute de oameni sperau să se îndestuleze (ce coadă civilizată, totuși!) din cîteva zeci de pîini. Cum Iisus nu era pe aproape, n-a fost posibil. Celebra crîsmă „Dobrogeanu“ era în renovare (tocmai vara?!), așa că am trecut drumul la proaspăta privatizare „Turist“ (nu cumva s-o fi închis cea dinții ca să se deschidă cea din urmă?). Aici „prețurile“ erau și mai hitre: 5,15 micul privatizat. Chestia cu 15 bani ne-a dat gata. Altfel, micii erau foarte buni și foarte mici. Mare licitație la pîine. Se ofereau (fără succes!) 10 și chiar 15 lei pe o pîine. Două lingurițe de muștar s-au cumpărat în fața noastră cu 10 lei. Cumpărătorul a spus-o neted (cu un umor nesesizat de „vînzător“): „Dau 10 lei, că vreau să mă privatizez și eu“.

Plaja, însă — dumnezeiască, așa cum e de cînd o știm. Prin sat, lenea blîndă a curților îmbie la siesta de după amiază. Siestă nu prea e (că nu e după ce), dar sfîrșite țigările și ies aburi din cafele și oamenii mestecă vorbe și pleacă sau se întorc agale de la plajă. Au ceva dintotdeauna cunoscut în priviri. Rămii năuc în centrul comunei și nu înțelegi unde e „zona“, sau înțelegi deodată că ea e peste tot, că foametea (ne)întîmplătoare de aici nu va alunga niciodată un abur de veșnicie care pe cei ce însoresc de la „2 Mai“ la Vama Veche îi însoțește, uite-așa; măntreb dacă la Timofte sau la doamna Rădulescu o mai fi vreo cameră liberă și rămîn cu întrebarea suspendată pînă cînd autoturismul care ne întoarce „la bază“ a și ajuns la Mangalia, ceea ce durează numai 3—4 minute. Căci, ce e drept e drept, spre Vama Veche s-a scurtat drumul grație unui pod despre care altădată ar fi trebuit să scriu ca despre o „ctitorie“. Dar podul e bun și drumul s-a scurtat cu 15 kilometri. De la Mangalia la „2 Mai“, oricum, benzina e mai ieftină.

VOX MARIS — ÎN OCCIDENT
FĂRĂ PAȘAPORT

Costineștiul e, pentru mulți, o nostalgie. E la fel de frumos (sau, vorba unui coleg, sînt la fel de frumoase! — mai ales că sînt altele). Mașinile nu intră aici dacă nu vrea personal domnul director Ioan Vele (fost „adjunct“ pe vremea nomenclaturii). Și dînsul vrea personal numai cînd mașinile au număr mic (de București sau Constanța). E drept că nu-l găsești fizic pe domnul director (nu doar pentru că e duminică), dar e omniprezent prin decizii. Nu e bere, nu e apă, nu merge dîncolo, se strică dîncolo — n-are importanță. Important e că nimic nu mișcă fără domnul Vele. Și chiar așa e: nu mișcă. Chiar uriașele cozi abia se deplasează pe lîngă rafturi goale. Sute de tineri dansează, în plină amiază, la Ring. Către seară, lucrul se schimbă căci e pe bani. Biletele le rupe personal Nicu

Goga, juristul unității, singurul din conducere pe care l-am găsit și care a declarat ritos: „n-am timp de ziaristi, sînt în exercițiul funcțiunii“. Ce fel de fără frecvență o fi absolvit și cu ce plocioane nu știm, dar la lecția cu „exercițiul funcțiunii“ a lipsit. E drept că inițiativa (ca și nou-nouțul costum turcesc) nu-i lipsește. I-a cerut domnului Vele să-i aprobe să privatizeze biletele la discotecă. Adică să ia „mnealui domnul Goga banii, că de impozite se descurcă“.

Ne-am dus și la „Vox Maris“ (cunoscută și înainte, dar acum recunoscută și recomandată drept cea mai elegantă discotecă de pe litoral) unde l-am găsit pe domnul Nicolae Năstase (același cu Nicu Năstase) pe post de patron. A stat aproape doi ani în Germania (cealaltă, se-nțelege), a-nvățat cîte ceva, a cîștigat cîte ceva și, întors în țară, a investit — și nu puțin — la „Vox Maris“. Prețurile sînt ca la stat (categoria „lux“, dar merită), restul e ca la Paris sau Bonn. De la mobilier pînă la ultimul recipient de gunoi, de la instalațiile electronice pînă la dotările de bar — totul e cum vedem prin filme. În rest — înghețată adevărată, bere la cutie, țigări de toate națiile, băuturi franțuzești, nemțești, americane, rusești, albaneze, cafele. Dacă ești cuminte — rezisti într-o seară cu 150 lei. Căci la discotecă nu te duci să te îmbeți. Te duci să ascuți muzică, să dansezi. Și ai ce asculta. Andrei Partoș își face meseria și mai profesionist ca înainte. Mai ales că acum are cu ce. Aproape mereu vin invitați, actori, cîntăreți, scriitori. Patronul preferă să piardă într-o seară, dar ține la „șicul“ întreprinderii. Și are de ce. El știe că nu se va cîștiga chiar de la început (cum se îngheșuie cei cu micii de 20 de grame la 5 lei), e chiar dispus să piardă (adică să investească) la început, întrucît, pînă la urmă, se cîștigă prestigiu, clientelă, deci și bani. Nu vă recomandăm (la nivelul reclamei indirecte) această discotecă particulară, pentru că, oricum, nu sînt locuri. Dar poate că aveți noroc. Am pomenit de „Vox Maris“ dintr-un alt motiv. Prin primăvară, cînd s-a realizat privatizarea, domnul Vele umbla după pictori care să scrie pancarte cu inscripția „Nu ne vindem discoteca!“ Vrea, pasămite, să organizeze o demonstrație a oamenilor muncii împotriva privatizării. Acum, lucrătorii de la „Vox Maris“ cîștigă cam 8000 lei pe lună. Și nu sînt nevoiți să fure. De altfel, nici n-au cum. Prețurile sînt mari dar ferme. În alte părți, la prețuri aparent ceva mai mici, te costă pe tine, ca misteriu, mai mult, dacă aduni ce mai dai tu și ce-și mai iau ei. Am auzit, însă, că foarte mulți dintre lucrătorii de la stațiunea Costinești vor să-l trateze pe domnul Vele cu un refuz la muncă. Sperăm să nu se întîmple așa, căci turiștii n-au nici o vină. Poate domnul Vele (un inginer destoinic, de altfel, cum l-au caracterizat chiar și „inamicii“) va înțelege că e mai gîngășă, acum, munca în turism. Domnia sa, scoltit de-adevăratelea și plimbat prin lume cum e, știe că în nenorocitele de țări capitaliste problema nu e să cumperi, ci să vinzi. De-aici, de la această problemă, vine și amabilitatea. Iar obsesia cu „nu ne vindem“ este cel puțin aberantă pentru un negustor.

Grupaj realizat de
CONSTANTIN DUMITRU ■
DORIN SĂLĂJAN ■
Fotografii de GABRIEL BUGNAR ■

Mai sint de citit mii de cărți

Cu butonul dat la maximum

Poezia lui Eminescu este nu numai poezie, ci și o lecție de viață. Poetul ne învață să trăim cu mai multă detașare decât trăim în mod curent. Iar lecția sa ni se potrivește mai ales nouă, oamenilor de la sfârșitul secolului douăzeci, decât celor care i-au fost contemporani. Căutând insistent, egoist și iresponsabil plăcerea, noi am distrus nu numai echilibrul ecologic, după principiul „aprops moi le déluge”, ci ne-am distrus — sau simțim pe cale să ne distrugem — și echilibrul interior. Luptăm (cu destulă ipocrizie, de altfel) pentru salvarea pădurilor, dar nu luptăm pentru salvarea sufletului nostru. Datorită posibilităților oferite de tehnică, am dat mereu „mai tare”, până la maximum butonul senzațiilor plăcute. Am inventat substanțe mai dulci și mai aromate decât toate cele din natură. Am preparat alcooluri și tot felul de alte droguri cu o mai mare capacitate de a provoca beatitudine decât orice licoare din antichitate. Am experimentat plăcerea nesăbuită de a merge cu o sută, cu o mie, cu zece mii de kilometri pe oră. Am potentat foamea noastră de epică până la forme paroxistice, instalându-ne în case televizore care ne permit să asistăm la lupte, incendii și explozii fără să riscăm și fără să facem noi înșine vreun efort. Am transformat iubirea într-o sexualitate dezlănțuită și incontrollabilă, asemănătoare cu crizele de epilepsie. Am cenzurat bărbăteasca și înțeleaptă artă din a conduce o colectivitate umană făcând un scop în sine din subordonarea semenilor, scop atins prin toate mijloacele, de la terorism la dictatură. Toate aceste excese ne creează impresia că trăim intens, dar este o impresie falsă. Ceea ce luăm drept intensitate este de fapt o isterie. Recurgerea sistematică la stimulente artificiale — la dopaj pentru a alerga mai repede într-o competiție atletică, la megafoane pentru a ne amplifica vocea și a domina, la substanțe chimice pentru a colora biuturile, la somnifere pentru a ne reface exact atunci când dorim etc. — sfârșește prin a produce un dezechilibru. Cât se poate cînta la o vioară pe corzile căreia cineva ar apăsa tot mai tare arcul pentru a scoate sunete asurzitoare? Corzile se rup în cele din urmă.

Și chiar dacă nu se rup, numărul mare de decibeli nu poate tine loc de tensiune a trăirii artistice. Adevărata tensiune vine din complexitate și cuprindere, dintr-o perspectivă filozofică asupra existenței. Nu întâmplător, detașarea constituie o atitudine pentru care pledează, prin tot ce a scris, Eminescu. Indelețnicirile omenești, considerate extrem de importante de cei care le practică, sînt privite de el de foarte departe. Unii operatori TV ne surprind cîteodată făcînd ca o imagine aflată în prim-plan să se îndepărteze foarte mult și să pară din ce în ce mai lipsită de însemnătate. Așa se întâmplă de multe ori și în poemele eminesciene. Folosindu-se de un translocator cu o putere uriașă, care îi permite să filneze din cer ce se petrece pe pămînt, poetul ne creează posibilitatea unică de a vedea cum toate actele oamenilor, chiar și cele considerate grandioase — cucerirea de imperii, așunarea de bogății, cultivarea frumuseții fizice — își pierd brusc semnificația, se transformă într-o agitație indistinctă și insignifiantă, inevitabil ridicolă.

Această detașare nu echivalează cu dezabuzarea, cu pierderea bucuriei de a trăi. Ea asigură dimpotrivă o mai deplină și mai omenească participare la spectacolul existenței. Trebuie — ne învață Eminescu — să ne desprindem din fluxul vieții de zi cu zi, din acea turbulență sterilă care ne creează senzația că nimic nu este mai important decât ea. Trebuie să primim totul de sus, cu elevația specifică verticalității care ne deosebește de celelalte animale.

Cea mai bună dovadă că prin detașare se ajunge la plăceri mai mari decât cele pe care le trăim cuprinși de spasme dizgratioase o constituie chiar opera eminesciană. Din această operă reiese clar că autorul ei, prin spiritualizare, și-a activat integral resursele de sensibilitate, și-a transformat întreaga ființă într-un instrument fin de trăire a plăcerii. Voluptatea erotică, așa cum o propune Eminescu, este infinit mai complexă și mai intensă decât toate (toate... ceea ce nu înseamnă mai mult de șapte-opt!) perversiunile imaginate de profesioniștii de azi ai erotismului. Contemplarea în liniște, într-o atitudine de reculegere a ieșirii Lunii dintre „nouri”, produce o emoție mai răscolitoare decât vesnicele lovituri de pumn dintr-un film de „acțiune”. Sînt lucruri mult mai importante pe lume decât cele care ne fac zilnic să plîngem și să ridem convulsiv. Trebuie să le redescoperim. Eminescu a avut acces la ele, ni le-a și descris în parte.

„După pinza de pînăjîn doarme fata de-mpărat; / Încetă de lumină e întinsă în crivat, / Al ei chip se zugrăvește plin și alb: cu ochiu-l măsurî / Prin ușoara-nvinetire a subțirilor mătăsurî; / Ici și colo a ei haină s-a desprins din sponci ș-arată / Trupul alb în goliunea-i, curăția ei de fată, / Răsfiratul păr de aur peste perini se-mprăstie; / Tîmpla bate liniștită ca o umbră viorie, / ...

Înterup aici, abrupt, citatul pentru a vă determina, stimat cititor, să luați din bibliotecă o carte cu poezii de Eminescu și să continuați singuri lectura. Sau să vă uitați la o revistă de azi cu femei goale, cum doriți.

ALEX. ȘTEFĂNESCU ■

O pixație

Scriitor. Jurnalist. Două profesii (fioros de greu de dobîndit și stăpînit), pînă de curînd hule. Sau doar „micșorate” la preț. Dacă ar avea timp, l-am auzit spunînd chiar pe ăla, orice activist ar putea să ne dea romanul de care avem nevoie, nuvelii și poiziții. Ziarist? De la o biată gazetă de perete pînă la rotativele Casei Scînteii, numai un pas. Ziaristii puteau fi produși, desemnați, ridicăți în grad.

Acum e mult mai simplu. Chiar dacă abia poți ține între degete un pix, chiar dacă te afli în foarte reci relații cu limba română, dar și cu un oarece meșteșug neapănat necesar pentru mitralierea unei foi de hîrtie, poți să devii patronul unei publicații! Vinzi mașina Zincher a nevestii, automobila obținută „gratis” la o tragere la... sorti, obții un sediu, angajezi cîțiva slujbași și...

Ca să-ți zici scriitor e și mai puțin complicat. Nu e nevoie să fi scris ceva, orice. E suficient să spui că ești. Nimeni de altfel nu te întreabă nimic. Nimeni nu cere „documentul”.

Își zic scriitorii chiar personalități cu multe alte fastuoase înzeștrări. Fermecătorul domn cu papillon, lider al unui mare partid, chiar așa se mărturisește în interviuri în ciuda faptului că n-a iscalit un singur rînd de beletristică. A scris cărți de politică și de economie, dar asta nu are a face cu ticăloasa patimă a poezilor și prozatorilor ce n-ar uzurpa nicidecum titlul de, să zicem, politolog.

Un afiș electoral ne înfățișă chipul unei frumoase doamne de care, din păcate însă, nu auzisem, fiind gîngășia sa tot, ați ghicit, scriitoare. De unde și pînă unde? Se zice că ar fi tipărit cu mijloace pecuniare personale un roman la Paris. Da? Și cum era, cum e romanul?

De ce atîta stăruitoare pasiune pentru un meșteșug, repet, că nu prea merită invidia. De

ce nu-și denunță politicienii momentului apartenența și la alte, cinstite, profesii. Există pe lumea asta și contabilii, tractoriștii, mineri, picheri, bancheri. Ba chiar artiști.

Dar cine e scriitor? Voi, stimabile, mi s-ar putea zice, voi cărora vi s-au eliberat cărți de membru ai Uniunii Scriitorilor purtînd semnătura lui Beniuc? De ce să nu fie scriitor și acarul Păun de-o pildă, care a scris un sonet de optîșpe versuri dar n-a apucat să-l termine datorită odioasei orînduirii? Scriitor e, mai ales Cutare ce-și tipărește poeziile cu ștampila „Cenzurat” în nu știu care magazin actual, cultural și sexual. Poate e mai bun ca Nichita Stănescu. (După ce se numea așa mai bea și vodcă rusească!).

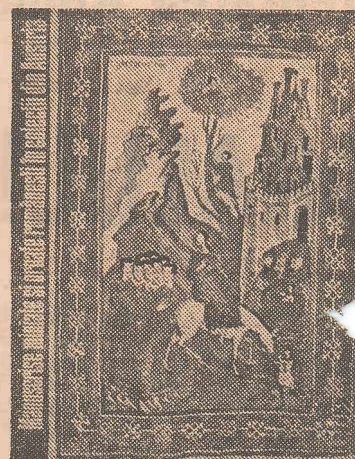
Știu și eu ce să spun? Eu cred că scriitor e cel ce nu-și spune atît el că e scriitor cît o spun alții. Și-apoi... cărțile „vorbește”.

Și cine e ziarist? Bogza care a scris despre Valea Jiului sau băiatul isteț ce iscălește steno-grame în jurnale și îi înghesuie pe miniștri și-i încondează pe generali. Ți-a da ziarist, el știe din ce s-a compus micul dejun în timpul discuțiilor de la Malta, știe ce a zis fiecare dintre combatanți; e în posesia corespondenței (neexpediate) a lui De Gaulle, vorbește prin cablu cu președintele Botswana, repune regi pe tronuri, îi vorbește Papei pe numele cel mic, e în posesia jurnalului de pat al Marilyn Monroe, e pe cale să-l transfere pe Maradona la Stejarul Scornicești are în noptieră dosarul (rezolvat) al asasinării lui Kennedy, ține în frigider dosarul Voican, el, el, el, abonatul la toate congresele, el, dotat cu Cadillac și sucupă zburătoare privată.

Trebuie să-l lauzi și să-l aplauzi. Altfel s-ar putea să te faci vinovat că i-ai rupt brațele Venusei din Milo, că ai fost hăităș la vinătoreala tiranului, că ai fost căprar în armata aztecă, ori că ți-ai violat soacra, ori că...

Jurnalist? O pixație.

GHEORGHE TOMOZEI ■



Civilizația ochiului

Normalul ca excepție

Gheorghe Buluță își semna lează, în felul acela secretos și parcă ușor vinovat cu care marii muncitori ai bibliotecilor referă la operele lor, că s-a tipărit în sfîrșit, cartea despre „Manu scrise miniate și ornate românești în colecții din Austria”. Cercetarea lui Gheorghe Buluță a durat mai mulți ani și a fost urmărită de aventură, deoarece cunoașterea fondurilor de carte veche din străinătate a reclamat firește, călătorii la Viena. Relația întâmplărilor trăite de un savant care vrea să alcătuiască o lucrare cu o documentare completă prezintă mare interes și aduce cîteodată a roman. Romanul unei utopii. Nu-l destul și convins de importanța strădănilor tale. E nevoie să convingi și pe alții că activitatea are sens și, mai ales, că nu suportă amănare. Din nenorocire, cam tot ce studii fundamentale a putut să pară și ceva ce poate fi amînat. A fost și va fi, sînt sigur, dificil de explicat de ce cultura contemporană suferă cînd nu e pătruns adînc miezul trecutului cultural. Problema continuității efortului și-o puneau adeseori înaintașii. Într-o mulțumire că-

Violeta Andrei — un rol fără repetiție (III)

— Astăzi v-ați întîlnit la vorbitor cu soțul dumneavoastră. V-a spus ceva deosebit?

— Soțul meu mi-a mărturisit în această perioadă de șase luni de cînd se află la Rahova în arest preventiv, că nu știe dacă să-i pară rău că în această perioadă nu a fost vîndut de toți sau a fost vîndut de prea puțini sau că era mai bine să fie vîndut complet. Chiar și procurorul care era de față la vorbitorul respectiv a spus că nu era bine, că oricînd putea să ne omoare o mașină, pe el, pe mine, pe copilul nostru. Așa încît poate că e bine că nu am fost vînduți de toți.

Foarte mulți oameni erau înnebuniți cînd îl auzeau că vorbea pe șleau despre situația țării, și despre soții Ceaușescu. Își manifesta pe față nemulțumirea. Pot să spun că pictorul Sabin Bălașa a venit acum vreo doi ani la mine, la teatru, să-mi spună: „Violeta, vreau să-ți spun un lucru. Nu am avut curaj să vin la voi acasă dar să știți că sînteți vizați. Pe Andrei vor să-l termine. Vorbește prea mult, își dă drumul prea tare la gură și să știți că sînteți foarte urmăriți”. I-am spus că știu foarte bine acest lucru.

— Știu că sînteți născuți în aceeași zi și aceeași lună.

— Da, 29 martie, la aceeași oră 11,30 și înregistrați pe 31 martie. Doar că la o diferență de zece ani. Coincidențele bizare ale vieții. Amîndoi, doi berbeci foarte liniștiți, foarte blînzi, fără tupeu, sentimentali și timizi. Nici soțul meu nu a avut tupeu. Doar o mare capacitate intelectuală. Acest lucru i-a ajutat în viață.

În '72 cînd am jucat în piesa „Ondine” a lui Giraudoux, cu toate că din piesă s-a scos o oră, cei doi soți Ceaușescu m-au vîzut la TV. Și atunci am fost interzisă. În '72-'73, nu am mai



avut voie să apar nici la TV, nici în film. A doua zi au văzut o cronică în Contemporanul, l-au chemat pe soțul meu, și i-au cerut să divorțeze de mine. El nu a acceptat pentru că mă iubea și mă iubește foarte mult. Am suferit enorm. Să fii interzis la vîrsta de 31 de ani e foarte dur. Exact atunci cînd începi să te maturizezi, cînd începi să înțelegi ce este cu adevărat arta.

Pentru mine a fost cumplit. Ca să fii foarte sinceră, șase luni de zile am fost tentată de ideea sinuciderii dar nu a unei sinucideri spectaculoase ci a

unei morți care să pară naturală.

— Ca să nu distrugi cariera soțului?

— Ca să nu fac rău nimănui. Dar niște versuri pe care le-am scris copilului meu m-au oprit să fac acest pas. Nici soțului meu nu i-am mărturisit decât foarte tîrziu acest lucru.

— Nu se simțea vinovat pentru distrugerea dv.?

— Ba da. Și totuși nu putea face nimic, cînd a vrut să renunțe nu a fost lăsat. Acest lucru se putea face numai cu piciorarele înainte. Încă din acea perioadă, de fapt, i-au seches-

tre Constantin Brîncoveanu, prieluită de strădania domnitorului spre satisfacerea nevoii de carte tipărită, stă scris astfel: „...nu ne-am apucat ca retorii să lăudăm nici neamul tău strălucit și prea vechi, nici faptele tale eroice“, ci doar să „mărturisim mila ta către noi și o vestim și transmitem binefacerea ta vecurilor viitoare, spre veșnică amintire prin scriere“.

Seria în care se editează studiul lui Gheorghe Buluță și-a propus să înlesnească unui public mai larg accesul la un tezaur: cărțile cu miniaturi, atît cele create de artiști și calligrafi autohtoni, cît și acelea nimerite în bibliotecile noastre și datorate unor autori europeni.

Dorința de a fi exhaustiv te poate conduce la concluzia că înaintezi pe calea eșecului: totul a fost studiat și răsstudiat, tot ce era de cugetat în seama acestor manuscrise miniaturate s-a cugetat și s-a însemnat în articole și în cărți. E drama pe care o consumă întotdeauna oamenii ce nu se mulțumesc cu puțin. Cărturarii, mai ales, trăiesc continuu sentimentul neoportunității activității lor. Gheorghe Buluță a încercat și el simțămîntul că se epuizează într-o lucrare în unghi închis. Judecînd astfel, ar fi să neglijam satisfacția cea mare a cunoașterii propriu-zise, bucuria plină de stimă că prin locurile pe unde treci au trecut un Iorga, un Giurăscu și, mai încoace, profesorul G. Popescu-Vîlcea, cărturarul cărului datorăm chiar inițiativa colecției patronate de Editura Meridiane. Gheorghe Buluță deschide textul său cu fraza ce-ar fi fost să-l încheie: „...reunirea (acestor manuscrise risipite în bibliotecile și muzeele lumii — n.n.) în ansamblul spiritualității care le-a produs contribuie la un foarte necesar demers integrator“. Nu i-a fost dat autorului să descopere, precum Virgil Cândea în America, titluri ale unor tomuri uitate ori niciodată studiate, dar albumul său e plin de merite. El monografiază un teritoriu plastic, ni-l face accesibil cu aerul că e vorba de o muncă la îndemîna oricui. Cititorul cultivat va ști să bage de seamă ce trudă imensă ascunde, aparenta normalitate a alcătuirii tomului. Opiniile sînt topite în masa faptelor prezenta-

te și aproape fiecare cuvînt dă puțința unei verificări la surse. Nu-i osîndă mai răsplătită decît aceea de a construi dificilul cu unelte simple. Dacă unora introducerea la selecția de imagini poate să le pară strict orientată către un număr de specialiști, imaginile rămîn o compensație fără sfîrșit. Iată o carte care, odată apărută, răzbuună anii de așteptare în tipografie.

TUDOR OCTAVIAN ■

Univers sonor

Nu ascultăm, să ne-amuzăm

Final de iulie în Costinești, „stațiunea tineretului“. Mai puțin studenți ca altădată, deci o ambianță mai democratică a turismului, înlocuind prin mozaic de deprinderi o anume mentalitate universitară, de atitudine, care era caracteristică locului. Divertismentul, moda vestimentară, restaurantele deschise pînă tîrziu în noapte vin să „maturizeze“ peisajul în care mai rezistă tradiția galelor de actori, film, plastică, dar nu și cele studențești (Amfiteatrul...). Dintr-o dorință poate nu numai nostalgică, directorul cultural al stațiunii, Cezar Armeanu, sponso- rizează încă Gala tinerilor concertiști, oferind muzicienilor în dar anul acesta, la a patra ediție, mult doritul pian pentru sala de concerte a hotelului Forum. Intrînd din mers în scenariul estival proiectat, Gala concertistilor apare însă oarecum izolată (desueta?), căci disto- nează cu divertismentul de largă audiență al întregului. Da, nu ascultăm muzică, să ne-amuzăm. Există alte rațiuni ale existenței culturale, solid motivate, care dau consistență actului receptă- rii, dar și îl singularizează în comparație cu ritmul vacanțelor. Nu ne-am obișnuit să fim încă Monte Carlo, San Remo, Nisa... pentru a avea, ca în ase- menea stațiuni de vară, stațiuni cu muzică (bună, grea, de came-

ră, simfonică sau de operă). Pînă acolo trebuie să mai urcăm trepte.

Să fie o asemenea Gală utilă? Cei care au venit la concerte au avut ocazia unor reale satisfac-ții în întîlnirile cu Bach, Moz- zart, Beethoven, Chopin, Liszt, Brahms, Saint-Saens, Ceaikov- ski, Prokofiev, Enescu. Celor în- tr-adevăr curioși, li s-a oferit prilejul de a vedea, la ora de- bulului într-un asemenea cadru, tineri care fac primii pași în ca- riera solistică. Organizatorul pro- gramelor — Colegiul criticilor muzicali din UNICRIT — conta pe ambele aspecte pentru a atra- ge, pentru a demonstra cîștigu- rile de fond ale audiției, în de- trimentul amuzamentului de o seară. Pe ce „miza“ această competiție cu modele disco, rock, hard & heavy? Din punctul meu de vedere, se poate începe de la prezentele interpretative — șapte pianști (Irina Constantinescu, Cristina Buga, Florin Farcaș, Anca Apejan, Clementina Riste- tea, Dana Nigrim, Sanda Luca Zoderiu), doi violoniști (Radu Bldar, Narcisa Mihăescu), vio- lista Ina Bichescu, cellistul A- drian Mantu, sopranele Liliana Dumitrache și Adina Nițescu, di- rijorii Radu Ciorei și Cristian Alexandru Petrescu. Asupra mo- dului în care au cîntat, mi se pare util să revin.

Este interesant de observat că cei care au frecventat concertele au fost, în general, aceiași în patru seri consecutive. Procen- tajul, față de „populația turistică“ este minimal, dar revenînd în sala de concert ei demonst-rau că nu s-a pierdut elementul e- sențial, adică reacția pozitivă la contactul cultural. În perspecti- va recuceririi publicului, care a cam părăsit stațiunea muzicală în ultimele luni, este important. Căci cultura, în condițiile de li- bertate, are de înfruntat alte di- dificultăți în profil social, atunci cînd apolul la ea nu mai în- seamnă evadare din realitate, ci pătrunderea în lumea ideilor, ridicarea calității de comporta- ment în gîndire și afecte. Pu- tem deci, exista, și în afara di- vertismentului? Gala muzicală constineșteană încearcă să for- muleze o asemenea întrebare.

G. CONSTANTINESCU ■

la Praga așa de tare încît a fă- cut tensiune 26. Se purtau foarte urît cu el, dar în același timp aveau nevoie de creierul lui și bineînțeles de faptul că îl apre- ciau străinii.

Cît timp a fost ministru de externe eu am fost prima soție care nu a avut voie să plece cu soțul ei nicăieri. Am fost pusă într-o situație foarte delicată față de străinii care ne invitau. Țin minte că Genscher mi-a și reproșat de cîteva ori că nu am venit pentru că soția lui și-a fă- cut o rochie nouă pentru mine. Mi-a spus că la noi soțiile sînt cam balcanice. I-am spus că, la noi femeile lucrează, iar eu sînt actriță, nu pot să-mi las repeti-țiile de la teatru.

AURELIA BORIGA ■

Universitatea „Nicolae Iorga“

În perioada 19—26 august a.c., la Casa de cultură din Vălenii de Munte se vor relua cursurile Universității populare de vară „Nicolae Iorga“, întrerupte în 1978. Programul cuprinde două cicluri: „Permanența gîndirii lui N. Iorga (un omagiu adus mare- lui titan al istoriei românești și universale în preajma comemo- rării a 50 de ani de la asasinarea sa) și „Educație prin cultură și artă“ (noi date și aspecte ale culturii noastre). Prelegerile, sus- ținute de mari personalități ale științei, culturii și artei din țara noastră, vor fi audiate de cursanți din toate județele, precum și de invitați de peste hotare. Informa-ții la Inspectoratul pentru cultură Prahova, tel. 971/42 245. (Reghina Vărvici).

APEL

Să nu-l omorîm a doua oară pe Mareșalul Ion Antonescu

Înțelegem, odată descătușate, inițiativele sînt dintre cele mai generoase întru revizuirea „Cazului Anto- nescu“. Se dorește o grabnică reabilitare a mareșalului; reconstituirea și vestejirea unei grave erori politice și judiciare se impun cu necesitate.

Deocamdată, oameni de bună credință se întrec, care mai de care, să dea la iveală momente de ade- văr sau de legendă, legate de controversata perso- nalitate. Se pun în circuitul informațional fel de fel de relatări, multe verosimile și controlabile altele „fol- clorice“. Cineva a păstrat — recuperat de sub dări- măturile bombardamentului — un carnet cu însem- nări făcute de Ion Antonescu pe cînd era deținut în celebritate safe regal. Altcineva „rememorizează“ — zice domnia sa, ca martor ocular — scena execuției mare- șalului: un cotidian bucureștean se grăbește chiar să salute „cutremurătoarea mărturisire“, fără nici o undă de îndoială asupra veridicității datelor și întîmplărilor vehiculate de memorizator. Și așa, exemplele ar putea continua.

Toate acestea sînt — pînă la un punct — reacții firești față de obrocul sub care au fost ținute numele și faptele mareșalului Antonescu vreme de aproape o jumătate de secol. Prea lungă tăcere dictată a în- vîluit istoria în mistere, a mitizat cu asupra de mă- sură protagoniștii. Este și situația lui Ion Antonescu, pentru care arta de reinvestigare trebuie să fie ai- doma cu cea a săriturii pe, nu peste cal.

A sosit iată, mult așteptat timp al dreptei jude- căți asupra acestui erou tragic al românilor. Dețină- torii (particulari, instituții) de documente, contem- poranii artizanilor acelei epoci, scriitorii de istorie sînt cu toții dator să redea publicului larg cititor evenimentele așa cum s-au petrecut ele în realitate.

Pînă atunci, însă, frați ai noștri întru dreptate, nu mai bruscați destinul celui fără de cruce pe mormînt, forțînd uneori ușile larg deschise ale contrafacerilor, fabulațiilor. Fără să vreți, veți compromite nemeri- tat, acolo unde intenționați să reabilitați.

Bunăoară, o imensă crimă morală poate fi intem- pestivă inițiativă de a reedita Procesul mării trădări naționale, tipărit de interesați (ca să nu le zicem alt- fel) în 1946. Acele trei sute cincisprezece pagini de carte sînt prelucrarea mai mult decît partizană a res- pectivului act istoric, proces eminamente politic ale cărui adevărate stenograme ale dezbaterilor se găsesc depozitate în arhive centrale din România (inaccesi- bile cercetării pînă la Revoluția din decembrie 1989).

În așteptarea curîndei publicări a adevăratelor do- cumente (zeci de dosare) ale Procesului Antonescu (arestare, detenție, instanță de judecată, condamnare și execuție), vă implorăm să nu-l ucideți — astăzi — încă o dată pe mareșalul Ion Antonescu, tipărint (din interese de rentabilitate editorială!) o apocrifă ste- nogramă a „dezbaterilor de la Tribunalul Poporului asupra guvernului Antonescu“, pe cît de măsluită, pe atît de nocivă vizavi de adevărul istoric.

Răbdare și parcimonie — deci. Să nu-l omorîm a doua oară pe nefericitul conducător al statului de ieri, prin zelul nostru animat desigur de inerența impulsu- rilor abia eliberate, dar care se cere temperat de efectul consecințelor în istorie și pentru istorie.

STELIAN NEAGOE ■

trat materia cenușie, pentru că de fapt de ea aveau nevoie. Au devenit conștienți de calitățile lui intelectuale chiar dacă era acuzat de intelectualism. Au procedat așa cum a procedat și Hitler cu savanții.

În '73 totuși un regizor, Iulian Mihai, a avut curajul să mă dis- tribuie într-un film. A zis că tre- ce peste orice și el mă propune în filmul lui. La teatru jucam pentru că la teatru nu veneau. E adevărat că foarte multe soții mi-au băgat foarte multe fițile, mă asociau cu personaje pe care le jucam.

— Dar cei doi v-au acceptat în preajma lor?

— M-au urît din prima clipă cînd m-au văzut. Am fost con- știent de lucrul acesta. Am ju- cat în film dar la vizionare o treime a fost tăiat. El a conti- nuat să mă distribuie și chiar și acum sînt distribuită în filmul pe care îl va începe în septem- brie. Sper că mi se va da voie. Sper că interdicția mea s-a ter- minat. Sper. După 22 decembrie, mie mi-a fost frică să mă duc la teatru, dar colegii mi-au dat te- lefon acasă și mi-au spus că ei mă apără pentru că sînt colega lor și țin mult la mine. Eu și so- țul meu am făcut foarte mult pentru teatru. I-am ajutat la internări în spitale, procuram medicamente. Îi ajutam să se cazeze cînd plecau în turnee.

Vorbesc puțin haotic, de obi- cei sînt mai ordonat în idei dar acum mi-e greu. Trec de la si- tuația mea la cea a soțului meu. Sigur că ele merg în paralel.

Ce se întîmplă, nu pentru că este la modă să nu fii comunist, dar soțul meu nu a crezut în co- munism. Acest lucru îl știu. El mi-a pus în brațe niște cărți în legătură cu adevărata față a co- munismului, arătîndu-mi că Le- nin a fost cel mai mare criminal din istorie că a pornit acea falsă revoluție din octombrie care de fapt a fost o lovitură de stat pe

MEMORII JURNALE

ARMAND CALINESCU

ÎNSEMNAȚI POLITICE



Prodigioasă — de acum — Editură „Humanitas“ inaugurează o nouă colecție de excepție: Memorii; Jurnale. Începutul se face cum nu se poate mai inspirat, tipărintu-se atît de așteptatele însemnări politice ale lui Armand Călinescu, manuscris care a mai ajuns odată în pagini, cu ani în urmă, însă a fost interzisă finalizarea actului tipografic. Semnalăm, deci, intrarea în librării a incitantei cronici a vieții poli- tice românești din anii interbelici — eveniment edito- rial ce se constituie într-un veritabil pariu cîștigat de Revoluția Tineretului Român.

Anul 1940 va rămâne în istoria României la antipodul anului 1918. Dacă la încheierea primului război mondial s-a întărit România Mare, visul secular al tuturor românilor, la începutul celui de-al doilea război mondial țara noastră a fost copleșită de vecinii hrăpăreți de la est, vest și sud, patronați de Germania hitleristă și Italia fascistă. Astfel, fără a se trage măcar un foc de armă, am pierdut o suprafață considerabilă din teritoriul țării, iar câteva milioane de români, care nu au avut posibilitatea să se refugieze sau nu au dorit să-și părăsească locurile natale, au rămas sub stăpânire străină. Această situație se menține și în prezent, cu excepția Ardealului de Nord, care a revenit la patria mamă în toamna anului 1944.

În ultimii ani s-au făcut publice Tratatul și Protocolul adițional secret încheiate între Germania hitleristă și Uniunea Sovietică la 23 august 1939, semnate de miniștrii de externe ai acestor țări. Ribbentrop și, respectiv, Molotov, prin care s-a făcut o nouă împărțire a Europei și a zonelor de influență și care a avut consecințe nefaste pentru țara noastră. Astfel, la 28 iunie 1940, în urma unui ultimatum laconic, armatele lui Stalin au ocupat Basarabia și nordul Bucovinei. Pretextul că Basarabia, care a fost stăpânită de imperiul țarist în perioada 1812—1918 în mod samavolnic, ar fi pământ rusesc, iar Bucovina de Nord li se cuvine prin faptul că în această zonă predomină populația de origine ucrainiană, este un fals grosolan, bazat pe dreptul celui mai puternic. De altfel, aceleași criterii arbitrare au stat la baza ocupării Ardealului de Nord de către Ungaria horthystă și a Cadrilaterului, care cuprinde cele două județe din sudul Dobrogei și anume Durstul și Caliacra, de către Bulgaria. Toate acestea sînt străvechi teritorii românești, moștenite de la strămoșii noștri și au făcut parte componentă din primele state feudale românești: Moldova, Transilvania, Muntenia și Dobrogea.

Dacă despre aceste teritorii, ocupate vremelnic, s-a vorbit în presa timpului și în oarecare măsură și ulterior, făcîndu-se mai mult caz de Ardealul de Nord, care, de altfel a fost dobîndit după patru ani de ocupație horthystă, despre Cadrilater, Basarabia și Bucovina de Nord s-a insinuat cu nerușinare de istoriografia străină că ar fi teritorii eliberate de sub stăpînirea românilor, adică invers decît s-a întîmplat în realitate, fiind tratați ca „hoțul de păgubaș”.

În ceea ce privește cazul Herței, nu s-a pomenit nimic, iar românii din această parte a țării, care de altfel a făcut parte din Vechiul Regat, au considerat că ocuparea acestui teritoriu s-a făcut dintr-o eroare și această nedreptate va fi înlăturată. Aceasta și din cauză că nu s-au cunoscut clauzele Protocolului adițional secret dintre Uniunea Sovietică și Germania, cum de altfel nu se cunoștea în totalitate nici în zilele noastre, deși au trecut de la înfăptuirea acestui odios fapt mai bine de 50 de ani. Imediat după terminarea

celui de-al doilea război mondial a circulat versiunea că Bucovina de Nord va fi retrocedată României după o perioadă de 20 de ani de stăpînire sovietică, fiind o compensație, deoarece noi am stăpînit Transnistria în perioada 1941—1944, care s-a dovedit a fi un simplu zvon. S-a confirmat încă o dată vechiul proverb românesc că ceea ce a mîncat lupul e bun mîncat.

Despre Herța însă, abia în ultimul timp a început să se vorbească și probabil că cei mai mulți cititori și indeosebi generațiile tinere, care au învățat o istorie falsificată de comuniști, nu cunosc nimic despre acest ținut și tragedia sa. De o jumătate de secol acest teritoriu și oamenii care au mai supraviețuit suportă ocupația străină și nici cel puțin nu fac parte din R.S. Moldovenească, ci, împreună cu nordul Bucovinei, nordul și sudul Basarabiei aparțin de R.S. Ucraineană. Această împărțire a fost făcută de Stalin, cum

neau satele: Movila Satu-Mare, Hodorogeni, Baranca, Tînteni și Fundu-Herței, toate ocupate de sovietici în vara lui 1940, în total 9 comune, cu satele aferente, din fostul județ Dorohoi, care este denumit ținutul Herței, cu excepția satului Fundu-Herței, care a rămas României.

În Herța, atestată istoric din perioada lui Ștefan cel Mare, s-a născut marele cărturar Gheorghe Asachi (1783—1869). Întemeitor al învățămîntului și al presei naționale în Moldova. Au trăit cunoscutul pictor Arthur Veronea și poetul Arthur Enășescu. De asemenea, și-a petrecut o parte din copilărie poetul B. Fundoianu, care amintește de frumusețile Herței în poeziile sale. Vechea așezare românească Herța este amintită și în unele balade populare, printre altele în „Mihu Copilu” se vorbește de vestii codri ai Herței în care își găseau adăpost haiducii. („La miezul nopții, prin codrii Herții”).

punsul că armata sovietică va înainta, pînă unde se va retrage armata română, ofițerul român a comunicat că rămîne acolo și așa s-a stabilit frontiera în această parte a țării, situație care dăinuie și în prezent.

După un an de la această întîmplare tragi-comică, la 22 iunie 1941, România, intrînd în cel de-al doilea război mondial, și-a reunit teritoriile ocupate de sovietici, dar la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial Uniunea Sovietică a reîntreat din nou în posesia acestor teritorii, pe care le stăpînește samavolnic.

Dacă nu este încă posibil să se anuleze efectele pactului dintre Uniunea Sovietică și Germania hitleristă încheiat în anul 1939 și care a dus la întemnițarea milioane de oameni și chiar a unor națiuni întregi, deși acest tratat a fost dezavuat și considerat nul, guvernul actual al României are datoria să ceară Uniunii Sovietice să retrocedeze cel puțin teritoriul Herței și să plătească despăgubirile ce se impun. Ținutul Herței nu a fost în nici un fel prevăzut nici în ultimatumul din 1940 și nici nu avea cum să fie, acest teritoriu fiind al României dintotdeauna, iar populația majoritară este neaoș românească. În Herța, în timpul copilăriei mele nu am văzut picior de rus, poporul rus fiindu-mi cunoscut din istorie și din anecdote.

Deși a trecut o jumătate de secol de cînd nu am mai putut vedea locurile natale, amintirea lor a rămas vie în memoria mea și sînt sigur că și ceilalți români aflați în situația mea au aceeași nostalgie a locurilor unde au văzut pentru prima dată lumina soarelui și au copilărit.

Herța, așezată într-o zonă de dealuri spre șes, pe malul pîrului Herțușca și în apropiere de riul Prut, este binecuvîntată de natură. Aici cerul este mai albastru, iarba mai verde, soarele strălucește mai puternic, apa mai curată, aerul mai bun, iar pămîntul mai fertil ca oriunde. Avînd caracteristicile Bucovinei cîntate de poetul nostru național Mihai Eminescu, această minunăție grădină, Herța, trebuie să revină României. De altfel, Luceafărul poeziei românești s-a născut și a copilărit la o distanță doar de 30 km de Herța și aproximativ la aceeași distanță s-a născut și a trăit prima parte a vieții sale un alt geniu al neamului românesc, George Enescu. Poezia și muzica născute pe aceste meleaguri au dus faima României în întreaga lume.

Avem toate drepturile istorice și de altă natură asupra ținutului Herței cît și asupra celorlalte teritorii răpîte fără nici o justificare și nu pierdem speranța că provinciile istorice românești care s-au unit sub același steag cu România Mamă în anul de grație 1918, iar 1 Decembrie devenind de curînd ziua națională a românilor, vor fi din nou împreună, iar versurile eminesciene „de la Nistru, pînă la Tisa...” vor intra din nou în actualitate, în veșnicie.

ALEXANDRU ȘTEFĂNESCU
Suceava

Martor ocular

Cum a intrat ținutul Herței în componența Uniunii Sovietice

de altfel a mai procedat și cu alte republici unionale pentru a sfîrșima unitatea populației autohtone, aplicînd consecvent dictonul latin: „divide et impera”.

Fiind fiu al acestor meleaguri, m-am născut la Herța, unde am trăit în casa părintească pînă la vîrsta de 17 ani (cei mai frumoși ani din viața mea) simt o datorie de onoare de a aduce la cunoștința publică modul în care s-a petrecut această tragedie. Aceasta, cu speranța că în condițiile actuale, cînd se face mult caz de respectarea drepturilor omului și se dezvăluie unele abuzuri și atrocități comise în perioada stalinistă, iar la conducerea Uniunii Sovietice se află Gorbaciov, un om cu idei mai liberale, se vor putea înlătura unele samavolnicii comise de Stalin și acoliții săi. Dar mai înainte voi prezenta cîteva date geografico-istorice ale orașului Herța, pentru a se înțelege mai bine situația.

Țirgul Herța, centrul de plasă cu același nume, așezat în nord-estul fostului județ Dorohoi, astăzi județul Botoșani, este situat la o distanță de 27 km de orașul Dorohoi și la 31 km de Cernăuți fiind legat printr-o șosea națională de aceste două orașe, cu care întreținea strînse legături economice și culturale. De la Herța pînă la Prut sînt cinci kilometri, pe malul drept al rîului se află comuna Lunca, limita provinciei Moldova, iar peste Prut, pe malul stîng, orașul Noua-Sulița, care făcea parte din Basarabia. La nord de Herța, pînă la fosta graniță a Bucovinei sînt 15 km, graniță marcată de localitatea Mamornița.

De localitatea urbană Herța aparțin-

De menționat că în decursul îndelungatei și zbuciumate sale istorii, la fel ca al întregii țării, acest ținut nu a fost niciodată sub stăpînire străină, strămoșii noștri și-au apărut cu îndrăzneală și libertatea cu prețul vieții lor, luptînd pentru neatrînarea Moldovei, apoi după 1859, a României. Singura populație minoritară ce locuia în Herța, de altfel ca și în alte orașe din Moldova, erau evreii, ce se ocupau cu negoțul sau practicau unele meserii ușoare, conviețuind în bună înțelegere cu populația majoritară românească.

Acum voi relata cu fidelitate cum a fost ocupat ținutul Herței, totul pîrînd o poveste incredibilă.

În seara de 28 iunie 1940, în timp ce armatele lui Stalin au ocupat Basarabia și nordul Bucovinei, un grup de renegați s-a deplasat la Cernăuți, solicitînd să se ocupe și Herța. Armata sovietică nu s-a lăsat prea mult rugată și chiar în cursul nopții a intrat cu tancurile în Herța, călăuzită de acei ticăloși, străini de neam și țară. Unitățile armatei române, cantonate în Herța, echipîndu-se în grabă, au părăsit localitatea chiar atunci, noaptea, fără a încerca să opună vreo rezistență, îndreptîndu-se spre Dorohoi, pe șoseaua națională. După ce au parcurs cîteva kilometri, lăsînd în dreapta satul Probotești ce aparținea de comuna Țirnauca, au ajuns în dreptul unui stejar secular scorburos și singuratic, care marca jumătatea distanței dintre Herța și Pomirla și au făcut un scurt popas. Comandantul român, dezorientat, a întrebât printr-un translator pe comandantul unității sovietice pînă unde au ei ordin să înainteze. Primind răs-

analogie cu reglementarea din Polonia”.

Tot în ziua de 26 iunie, dar la ora 22, Molotov a invitat la Kremlin pe ministrul român la Moscova, Gh. Davidescu, căruia i-a înmînat fulminanta Notă ultimativă către guvernul român, act diplomatic neobișnuit care cuprindea la punctul doi: „Guvernul regal al României să transmită Uniunii Sovietice partea de nord a Bucovinei, cu frontierele potrivit cu harta alăturată”.

Și informează, în continuare, ministrul Davidescu oficialitățile de la București, asupra întîlnirii și convorbirii cu ministrul de externe sovietic: „În ce privește Bucovina, d-șă observă că nu este vorba de întreaga provincie, ci numai de partea nordică, în care majoritatea sînt ucrainieni, legată cu Basarabia. Guvernul sovietic cere această parte a Bucovinei ca despăgubire pentru dominația română în Basarabia timp de 22 de ani...”

În ce privește granița ce ni se cere în Bucovina și care mi-a fost arătată pe hartă, ea ar fi următoarea: de la punctul extrem sud-vest, fost polon, spre Șipotele, în lungul rîului Suceava, pînă la cotul rîului spre sud, apoi în nord de Frătăuții Noi, în direcția nord-vest, pînă la frontiera spre Basarabia, în regiunea comunei Herța”.

Subsecretarul de stat la Ministerul Afacerilor Străine, Al. Cretzianu, nota următoarele în legătură cu cele transmise în miez de noapte din Capitala Uniunii Sovietice: „Molotov îi înmînase ministrului nostru de la Moscova, Davidescu, o hartă la scara 1/1 800 00, pe care noile frontiere erau marcate printr-o linie groasă, trasă cu creionul

Viziunea istoricului

„Noile frontiere erau marcate printr-o linie groasă, trasă cu creionul roșu”

Herța — veche denumire românească — reprezintă un ținut, fondat în anul 1672, devenit oraș, în fostul județ Dorohoi. În mijlocul urbei tronează o biserică ortodoxă din secolul al XVIII-lea, iar din apropiere este străjuită de vestitul codru secular al Herței.

De la jumătatea secolului al XVIII-lea, localitatea a devenit reședință de ținut în Moldova: Ținutul Herței, desființat în 1834 prin contopirea în ținutul Dorohoi.

Există și Herțușca, localizată în perimetrul Fundu Herței.

Pe dealul Herței la movila zisă „Cetatea Herței”, s-au găsit urme de șanțuri, arme și obiecte diverse ale unei așezări preistorice neolitice. Alte descoperiri arheologice în zona „Cetățuia”, o movilă numită „a Coroarei”.

Cum a intrat legendara Herța și împrejurimile-i în răsălurile sovietice din vara anului 1940?

În Protocolul adițional secret al Pactului Molotov—Ribbentrop din 23 august 1939, nu se pomenea nimic de Bucovina și cu atît mai puțin de Herța.

La auzul pretențiilor rusești, inițiale și asupra întregii Bucovine, Hitler a exclamat cu surprindere și impaciencă: „Nu vreau să fiu luat drept un imbecil de către ruși”.

Cu toate acestea, răspunsul Berlinului către Moscova, la 25 iunie 1940, nu a fost destul de ferm: „Revendicarea de către Uniunea Sovietică a Bucovinei constituie o noutate. Bucovina a fost în trecut o provincie a Coroanei austriece și este dens populată de germani. Germania este de asemenea în mod deosebit interesată de soarta acestor Volkdeutsche”.

În replică, Molotov comunică ministrului german la Moscova, în ziua de 26 iunie, după amiază, „că guvernul sovietic a hotărît să-și limiteze cererile asupra părții nordice a Bucovinei împreună cu orașul Cernăuți. În conformitate cu opinia sovietică, linia de demarcație ar merge de la punctul cel mai sudic al Ucrainei sovietice de vest, la Mt. Kniațiasa, la răsărit de Suceava, iar după aceea la nord-est de Herța pe Prut, unde Uniunea Sovietică va obține o legătură feroviară directă din Basarabia, via Cernăuți, pînă la Lvov...”

Molotov a declarat că Bucovina este ultimul rest care mai lipsește Ucrainei și că de aceea guvernul sovietic trebuie să țină a rezolva această problemă în același timp cu problema Basarabiei...

Șeful diplomației sovietice a asigurat că dorințele noastre în privința germanilor etnici pot fi îndeplinite desigur în

roșu. Pe această hartă urma creionului acoperirea o porțiune corespunzătoare unui teritoriu lat de 7 mile, așa încît era imposibil să se stabilească de care parte cad anumite localități. Mai mult, această linie a fost trasă atît de grosolan, încît ea a trecut și peste un punct nordic al vechii României, tăind un teritoriu care nu fusese menționat în înșuși ultimatumul. Cîteva zile mai tîrziu aceasta a fost cauza unor serioase incidente și a pricinuit pierderea multor vieți omenești”.

Vom reține, în ordinea de idei a celor de mai sus, și însemnarea din 3 iulie 1940 a ministrului român la Roma, Raoul Bossy: „Sînt primit de Ciano. Este o zi deosebit de tragică pentru noi, căci s-a desăvîrșit pierderea Basarabiei, a Bucovinei de nord și a ținutului Herța (deosebit de jalnică pentru mine în acel ținut se afla moșia strămoșească Bossia; de lingă Sendriceni). Pun să se ridice steagul «în bern» pe fațada Legăției și iau doliu împreună cu colaboratorii mei”.

În fine, Henri Prost — autor francez al lucrării *Destin de la Roumanie* (1918—1953), Paris, 1953, se întreba, la rîndu-i: „De ce oare, pe lingă Basarabia, Moscova pretindea și o parte a Bucovinei, care nu a făcut parte niciodată din imperiul țarist și, în plus, chiar și cîteva kilometri pătrați din Moldova, cu orașul Herța?”

Astfel grădesc documentele istorice de ieri — pentru astăzi. Ce va fi mîine, începe a nu mai semăna cu o întrebare.

STELIAN NEAGOE

Cacealmaua

sau zvonul care i-a păcălit pe creduli

Luna lui cuptor i-a găsit pe angajații Combinatului de Celuloză și Hirtie din Drobeta-Turnu Severin în plin efort de recuperare a restanțelor. Bilanțul primului semestru nu se prea anunța îmbucurător. Urmarea unei slabe aprovizionări tehnico-materiale, a necazurilor pricinuite de un proces tehnologic demult demodat și de o disciplină de producție deloc de invidiat, planul semestrial era departe de a fi îndeplinit. Oamenii își luaseră totuși integral salariile și perspectiva grabnicei redresări se întrededa, în pofida marilor greutăți și lipsuri cu care colectivul încă se confruntă.

Intrarea în normal se impunea firește, ca necesitate.

Ca din senin însă, în bătrînul oraș de pe Dunăre s-a însălat zvonul cum că sute și mii de muncitori din combinat ar fi... organizat o manifestație proceastă. Ba chiar că ar fi strigat lozinci antiguvernamentale și ar fi fluturat în vînt portretele foștilor dictatori! Vestea, lansată neîndoișor de forțe oculte, destabilizatoare, s-a transmis repede din gură-n gură și a înconjurat întreaga urbe. A pătruns chiar dincolo de fruntarii și s-a răspîndit treptat în aproape toată țara. Mai mult, cineva, fără să verifice, a publicat... senzaționala știre într-un ziar local, adăugînd că celor de la celuloză li s-ar fi alăturat masiv chimistii de la apa grea. În definitiv, și-au zis unii, e dreptul oamenilor la demonstrație. E dreptul lor legitim, democratic, de a demonstra.

Oarecum intrigați, ne-am deplasat la fața locului, să vedem pe viu cum a devenit situația și eventual, ce motive au condus subit la declanșarea ei.

"Aproape două zile am tot investigat. Am discutat cu lu-

crătorii și specialiștii, cu conducerea întreprinderii, cu cei direct implicați, cu autoritățile locale. Am verificat acte, ștate și situații de plan. Și, spre surprinderea noastră, nimic adevărat din zvonul ce se insinuase cu atîta înverșunare.

În fond, ce se întimplase? Într-una din zilele sfîrșitului primei decade a lunii iulie a.c., cîteva lucrătoare tînere de la Secția carton ondulat au prelungit mai mult decît trebuie timpul pauzei de prînz. (Aminteam doar că la C.C.H. indisciplina-i încă în floare!). Profitînd așadar fetele de neatenția șefilor lor, au dat iama prin Depozitul de maculatură unde își așteptau sorocul să intre la rețopit mii și mii de tone de... opere complete, albume, portrete și tablouri ceaușiste, ziare și reviste vechi, pavozaje aruncate la lada de gunoi. Voiau să vadă ce s-ar mai putea recupera cu folos imediat. Năstrușnice, puse pe șotii, ele au luat din noianul de vechituri cîteva tablouri încă întregi cu chipul fostului tiran și al marelui sale doamne. Le-au mîzgălit, în deridere, cum s-au priceput mai bine, adăugîndu-le coarne de drac, mustăți, cioc și cite cele... Apoi, cu inocența ce le e caracteristică, rîzînd, le-au abandonat prin secție și prin curtea întreprinderii cu prea mulți plimbăreți la ora aceea.

Nedumerite, fetele de la carton ondulat nu realizează bine nici acum ce urmări a declanșat fapta lor nu tocmai săbuită. În adîncul conștiinței, ele cred și azi că au jucat o simplă farsă. Că mai tinerilor lor tovarăși de muncă le-au tras o nevinovată cacealma. Și nimic mai mult!

Dar zvonul e zvon. Din tîntar el născoci ditamai armăsar!

MIHAI STĂNESCU

TEST



Falsul miner este cel din stînga, colegul nostru Paul Agarici într-o documentare la Mina Petrila în anul 1984. Ceilalți doi sînt: în mijloc, geodezistul și caricaturistul Ion Barbu și, în dreapta, inginerul Grigore Grăjdean. După știința noastră în zilele de 14-15 iunie în București nu a fost nici unul din ei. Paul Agarici înarmat cu un simplu aparat de fotografiat căuta să afle misterul despre Coppa del Mondo în Italia.

După ce atîta amar de vreme, în România, cel care se zbatea pentru dreptate simțea că se luptă cu morile de vînt, revoluția anticomunistă le-a dat oamenilor sentimentul că, în această luptă, totul este, acum, de partea lor. De aici, pentru unii, s-a născut o deziluzie mai absurdă chiar decît deziluziile din vremea despotului urît. Nu mai vorbim de faptul că nici despot frumos nu-și dorește nimeni, dar speranța în dreptate a oricui rămîne normală.

În epoca vîtelului (adult) de aur, un om — căruia, la dorința sa, îi vom scrie doar inițialele — s-a trezit nedorit la întreprinderea de comerț exterior Românoexport, adică acolo unde lucrase mult și bine și, în fine, dat afară de cei cărora a-nvăzînt să le sufle-n ciorbă. O ciorbă făcută din banii țării, dreașă cu miroduri aparente legalități, după obiceiul celor ce serveau cu interesele dictaturii. Să-i spui unui asemenea șef că nu semnezi ceea ce dorea el, de pildă un contract de import, doar pentru motivul că era dezavantajos țării, însemna să-ți aprinzi paie-n cap. Cum să-și permită un specialist să fie de altă părere decît stăpînul? Chiar dacă semnătura celui dintîi tocmai la asta folosea: ca să probeze, ori să dea impresia, că decizia șefului se întemeia pe păreri autorizate, venite de la cunoscători în materie ai faptelor la zi. Îndrăzneala echivala cu riscuri din care nu puteai ști ce va ieși. Oricît de bun specialist, rareori un om înfrunta astfel de pericole. Cînd îndrăzneala, colegii îi șopteau să-și vadă de treabă. Ei erau cei care nu îndrăzneau. Îl îndemnau la aceeași „înțelepciune”. Nu îndrăzneau sau nici nu doreau decît... liniște. Or, doritori de liniște s-au văzut, și pe vremea urîtului, precum și în posteritatea sa.

Lui I.A. i s-a dat cu plectrul tocmai pentru a se păstra liniștea. Sau măcar o parte din marea liniște făcută să ne asfixieze pe toți.

I.A.: economist, Facultatea de economie generală (1971); doctorat în științe economice (1981): expert tehnic în fibre naturale — bumbac din 1968, specializat în Polonia și Egipt.

Omul a cerut Justiției să-i facă dreptate. Vreo șase ani s-a tot luptat cu morile de vînt. După revoluție, și legea și oamenii noii legi au fost și sînt de partea lui. Numai că, la ora actuală, el se află exact în starea în care l-au ținut mecanismele de securitate ale lui Ceaușescu.

Imobilismul situației sale, indiferența unora la tot ce-a îndurat el încoronează, ca într-o viziune a domnului Ubu, un fel de monument al abjecției morale îmbrăcate elegant pentru ceremonia prelungită a strivirii unui om.

Anul acesta, Curtea Supremă de Justiție a strămutat la Tribunalul județean Constanța un dosar al Tribunalului municipiului București privindu-l pe I.A. Decizia civilă nr. 226, din

20 martie 1990 a Tribunalului județean Constanța este — cum scrie clar — definitivă. Iată, din textul ei, cîteva precizări elocvente: **Hotărîrea cu privire la încetarea activității la I.C.E. Românoexport București a fost luată cu încălcarea prevederilor art. 130 lit. i din codul muncii, întrucît chiar din cuprinsul deciziei nr. 157 din 8 iulie 1984, se constată că unitatea omite orice mențiune cu privire la eventualele abateri pe care le-ar fi săvîrșit salariații, care ar fi îndreptățiți unitatea la luarea acestor măsuri. În decizia nr. 157 din 1984, în preambul, se face referire numai la două referate care au fost prezentate de către persoane din conducerea unității și fără nici o motivare se dispune desfacerea disciplinară a contractului de**

Ceremonia prelungită a strivirii unui om

muncă. Dar explicația rezultă din corespondența ulterioară purtată și anume:

— cu adresa nr. 08580 din 26 iulie 1986, Românoexport București comunică Judecătoriei Constanța că încetarea activității contestatorului este urmarea directă a dispozițiilor date de C.C. al P.C.R., în urma verificării dosarelor de cadru din anul 1984, verificare din care ar fi rezultat incompatibilitatea lui I.A. de a mai desfășura activitatea în comerțul exterior;

— cu adresa nr. 16749 din 31 decembrie 1985, Direcția comercială a municipiului București face cunoscut că secretariatul comitetului de partid al sectorului 3 al Capitalei a retras lui A.I. avizul de a mai presta muncă în Comerțul Exterior, că s-a dispus destituirea acestuia.

Ca urmare, în mob abuziv, cu încălcarea prevederilor art. 130 lit. i codul muncii, care a fost însă invocat, s-a procedat la desfacerea contractului de muncă, întemeiat pe dispozițiile date de fostele organe de partid, cu putere de decizie pe linie de cadre. Dar o asemenea putere de decizie nu era prevăzută în lege. În aceste condiții sînt incidente prevederile din art. 13 din Decretul lege nr. 35 din 19 ianuarie 1990, întrucît I. A. a fost înlăturat din muncă pentru motive politice.

Se reține că, în iulie 1984, i s-a desfășurat contractul de muncă printr-o decizie nelegală, înlocuită peste două luni, cu o altă decizie nelegală de transfer în interesul serviciului. În aceste condiții — citim în continuare — actul nou urmează a fi raportat la decizia nr. 197 din 14 septembrie 1984, la care se referă și decizia civilă nr. 649 din 16 iulie 1987, pronunțată de Tribunalul ju-

dețean Constanța și împotriva căreia I.A. a formulat cerere de revizuire.

Se formulează clar că desfacerea contractului de muncă și apoi transferul s-au făcut în mod nelegal, din motive politice, așa încît instanța hotărâște reintegrarea omului la I.C.E. Românoexport pe care o obligă să-i plătească despăgubirile cuvenite pînă la efectivă reintegrare, cit și cheltuielile de judecată.

La Românoexport, domnul director general, Petru Crișan, și domnul Mircea Stelian, consilier juridic, ne-au spus că nu cunosc decizia din acest an a Tribunalului județean Constanța, dar că pentru dînsii ea nu este definitivă, că vor cere recurs extraordinar și amînarea executării, în fine, că nu-l corect — după opinia dîmnealor — ca un tribunal teritorial să judece în revizuire un dosar asupra căruia s-a pronunțat anterior.

Numai că la Ministerul Justiției am aflat altceva: „Ei nu au dreptate, Curtea Supremă de Justiție nu putea revizui o decizie a altei instanțe”. Aceste cuvinte ni le-a spus domnul Teofil Pop, care în ziua vizitei noastre era ministrul Justiției, iar azi este președintele Curții Supreme de Justiție. În atare condiții capătă o rezonanță deosebită afirmația domnului consilier Mircea Stelian („de o viață la Românoexport”): Povestea nu-i încheiată, pentru că hotărîrea asta nu pot s-o accept așa.”

După ani de viață măcinată în procese aberante — cînd unitatea solicita, iar rezultatele arată că și obțineau, sprîjinul Mariei Bobu, în calitate de ministru al Justiției, așa cum probează un act aflat la minister, în care erau invocate la modul general „verificări pe linie de cadre efectuate de organele competente” — după tot ce a trebuit să îndure în lupta aceasta inegală, omului i se face dreptate. Justiția îi face, în fine, dreptate. Și iată de ce nu se execută hotărîrea judecătorească definitivă: pentru că nu acceptă să piardă ceea ce au biruit în trecut cu armele prezentate mai sus.

Acum, cînd adevărul iese la lumină, aceiași oameni care au lovit din spatele paravanului politic se dau peste cap pentru a împiedica îndeplinirea actului de justiție. În acest timp, cei ce au datoria să-l oblige să respecte legea nu-și prea găsesc timp. Oare de ce? Pentru că, măcar din acest punct, nu mai este vorba doar de o persoană, ci de un principiu.

De îndată ce Curtea Supremă de Justiție ne va comunica poziția sa față de astfel de sfidare a legii și a vieții omului, o vom da publicității. Speranța în dreptate a oricui rămîne un lucru normal. Și parcă a venit vremea — nu vi se pare, domnilor care vegheați la dreapta cumpănă a justiției — să stopăm orice modalități de strivire a omului. Cu riscul de a-i nemulțumi pe toți maeștrii unor asemenea ceremonii.

DORIN GHERGHINESCU

violentă, ceea ce altfel spus înseamnă o pedeapsă de la 2 la 7 ani.

„FIACĂRA” POLIȚISTĂ

Pe de altă parte, ne bucurăm că și datorită revistei noastre, în lipsa unor reglementări

legale pentru astfel de situații, totuși arădeanul păgușag a reușit ca prin prinderea făptașilor să-și recupereze cei zece mii de lei (banii de concediu...) și contravaloarea costului reparării mașinii personale.

O ultimă informație: lipsa cătușelor se explică prin aceea că oțelul folosit este unul suedez, de o compoziție specială, oțel ce nu poate fi fabricat în țară, dar nici de importat nu se mai importă. Și totuși, cu ce-i legăm pe infractori?

GABRIEL BUGNAR

Bulgarii nu se lasă

Fostul partid comunist bulgar, devenit socialist (PSB), a cîștigat alegerile din iunie cu numai 53 la sută, însă rezultatele au fost considerate viciate, opoziția acuzându-i pe comunisti de fraudă electorală. Nemulțumirea a cuprins strada, la Sofia și în alte localități au apărut și se mențin mai multe „Golani”, a căror principală revendicare este înlăturarea din posturile de conducere a foștilor nomenclaturiști comunisti.

Primul rezultat al protestelor populare a fost demisia lui Mladenov, acum o lună, din postul de președinte. Faptul concret care a declanșat-o a fost acuzația, dovedită cu o casetă video, că Mladenov a chemat în decembrie anul trecut tancurile împotriva demonstranților. Un Watergate bulgar, deci. În realitate, demisia fostului președinte are cauze mai adînci — Mladenov și-a dat seama că istoria a trecut în galop pe lângă el, lăsîndu-l în urmă. Pe drept cuvînt s-a spus că, dîndu-și demisia, el a dat dovadă de înțelepciune.

A urmat bătălia pentru alegerea unui nou președinte. Nu că foștii comunisti, îmbrăcați acum în blăni de socialiști, n-ar fi dorit ca președintele să fie tot unul de-al lor. Au și încercat acest lucru, propunînd candidați proprii, dar au făcut-o fără prea mare tragere de inimă, fără cine știe ce convingere, a fost un fel de a încerca marea cu degetul. Pentru că și ei, comunistii rebotezați, ca și fostul președinte, au intuit că vremea micilor Gorbaciov a trecut și că deci înlocuirea lui Mladenov cu un alt Mladenov, adică înlocuirea unui mic Gorbaciov cu un alt mic Gorbaciov este lipsită de perspectivă și deci de sens. În aceste condiții, pesebiștii și-au consacrat eforturile pentru a mai salva ceea ce se mai putea salva. Ei s-au împăcat cu ideea unui președinte necomunist, provenit din rîndurile opoziției, dar au căutat să obțină în schimb, ca preț, maximum de avantaje. Și se pare că au reușit.

Folosul cel mai mare a fost evitarea organizării de noi alegeri. Căci dacă președintele n-ar fi fost ales pînă la 8 august, aici, adică la un nou scrutin, s-ar fi ajuns. Și după toate apărările, noi alegeri în Bulgaria ar fi dus în mod cert la înfrîngerea PSB, care ar fi trecut, ca în toate țările frățești cu excepția României, în opoziție. Iată de ce PSB s-a decis să dea deputaților săi prețioasa indicație de a vota în favoarea lui Jelio Jeleu, liderul principalei forțe de opoziție din țară, Uniunea Forțelor Democratice. Și astfel, la 1 august, cu o majoritate de 284 de voturi (din totalul de 400 de deputați), Adunarea Națională Constituantă l-a ales pe Jelio Jeleu președinte al Bulgariei. E vorba, evident, de o soluție de compromis, de un soi de aranjament amiabil, care liniștește deocamdată spiritele, calmează situația, dă posibilitatea unui respiro. În Bulgaria va exista deci — pentru cit timp rămîne de văzut — o situație comparabilă cu aceea înălțată la un moment dat în Franța, e vorba de faimoasa „coabitare”, la bulgari ea realizîndu-se între un parlament cu majoritatea comunistă și un guvern comunist, pe de o parte, și un președinte aparținînd opoziției necomuniste, pe de altă parte. Comunistii (pesebiștii) au salvat într-adevăr, tot ce puteau salva în acest moment. Se poate spera că Adunarea Națională Constituantă va putea în perioada următoare să se ocupe de ducerea la îndeplinire a principalelor ei misiuni: constituirea noului guvern, adoptarea de legi importante care să deschidă căi economiei de piață și, mai ales, elaborarea noii constituții.

Așadar, bulgarii nu se lasă. Ei au pășit acum cu un picior din fața a doua, a prezenței la cîrmă a liderilor comunisti din eșalonul secund, în fața a treia, a oamenilor de stat necomunisti. Nu fără dificultăți și contorsiuni, dar cu hotărîre și cu multă demnitate, Bulgaria se europeanizează. În ceea ce privește România... (aici exista un paragraf care în cele din urmă a fost înlăturat prin autocenzură).

ION D. GOIA ■

„Dublarea prețului apei minerale nu ne afectează, căci oricum nu se găsește“

În realitate, nu-i chiar așa, o scumpire e o scumpire, chiar dacă marfa e greu de găsit sau nu-i interesează pe toți cetățenii (ca benzina, de pildă). Într-un fel sau altul, mai devreme sau mai tîrziu, mărirea prețurilor la unele bunuri de consum se va repercuta asupra bugetului fiecărei familii. Dar constatările Agenției France Presse — pe care le publicăm mai jos — despre viața cotidiană a românilor sînt demne de reținut, pentru că ele ne pun în gardă, ne crează acea neliniște fără de care nu vom putea ieși la liman. Așadar, un text pentru neliniștea noastră. O neliniște benefică. (I.D.G.).

La șapte luni după căderea regimului lui Nicolae Ceaușescu, viața cotidiană a românilor nu s-a îmbunătățit; dificultăți de aprovizionare, lipsa produselor de bază, cozile în fața magazinelor și creșterea prețurilor, determină, după propriile mărturisiri ale românilor, pierderea speranței în ce privește îmbunătățirea rapidă a condițiilor lor. În piețele din București, tîrîniș vînd liber legumele și fructele, dar prețurile s-au dublat, ba chiar s-au triplat în comparație cu anul precedent. Astfel, un kg de pepene costă 50 lei (2,5 dolari), roșiile și castraveții — 15 lei, un dovlecel — 5 lei și o vinătă pînă la 15 lei, într-o țară în care salariul mediu lunar este de 3 000 lei (150 dolari).

În majoritatea magazinelor alimentare, raioanele sînt practic goale: nu există ulei, zahăr, făină, numai conserve și compoturi. „Cînd apare cîte ceva în magazine, este o adevărată adunare populară”, declară Laura, 42 de ani, mamă a doi copii, care speră, împreună cu alte 40 de per-

soane, să poată cumpăra ceva mezeluri. Pentru a nu scăpa momentul sosirii unui produs, familiile trîmit bunicul sau bunica la pîndă, uneori o zi întreagă, la magazinul unde ar exista cea mai mare șansă să găsească pîine sau carne. Unii nu ezită „să-și facă relații” în magazine, pentru a fi preveniți de sosirea unui produs. Dar această posibilitate nu este oferită decît celor care au suficienți bani pentru a putea da vînzătorului „o atenție” sau „să plătească ceva mai mult decît prețul afișat”. povestește o mamă.

Dacă unii români întrebăți au mărturisit că „încep să-și piardă speranțele primelor luni de revoluție”, ei preferă să-și păstreze anonimatul și mulți refuză să răspundă. Alții comentează situația cu ironie, cum ar fi acel funcționar care ne spune: „dublarea prețului apei minerale nu ne afectează, căci oricum ea nu se găsește”.

Majorarea cu 70 la sută a prețului benzinei provoacă temeri cu privire la majorarea și a altor prețuri. Cîrăul zvo-

nurile cele mai incredibile, a-trăgînd după sine cumpărări masive de zahăr sau de făină, chiar dacă guvernul a dat asigurări că „principalele produse alimentare vor fi în continuare subvenționate de stat în următorii doi ani”. La începutul lunii iulie, guvernul a anunțat măsuri pentru a pune capăt „carențelor” în aprovizionare, trecînd sub tutela Ministerului Agriculturii și Alimentației magazinele specializate în vînzarea cîrnii, laptei, pîinii, legumelor și fructelor, care au depins, pînă acum, de Ministerul Comerțului și Turismului. Dar nici o îmbunătățire nu s-a constatat pînă acum și „nu se știe cum o schimbare a ministerului ar putea umple magazinele cu produse”, a declarat un activist sindical. În magazinele de stat, încălțămîntea și confecțiile sînt de proastă calitate, în timp ce în „magazinele particulare”, deschise în virtutea unui decret autorizînd „inițiativa liberă”, prețurile nu sînt accesibile românilor. Un tricou costă 300 de lei (15 dolari), un slip — 100 lei (5 dolari), iar produsele cosmetice între 100—1 500 lei (5—75 dolari)...

Piața neagră, mai mult sau mai puțin înfloritoare, ca și magazinele în care plățile se fac în valută oferă ciocolată elvețiană și țigări americane, blugi, cîmăși sau încălțăminte occidentale. Dar ele sînt, de asemenea, inaccesibile românilor cu un salariu mediu.

Pentru a lupta împotriva pieței negre, guvernul a supus parlamentului un proiect de lege destinat „protejării populației împotriva speculei”, prevăzînd „contravenții sau confiscarea mărfurilor”.

Din cauza incertitudinilor care planează asupra viitorului lor, mulți tineri români nu se gîndesc decît cum să părăsească țara și încearcă să găsească o bursă sau un stagiu în străinătate, chiar dacă pentru a primi formularele necesare vizei trebuie să aștepte vreme îndelungată în fața ambasadelor străine. „Voi face orice, indiferent în ce țară”, declară Mircea care, împreună cu un prieten, a reușit să obțină o viză de ședere de o lună în străinătate.



Demonstrație anticomunistă în Bulgaria

China, incremenită în dictatura proletariatului

Pustie, piața Tian An Men pare încă și mai întinsă. Doar un șir de oameni păzit cu mare grijă de miliție așteaptă să pătrundă în marea clădire cu coloane albe care adăpostește mausoleul lui Mao. Sînt sârmani chinezi de la țară care au venit în Capitală prin excursia organizată de către întreprinderea unde muncesc. Nemulțumiri, ei așteaptă în tăcere chiar lingă un basorelief reprezentînd în cel mai pur realism socialist vreo cincisprezece muncitori, țărani și soldați, toți cu privirea îndreptată spre același orizont și urmîrind un revoluționar cu pieptul bombat și agîtînd o puscă deasupra capului. Înăuntrul mausoleului oamenii se despart pentru a sta în dreapta și în stînga catafalcului din marmură neagră unde odihnește sarcofaful de sticlă al liderului dispărut. Marele Cîrmaci este, de fapt, atît de mărunțel sub pinza roșie care îi acoperă trupul îmbălsămat! Fața-i roșie pare de ceară și mulțimea abia îndrăznește să întoarcă capul — pentru a-l zări mai bine pe cel care a condus China cu o mîină de fier. Acești turiști păziți cu mare grijă sînt singurul grup autorizat din istorica piață Tian An Men.

Orice adunare este cu „strășnicie, interzisă acum în piață. Nu ți-e îngăduit nici măcar să te oprești, nemaivorbind de faptul să rămii în mașină. În fața Porții Păcii Cerești, două rînduri

de bariere metalice încercuiesc piața. Patrula de milițieni mărșăluind întărite de mașini dotate cu girofaruri și megafone au consensul să înăbușe în fașă orice încercare a acelor care ar voi să comemoreze masacrul înfiorător din anul trecut. În fața uriașului portret al lui Mao care împodobește intrarea în Cetatea Interzisă veghează și alți milițieni. Sînt cuprinși de teamă la gîndul că un pumn de studenți sinucigași ar putea să minjească iarăși, ca în luna mai anul trecut, portretul celui care a instaurat Republica Populară atît de urîtă astăzi. Bravura studenților Universității a fost zadarnică. Ei n-au putut comemora decît timp de două nopți prima aniversare a masacrului, aruncînd sticle și jurnale aprinse pentru a aminti de bancnotele tradiționale aprinse în China pentru cînstirea morților.

„Poporul chinez susține Partidul Comunist” — îmi spune în frumoasa „limbă de lemn (langue de bois), domnul Cheng Xitong, primarul Pekinului.

„În decembrie am urmărit cu toții cu sufletul la gură și aproape din oră în oră, schimbînd posturile la aparatul de radio, explică studentul Chan. Ca și la noi, în iunie 1989, mulțimea a năvălit pe străzi pentru a protes-

ta împotriva lui Ceaușescu. Confuzia primelor ore, provocată de intervenția armatei ne-a aruncat pe toți în cea mai neagră disperare. Dar cînd am auzit că ea s-a alăturat insurgenților am izbucnit în strigăte de bucurie”. Un suspin, apoi el continuă: „Românii au izbîndit să-l înlăture pe dictator. Al nostru, însă, nu a căzut!”

Ca și toți colegii lui, Chan a fost obligat să se autodenunțe în scris. A fost strîns cu ușa să aștearnă pe hîrtie tot ce a făcut, zi de zi, în toate cele cincizeci de zile ale Primăverii de la Pekin. Era inutil să trîzească fotografiile și filmele video aparținînd miliției l-ar fi dat de gol. Apoi, în fața colegilor și-a făcut o autocritică singeroasă, fiind asistat și de activiști de Partid. Nimeni însă nu credea în spusele lui. Dar a trebuit să recunoască că participarea sa la grevă a fost o mare „eroare” și că mișcarea studentescă a fost manipulată de „elemente reacționare”. Chan n-a fost alungat din Universitate. Dar dosarul său are o însemnare care îi pune tot viitorul sub obroc.

În timpul lecțiilor de învățămînt politic, elevii și studenții aud mereu clamîndu-se meritele socialismului. Discursurile lui Li Peng prim ministru, supranumit Li Peng Ceaușescu, urît de întreaga populație, îl umplu de angoasă pe studentul Li, care învață franceza. Singurul lui vis

este să obțină o viză pentru străinătate. Mai mulți din colegii lui încearcă să se refugieze în Canada. La Institutul pentru învățarea limbilor străine, directorul a fost destituit pentru că a fost zărit în Piața Tian An Men răspunzînd întrebărilor unor reporteri de la televiziunea din Hong Kong. Un student și un muncitor de întreținere ispășesc pedepse cu închisoarea de patru și șapte ani pentru vina de a fi aderat la mișcarea de protest.

În mod regulat, afișe barate cu o dungă roșie se pot vedea pe ziduri. Ele anunță execuții ale unor hoți, violatori sau alți asinini despre care nu se spune nimic în ce condiții au fost trimiși în judecată. Deținuții politici sînt prezentați drept deținuți de drept comun.

Domnul Mou, director general al Institutului de limbi străine din Pekin: „Aici, studenții au vrut să facă „un Mai '68” ca și tinerii francezi. Dar China nu este Franța. Înainte se mai vorbea de deschidere și de reforme, neglijîndu-se istoria revoluționară Chinei. Astăzi, la ora 11 se stinge lumina în cîmine și toată lumea doarme. Ei trebuie să devină un exemplu pentru societate”.

Chiang este unul din cei 43 de milioane de membri ai Partidului Comunist Chinez. El speră într-un Gorbaciov chinez care să scoată țara din impas. Analfa-

betismul în China este uriaș. 40 de milioane de copii nu merg la școală. La o populație de un miliard și o sută de milioane de chinezi, 800 de milioane sînt țărani. Studenții reprezintă mai puțin de două milioane. O picătură de apă într-un ocean! Țările din Est au izbîndit pentru că locuitorii orașelor sînt mai numeroși. De asemenea, este mai ușor să virezi o barcă decît un ditamai pachetob!

Incremenită în dictatura proletariatului pe plan politic, China pare a se întoarce la vechii ei demoni. Împietrită în probleme economice de nerezolvat, uriașul imperiu se retrage în sine însuși. Tot ce nu este pe linia sacrosanctă a Partidului Comunist este sancționat drept contra-revoluționar.

Studenții au vrut, poate, în pofida tradiției, să se grăbească. Chinezii nu au idee precisă despre ce înseamnă libertatea și democrația. Ceea ce influențează foarte mult țara este confucianismul, cu noțiunea de fidelitate la ceea ce este vechi și cu supușenia la puterea odată stabilită.

Dar, totuși, cînd veteranii Marșului cel Lung, care, însă, mai sînt la putere vor da ortul popii, China se va trezi la viață. Un vechi proverb chinez spune: „Nimeni nu poate opri ploaia ca să nu cadă”.

din „Paris Match”
Traducere și adaptare de
PAȘCU BALACI ■

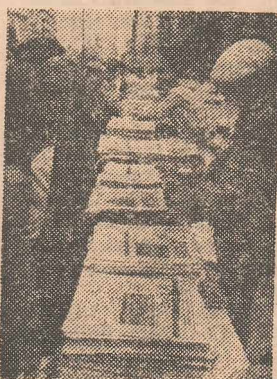
Lucru la vedere

Argintarii nu s-au lăsat nici ei în urma altor bresle. Nu se tem că le-ar putea fi furată meseria. Și până la urmă e și chestie de marketing la mijloc. (G. B.).



De-ale presei

Nu știm alții cum mai muncesc, însă ziariștii dau în brînci. (G. B.).



Trufandale în plină vară

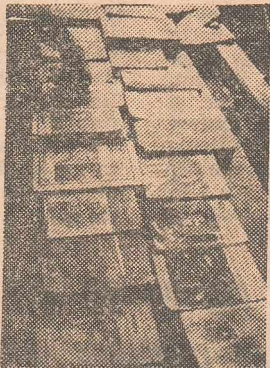
Am ajuns în toată vară și prețurile la piață sînt încă la nivel de trufandale. Dacă anul trecut țărani numărau doar din cinci în cinci, acum o fac din zece în zece. Aprozarele vind de cele mai multe ori gunoaie, cooperativele nu vor sau nu pot să-și înființeze puncte proprii de vânzare, iar noi plătim și plîngem. Înainte făceam CAR-uri să cumpărăm mobilă, acum să cumpărăm vișine, roșii și ceapă. (O.G.)



Vreți să citiți?

Nu faceți greșeala să vă pierdeți timpul vizitînd librăria „Eminescu”! Mergeți cu încredere în pasajul „Universității” și în orice alt loc în care ini-

tiativa particulară își poate întinde taraba, chiar dacă o carte care costă în librărie 5 lei aici face 25. (G. B.).



Librărie pe roate

Pentru cine nu s-a alfabetizat încă, nu e târziu s-o facă. Zilnic, se poate cumpăra abecedarul lui Ion Creangă de la doi tineri alfabetizați, particulari și cu relații la tipografie, în zona bulevardului Magheru de pe capota mașinii particulare. 50 de lei bucata. (G. B.).



Anton Mihalcea, 23 de ani, culturist la clubul Rapid este Mister București. Concursul care i-a adus această victorie a avut loc la grădina Boema și a fost sponsorizat de L.A.R., Clubul Sportul Studențesc



și ziarele Tineretul Liber și Societatea. Miss București l-a prins eșarfa de câștigător. Spectatoarele par a fi de acord cu hotărîrea juriului liber și imparțial. Organizatoarea, Întreprinderea de agre-

Mai defilăm la 23 August?

Ne-am obișnuit cu toții, în ultimele șapte luni, să ne ferim de anumite cuvinte și expresii care ne-au dominat gândirea și exprimarea decenii întregi. Dar ne mai provoacă bătăi de inimă, tresăriri ca de frică de cutremur, rostirea, mai ales la radio și T.V., a unor nume de localități sau instituții care nu pot fi evitate, pentru că ele așa se numesc încă. Pînă cînd?! Teatrul de vară „23 August”. Avem în

județul Tulcea comuna 23 August — Grindu cu satul 23 August. În județul Constanța de asemenea. În Mehedinți un sat al comunei Malovăț se cheamă tot așa. În județul Vaslui, un sat al comunei Banca se numește 30 Decembrie. Avem și o fermă importantă aproape de Căpi-tală. Ca și cel mai mare stadion din țară. Să nu mai vorbim de mulțimea de bulevarde și străzi din toate orașele țării care poartă încă nume care n-ar trebui să însemne nimic pentru nimeni. Ce mai așteptăm ca să le schimbăm?

Am înțeles, dar de la o vreme nu prea, de ce

pașapoartele cetățenilor României continuă să poarte pe copertă vechiul nume al țării. Dar nu înțelegem cum pot unele instituții — nu spunem toate pentru că n-am avut cum controla — să-și oficializeze corespondența cu vechile ștampile. Am primit zilele astea o adresă pe al cărei sigiliu scrie clar: Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Vaslui. Chiar pe cel mai înalt turn al Casei Presei Libere se mai află încă, săpate în piatră, secera și ciocanul, în binecunoscuta așezare. Par fleacuri, dar pînă la urmă credem că totuși nu sînt. (Reghina Vărvici).

Aveți dreptul! Aveți dreptate?

Curățenie necesară

Noi credem că, după 22 Decembrie, au rămas mulți ce nu s-au spălat de... păcate. Aflăm însă că sînt destui și din cei ce nu s-au putut spăla nici altminteri. „Incredibil, dar bîrlădenii au făcut după revoluție o singură baie”, ne scrie Alexandra Brînză, din partea unui grup de salariați ai Întreprinderii de rulmenți — Bîrlad. Ei bine, în orașul Bîrlad nu există apă, nici de băut, nici pentru curățenie. Și oamenii se întreabă dacă nu este necesar să se facă o curățenie serioasă, chiar printr-o „gospodărie” orașului Bîrlad.

A cui sînt bătrînii?

Ce poate fi mai trist decît faptul că o mamă, ajunsă în pragul bătrîneții, devine în casa propriului ei fiu „o persoană considerată în plus”.

Mai trist, poate fi doar faptul că la Primăria orașului Constanța, Matilda Drăghici (str. Mărtișorului nr. 6, bl. F D 25, sc. B, ap. 12) aflată în această de-

plîns situație, s-a trezit pe lista de locuințe, de la poziția 78 la poziția 300. Cum? Cine poate ști?

Bătrînii — nu sînt și ei, ai noștri?

Pledoarie pentru un drum

Tănase Burcea, str. Republicii, bl. Ig. sc. B, ap. 16, Rîmnicu Vîlcea. „Iată of-ul nostru, pentru care vă scriu: o localitate strînsă în chingile dealurilor și născută aievea, parcă, din a lui Vlahuță „România pitorească” — satul Boru, comuna Livezi, județul Vîlcea. 110 kilometri îl despart de orașul care, încet, a atras spre el tinerii. Au rămas bătrînii — cei care n-au mințit niciodată pămîntul ăsta sfînt. Sătucul este despărțit de ceva care, văzută pe o hartă, ar însemna un drum public. Realitatea este că, nimeni nu se încumetă, în primăverile ce topeșc în apă visele copilăriei și-n toamnele bacoviene, să-l străbată. Ani și ani s-a plătit contribuția pentru pietrificarea lui, pentru nașterea lui. Există C.A.P.-ul în zonă, exploatarea forestieră, dar ele preferă

mocirla și ceea ce numim noi, întinericul pentru satul nostru. Vin ai noștri, pleacă ai noștri — nimic nu s-a văzut pînă acum la primărie. Toți dorim ca Decembrie, cu a lui tinerete, să ne poată dărui acest vis. Decembrie există, dar cei care pot să dăruiască, sînt încă de negăsit. Întindeți-ne o mină în labirintul ce ne înconjoară și vă vom păstra în suflet acolo, alături de decembrie”. Asemenea cuvinte ar trebui să înmoaie și... pietrele.

Fără comentarii

„Mă numesc Iorgulescu Zoia, am 67 de ani, sînt pensionară C.A.P. cu 10 (zece) lei pe lună și locuiesc în comuna Valea Călugărească str. Valea Largă nr. 223, județul Prahova. Deoarece prestările de servicii ale statului către populație, ca și cel ce a determinat această luare de poziție, sînt total necorespunzătoare, dar taxele aferente se percep, consider că a sosit momentul să punem de acord starea de fapt cu cea de drept. Tăcerea devine o lașitate, lașitatea este complicitatea cu care noi toți am participat la distrugerea sistematică a poporului de către mafia securisto-comunistă, timp de 50 de ani. Avînd o pensie de 10 lei pe lună, nu dispun de suma cerută de G.I.G.C.L. Prahova pentru niște servicii neefectuate și solicit ca această sumă (53,90 lei) să fie plătită din același cont din care sînt achitate pensiile de 8—10.000 lei, lunar, foștilor securiști și activiști pentru că au distrus poporul român și au ruinat țara. Ar mai fi o

soluție: suma să fie decontată pe contul din care au fost plătite cheltuielile de transport și cazare a minerilor la București. Ținînd cont de prețul unui bilet dus-întors Petroșani — București (este 196 lei) și înmulțind cu, să zicem, 10.000 de mineri, rezultă 1.960.000 lei și, fără să mai adăugăm distrugerile și pagubele de milioane produse, mă îndreptătesc să cred că și suma mea debitoare de nici 54 lei poate fi adăugată fără remușcări. Și chiar dacă nu sînteți de acord cu propunerile avansate de mine, tot nu pot achita suma impusă din cei 10 lei acordați de statul român”.

Ce facem cu curcanul?

Neculae Lungu (Ed. Digului nr. 19, et. 3, ap. 14, Rîmnicu Sărat, județul Buzău) a îngrășat un curcan și nu știe unde să-l ducă: la I.G.O., în Rîmnicu Sărat, sau direct la Buzău, unde o anume doamnă Tomescu pretinde că buteliile de aragaz se dau numai cu aprobarea guvernului (!) Cum e la mîntea cocoșului că minciuna distinselor doamne e prea gogonată, cum butelii mai apar, pe ici, pe colo (la unii chiar cite două) corespondențel nostru s-a gîndit să nu mai aștepte „muntele de fericiri promise după revoluție”, și să meargă și el, ca și foștii tovarăși — domnii de azi — după vechiul, obicei — matrapazlicul.

Deci, unde să ducă omul curcanul?

Grupaj realizat de LIANA TATOS

Poșta redacției

Iată ultimele adrese ale unor domnișoare din R.S.S. Moldova care așteaptă scrisori de la tineri și tînere din România: **Olaru Veronica**, raion Cotovschi, cod 278545, satul Cărpineni, str. Sverdlov 61 (17 ani, muzică modernă, modă, limbi străine); **Casian G. Elena**, raion Cotovschi, cod 278545, satul Cărpineni, str. Zorile 1 (16 ani, muzică populară, modă, ilustrate); **Badea I. Veronica**, raion Cotovschi, cod 278545, satul Cărpineni, str. Crasnoarmeisk 44 (16 ani, muzică de diferite genuri, istorie, limbi străine, modă, ilustrate și mărci poștale, sport, artă culinară, lucru de mină); **Cojocaru Maria**, raion Cotovschi, cod 278545, satul Cărpineni, str. Cotovsc 89 (16 ani, muzică de diferite genuri, modă, ilustrate, lucru de mină); **Rofar I. Lilia**, raion Cotovschi, cod 278545, satul Cărpineni, str. Ceaichina 1 B (16 ani, muzică modernă, istorie, anecdote, lucru de mină); **Cibotaru Evdochia**, raion Cotovschi, cod 278545, satul Cărpineni, str. Leova 29 (16 ani, muzică modernă, sport, modă); **Badea I. Mariana**, raion Cotovschi, cod 278545, satul Cărpineni, str. Crasnoarmeisk 44 (16 ani, muzică de diferite genuri, modă, hipism, literatură beletristică); **Bucura Maria** — com. Sălătrucel (Vîlcea); Iată prevederile care vă interesează din Decretul-lege nr. 43/1990: Art. 4 — Plata muncii în unitățile agricole cooperatiste se va determina de către adunările generale, pe baza normelor de muncă și tarifelor stabilite de către acestea, asigurîndu-se niveluri similare cu cele ale muncitorilor din agricultura de stat, în aceleași condiții de dotare și productivitate. Art. 7 — Pentru stabilirea și stabilizarea forței de muncă în sectorul zootehnic, cooperatorii și ceilalți muncitori din unitățile agricole cooperatiste vor fi angajați cu contracte de muncă pe durată nedeterminată de către unitățile în care își desfășoară activitatea, în baza atestatului de muncitor calificat în zootehnie. Persoanele încadrate cu contract de muncă potrivit prevederilor alin. 1 vor beneficia de pensii în aceleași condiții ca și personalul muncitor din unitățile de stat. **Midvichi Aurelian** — Tulcea: Redacția „Rebus” a dat „bun de tipar” inclusiv pentru numărul 14, dar s-a difuzat numai pînă la nr. 7 inclusiv. **Iarca Monica** — Bîrlad: N-o avem. Scrieți-i pe adresa Radioteleviziunii Române. **Dumitru Gh. Gheorghe** — Pucioasa: Vă felicităm pentru deviza ce ați adoptat-o: „Dreptate, cinste, adevăr!” **Beganu Ileana** — București: Legea 4/1977 este în vigoare, Art. 17 se referă la norme fizice, deci la zile-muncă. **Călin Ioana** — Filiași: **Dochitan Simion** — Aiud: Dl. Constantin Mudava lucrează la Slănic Moldova, vila Dobra. **Manea Mariana** — Brăila. **Chiriac Pompiliu** — Brad. **Szekely Radu** — Cluj-Napoca: A apărut Flacăra-BIS nr. 2, care figurează în Catalogul publicațiilor la nr. 17 A pag. 1.

REGHINA VĂRVICI

Copilul din fotografia alăturată pretinde că se numește Vamă Dumitru, fiul lui Vamă Dumitru și Moraru Aurica, că are 8 ani, dar nu-și cunoaște domiciliul. A fost găsit în stația C.F.R. Focșani la 11 iunie a.c. și internat în Centrul pentru primirea minorilor Vrancea, unde se află și în prezent. Cei care pot da relații sînt rugați să o facă la tel. 939/15376.



„EUROPENELE”, CĂTRE AL DOILEA SUFLU (II)

TIMOFTE ARE DE PLĂTIT O POLIȚĂ IRLANDEZILOR

E tipul de antrenor fără burtă. Obişnuit să tragă la saibă pe gazonul de antrenament. Gigi Muşescu. Storşi ca nişte lămii după 2 ore de pregătire, dinamoviştii totuşi nu bombănesc. Fiindcă „don” profesor şi-a înmuiat şi el tricoul în sudoarea sprinturilor. Fiindcă n-a arătat cu degetul de pe margine, ci, în timpul miu-ţei îndrăcite, a împărţit pase parcă trase cu echerul. „Cînd mi s-a încredinţat echipa Dinamo, visul meu vechi a devenit atât de brusc adevărat încît l-aş fi înmuiat să nu mi-l mai răpească nimeni. De-abia acasă am simţit un gol în stomac. Vor putea susţine umerii mei o firmă atât de renumită? Mă aflu în momentul lui a fi sau a nu fi. Intenţionez de altfel să schimb ceva din joc. Nu după ureche. doar sintem o „filarmonică”. Se impune mărirea vitezei de joc. Şi o tactică mai pe poartă, fără plimbatul mingii ca un scop în sine de-a latul terenului. Lecţia golului trebuie învăţată de 5—6 jucători, chiar şi de cei de la mijloc. În apărare să nu mai aşteptăm greşala atacanţilor adversi, ci să facem noi prima mişcare, prin acroşaj. Reîntîlnirea cu Timofte, Cheregi, Dochia, minjii crescuţi alături de mine la Jiul, U.T.A., Autobuzul, a fost ca o vitamină.”

Zile la punctul de fierbere pentru întreprinzătorul vicepreşedinte cu probleme de fotbal, Vasile Ianul. Într-o lună, ca un aspirator urias, fotbalul din vest i-a smuls din echipă pe Răducioiu, Lupu, Lupescu, Sabău, Vălcovici. Nimeni nu i-a îndemnat să plece. Dorinţa lor era de necomtat. Fiecare vroia să se afirme pe marile scene fotbalistice ale lumii şi — apoi, dragoste cu sila nu se poate face. Cu valuta obţinută se poate crea o bază materială sportului la nivelul lui 2000 şi acorda retribuţii stimulative. Totuşi, pentru a opri exodul în masă, Dinamo a propus o formulă de a-şi plăti jucătorii şi în lei şi în valută. Nu pentru

sportivi sînt dolarii obţinuţi din transferurile externe? Dar unde este autofinanţarea, autogestiunea, descentralizarea dacă ne tocim pîngelele după aprobări de la forurile tutelare? Nici acum nu există o reglementare legală care să permită utilizarea valutei pentru necesităţile clubului. Andone este curtat de Lokeren, Aston Villa, Partizan Belgrad. Deşi, de curînd, el a optat pentru a patra echipă: Dinamo. A considerat că ofertele nu corespund valorii lui, dar nici nu şi-a putut dezlipi inima de echipă, de scandalurile suporterilor: „Andone nu uita, aici este casa ta”. Suma în valută propusă de noi pentru remunerarea lui este de altfel modestă faţă de contractele cu străinătatea. Chiar cu aceste obstacole, Ianul şi ceilalţi luptă ca Dinamo să rămînă tot Dinamo, cu prestigiul neşifonat. Lume pleacă, lume vine. Fotbalul e şi el o felie de viaţă. „Noutăţile lotului se numesc: Cheregi, morenarii Marcu, C. Pană, precum şi Eduard, Selimeş, Damaschin, Dochia, Sorin Răducanu. Acum Dinamo practică relaţii curate, fair-play cu celelalte echipe. Deşi nici înainte, personal, n-am păcălit pe nimeni. Mai departe însă... Bunăoară, acum, în schimbul lui Cheregi, am întărit Aradul cu 5 jucători din pepiniera noastră, dintre ei 2 internaţionali juniori. Plus despăgubirile financiare pentru echilibrarea bugetului clubului arădean. Fotbaliştii pasaţi cîndva prin ordin la Victoria, Moreni şi-au recăpătat libertatea (Jercălu, Văidean, Topolinschi), iar Damaschin a revenit la Dinamo de bunăvoie, ca la o nouă căsătorie.”

Treabă grea să umpli golurile lăsate în echipă de nişte transferări de gradul 8 pe scara Richter a sportului. Dar Muşescu nu e omul să stea cu minile în sin. „Pentru titularizare s-a instituit o com-

petiţie înviorătoare. Astfel, posturile defensive şi le dispută Dobos, un stoper cu certe calităţi fizico-tehnice dar prea preocupat de eleganţa jocului, Matei, parcă mai apărător, şi Mirea. La mijloc, Mateuţ şi Timofte vor avea alături fie pe Cheregi, recomandat de alura lui de Van Basten, fuleu à la Juantorena şi şut violent, fie

pe acea furnică harnică numită Costel Pană, fie pe Marcu. În atac, contăm pe argintul viu C. Zamfir, pe renaşterea din propria cenuşă a lui Sorin Răducanu. şi pe zvirluga Selimes.”

Iar noi sperăm în poliţa pe care o au de plătit Klein, Rednic şi mai ales Timofte irlandezilor.

NOUĂ NU NI SE VA RUPE CĂRUȚA-N DRUMUL ALBANEZ

— Sorin Cîrţu, accepţi o discuţie ping-pong?

— Nu! Abia m-am spovedit la Flacăra.

— Bine! Atunci, cum îi simţi pe albanezii de la Partizan?

— Treacă de la mine faultul în atac! Cum să-i cîtesc cînd mă aflu ca-ntr-o cameră obscură? N-avem nici o informaţie şi orice încercare de a lua legătura cu ei a fost imposibilă. Începem partida ca la baba-oarba. Nu-mi place să tatonez adversarul în meci pierzînd timpul. Ceaţa asta informaţională îmi cam produce frisoane.

— Li s-a mai rupt unora căruţa-n drumul albanez...

— Nici nu vreau să concep că Universitatea nu se va afla în urna de tragere la sorţi pentru turul doi. Altfel, ne-am duce să jucăm la Băileşti.

— Ce zic băieţii acum, cînd nu-l vor mai simţi pe Gică Popescu în turnul de control?

— Cum să nu regreti cînd dispăre catalizatorul cel mai activ al echipei şi, astfel, des-tute procentele din forţa de joc? Pe de altă parte se şi bucură că datorită lui vor purta tricouri cu firma Philips. Am discutat cu Gică. Mi s-a destăinuit că, rămînînd la Craiova, n-ar mai putea da acelaşi randament. Jumătate din gânduri îi sînt plecate în fotbalul profesionist. Singurul apt să-l stimuleze acum în teren.

— Eindhoven şi Lecce se luptă pentru el la baionetă...

— Cu viziunea lui romantică asupra vieţii, Gică s-a bilblit cu nişte semnături, ne-parafate însă de club, semă-

nînd speranţe şi în tabăra olandeză şi italiană. Un intermediar a încercat să profite, pasîndu-ne o cacialma. Sintem încă mici copii pentru jungla din vestiarele fotbalului profesionist. Pînă la urmă va străluci în apărarea lui Eindhoven.

— Viaţa merge mai departe. Cui îi predă ştăfeta de lider?

— Prin experienţă, fidelitate faţă de Craiova, valoare şi autoritate, Adrian Popescu va deveni sufletul echipei. Şi căpitanul ei.

— Jucătorii veniţi să întărească Craiova au cam luat trenul spre alte gări.

— Lui Cheregi, nîscaiva sume cu multe zerouri în valută i-au furat gîndurile. Păcat! Jocul lui se lipise la tactica noastră şi fusese înfiat cu dragoste de formaţie. Costel Pană a recunoscut sincer că nu-i suride logodna cu Craiova. Probabil îl vom legitima pe Prunea, intrat la ICF la zi. Din concurenţa dintre el, Crişan şi Boldici se va naşte viitorul portar al naţionalei. Oricum omogenitatea formaţiei rămîne atuuul nostru.

— Cineva trebuie să semneze însă şi golurile.

— Anul acesta va erupe valoarea lui Şt. Stoica şi Badea. Mai cred în Neagoe şi Ceauşilă. Pînă la urmă, m-ai driblat cu vorbe şi m-ai depose-dat de o mulţime de gînduri. Parcă te-a făcut mama oltean.

— Un simplu taifas lingă un pahar de pepsi. Nu vezi că n-am notat nimic?

Grupul realizat de
FLORIN CONDURĂŢEANU ■

Vremurile sînt cum sînt DAR VREMEA?

Luna august este considerată cea mai însorită şi uneori cea mai călduroasă lună de vară. Desele invazii de aer tropical, fie dinspre nordul Africii, fie dinspre sud-vestul Asiei, determină o frecvenţă mai mare a tempe. a urilor ce depăşesc 40°C. Aşa se face că maxima absolută, pentru teritoriul României, de 44,5° s-a realizat în august (10 august 1951 în localitatea Ion-Sion). Desigur, multe staţii din jur au realizat atunci temperaturi de peste 40°C.

Dar ce ne va oferi următoarea săptămînă a lunii august (7—13 VIII)?

În primele zile, va fi o vreme călduroasă în majoritatea zonelor ţării dar mai ales în cele de sud. Temperaturile maxime vor avea valori cuprinse între 26°—30° în regiunile din nord-vestul şi centrul ţării şi între 28° şi 36° în rest. Nebulozitatea va fi mai accentuată în Banat, Crişana, Ma-

ramureş, Transilvania şi nordul Moldovei unde temporar vor cădea averse de ploaie şi se vor semnala descărcări electrice. În celelalte regiuni, cerul va fi variabil iar ploile izolate.

În următoarele 2—3 zile, vremea va fi în general frumoasă şi ceva mai răcoroasă; deci, temperaturile la amiază vor fi cu 2—3° mai mici decît cele înregistrate în zilele anterioare. Instabilitatea atmosferică se va manifesta, după amiaza, mai ales în zonele de deal şi de munte, prin averse de ploaie şi descărcări electrice.

Apoi, vremea se va încălzi usor, în sudul ţării temperaturile maxime depăşind din nou 32°—33°C.

Pe Litoral vremea va fi în general frumoasă. Trecător (în zilele de 8 şi 9 august) cerul va fi variabil, favorabil ploii de scurtă durată. Temperatura aerului la amiază va fi de 25°—27°, iar temperatura apei mării, în jur de 22°C.

Deci, urmează o săptămînă bună pentru cei aflaţi la odihnă... măcar din punct de vedere meteorologic.

OTILIA DIACONU ■

Vineri după-amiază domnul Domingo Schipani, ambasadorul Uruguayului la Bucureşti, a oferit o recepţie în onoarea reprezentanţilor pre-

sei române. Întîlnirea a fost un bun prilej de a schimba opinii în legătură cu evoluţia situaţiei din ţara noastră.

CARTONAŞ GALBEN

Scrisori adresate redacţiei şi semnalări în presă ne anunţă despre existenţa unui cenaclu FLACĂRA. Informăm pe această cale că între revista noastră — o publicaţie independentă, administrată de o întreprindere de stat — şi iniţiativa particulară a

poetului întreprinzător Adrian Păunescu nu este nici o legătură. Ba din contră. E vorba de o folosire abuzivă a numelui FLACĂRA — marcă înregistrată la OSIM — care poate atrage sancţionarea pe cale juridică a celor ce se prevalează în mod fraudulos de el.

Flacăra costă 5 lei. Pentru abonaţi 3 lei.

Scump, dar face!

Aşa cum cititorii noştri au băgat de seamă, noi nu am scumpit de loc publicaţiile Flacăra de multe decenii încoace. Preţurile ziarelor au crescut de la 30 de bani, la 50 de bani, la 1 leu, la 2, unele la 3. Perioadele au fost şi ele, totdeauna, mai scumpe decît Flacăra. Nici după revoluţie, atît cît a fost omeneşte cu putinţă în condiţii de inflaţie, nu am depăşit preţurile cu care eraţi obişnuiţi. Ştiam că vă costă alte lucruri de care aveţi imperioasă nevoie, doream să vă mai rămînă bani şi pentru alte publicaţii, intrucît noi nu ne-am crezut şi nu ne credem nici azi deţinătorii exclusivi ai vreunui adevăr. Acum, pentru a evita falimentul, în condiţiile noilor scumpiri, deşi am rămas la fel de aproape faţă de dumneavoastră şi vă in-

telegem, ca întotdeauna, necesurile, trebuie să scumpim două dintre publicaţiile noastre. Sintem convingi că ne credeţi, că n-avem încotro. Abonaţii noştri vor primi, totuşi, „Flacăra” şi „Rebus” la preţurile dinainte, chiar dacă s-au abonat pînă la sfîrşitul anului. Considerăm că acordăm astfel un premiu de fidelitate şi o uşoară compensaţie pentru faptul că, în unele cazuri, poştă a „uitat” să aducă vreun exemplar. „Flacăra-Bis” rămîne la vechiul său preţ pentru toată lumea. E prea tînără s-o scumpim. Pentru noii abonaţi, facem şi în continuare o reducere: 240 lei anual, 120 lei semestrial, 60 lei trimestrial (cit un pepene de 2 kg). Evident, dacă se vor produce noi scumpiri, ne vom proteja abonaţii. Aşa cum şi ei ne protejează prin încrederea lor

Redacţia publicaţiilor Flacăra



EDITURA „PRESA LIBERĂ”

Stan Pelteacu
Ion Ciulescu

REDACȚIA

REDACTOR ȘEF
George Arion

Redactori șefi adjuncți:
Constantin Dumitru
Ion D. Goia

Secretar general de redacție:
Oprea Georgescu

■ PUBLICIȘTI COMENTATORII (2569): Dumitru Constantinescu, Roxana Paicu Manolescu, Horia Pătrașcu.

■ ANCHETA-REPORTAJ (2600, 2542): Dorin Sălăjan, Pașcu Balaci, Petre Barbu, Radu Ciobotea, Cristian Pavel, Mihai Stănescu.

■ DREPTURILE OMULUI (2559): Dorin Gherghinescu, Mihail Gălățanu, Liana Tatos, Paul Vinicius, Reghina Vărvici.

■ CULTURĂ-ÎNVĂȚĂMÎNT (2569): Ion Zubașcu, Sorina Man, Margareta Mureșan.

■ FOTOREPORTAJ (2528): Paul Agarici, Gabriel Bugnar, Sorin Moise, Elena Ghera, Gică Motoianu.

■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072): Mircea Popp, Maria Bărbulescu, Pompiliu Dumitrescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Pătescu.

■ SECRETARIAT (2002, 2558): Constanța Balaban, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.

FLACĂRA BIS

Secretar general de redacție
Răzvan Bărbulescu (2128)

Liviu Timbus (2128), Aurelia Boriga, Florin Condurățeanu (1700).

REBUS

Redactor șef adjuncț

Tudor Octavian (1457)
Adrian Mitu, Alexandru Păsărin, Alexandru Păler, Elena Grecescu, Bogdan Vlad, Aurel Ștefan Alexandrescu, Simona Simzianu (2036).

Adresa redacției și administrației: București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în parantezele de mai sus); secretariat redactor șef: 2002; redactor șef adjuncț: 2558 (C. Dumitru), 2560 (I. D. Goia); secretar general de redacție: 2143; public relation: 2600.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRES-FILATELIA, Sectorul export-import presă P.O. Box, 12—201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64—66.

TIPARUL:
Combinatul
poligrafic
BUCUREȘTI

16 pagini — 5 lei

ULTIMA ORĂ

Este
interzis
să
interzici